

Arttu Rintanen

ENSIMMÄISENÄ YLI MAALIVIIVAN

Enemmistövaalitavan käyttöönoton potentiaaliset vaikutukset suomalaisten puolueiden voimasuhteisiin

Johtamisen ja talouden tiedekunta
Pro gradu -tutkielma
Maaliskuu 2020

TIIVISTELMÄ

Arttu Rintanen: Ensimmäisenä yli maaliviivan – Enemmistövaalitavan käyttöönoton potentiaaliset vaikutukset suomalaisten puolueiden voimasuhteisiin
Pro gradu -tutkielma, 59 sivua, 5 liitesivua
Tampereen yliopisto
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma, valtio-opin opintosuunta
Maaliskuu 2020

Suomen eduskunta on valittu alusta alkaen käyttäen suhteellista vaalitapaa. Tämä vaalitapa takaa sen, että puolueiden saama paikkamäärä vastaa suurin piirtein niiden saamaa osuutta äänistä. Suhteelliselle vaalitavalle on kuitenkin tyypillistä useiden puolueiden läsnäolo lakiasäättävässä elimessä, minkä vuoksi enemmistöhallituksen rakentaminen voi olla hankalaa. Monet nopeamman ja tehokkaan päätöksenteon arvoa painottavat tahot ovatkin tämän vuoksi ehdottaneet siirtymistä enemmistövaalitapaan.

Tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää, miten nykyisen suhteellisen vaalitavan korvaaminen yhden kansanedustajan vaalipiireihin perustuvalla enemmistövaalitavalla vaikuttaisi suomalaisten puolueiden voimasuhteisiin eli niiden saamaan paikkamäärään eduskunnassa. Tutkimusta varten Suomi on jaettu kahteensataan yhtä suureen vaalipiiriin, ja näille vaalipiireille on laskettu tulokset vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaalien perusteella. Tulokset lasketaan kahden eri mallin, puoluemallin ja blokkimallin perusteella. Puoluemallissa nykyiset puolueet kilpailevat vaalipiireissä keskenään kuten tähänkin asti. Blokkimallissa oikeisto- ja vasemmistopuolueet taas liittoutuvat keskenään yhtenäisiksi blokeiksi suurimman mahdollisimman äänisaaliin varmistamiseksi.

Tulosten mukaan puoluemalliin perustuva enemmistövaalitapa hyödyttäisi eniten keskustaa, joka saisi merkittävän määrän kansanedustajia sen laajalle alueelle hajantuneen kannatuksen ansiosta. Sosialidemokraattien ja kokoomuksen paikkamäärä ei muuttuisi radikaalisti, kun taas Perussuomalaisten paikkamäärä puolittuisi. RKP:n kannatus säilyisi samana, mutta muiden keskikokoisten ja pienpuolueiden asema muuttuisi äärimmäisen tukalaksi, eivätkä ne välttämättä saisi yhtäkään paikkaa eduskuntaan. Blokkimallissa oikeistoblokilla olisi lievä etulyöntiasema, mutta myös vasemmistoblokilla olisi mahdollisuuksia saada enemmistö eduskuntaan.

Koko tutkimusta läpileikkaava teema on kuitenkin se, että enemmistövaalitapa heikentäisi suomalaisten enemmistön vaikutusmahdollisuuksia. Vain kourallinen vaalipiireistä olisi riittävän kilpailullisia, jotta toiseksi tullee ehdokkaalla olisi realistinen mahdollisuus voittaa. Näin ollen suurella äänestäjien enemmistöllä ei käytännössä olisi minkäänlaisia realistisia mahdollisuuksia vaikuttaa vaalitulokseen, kun eduskunnan lopullinen kokoonpano päätettäisiin pienessä kilpailullisten vaalipiirien joukossa. Vaikka tulokset osoittavat, että enemmistöhallitusten muodostaminen olisi enemmistövaalitapaa käyttäen helpompaa, muut kyseisen vaalitavan piirteet heikentäisivät huomattavasti suomalaista demokratiaa ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia.

Avainsanat: vaalitavat, vaaliuudistus, demokratia, puolueet, Suomi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Teoreettinen viitekehys	4
2.1. Suomen vaalijärjestelmän kehitys ja muutos	4
2.2. Enemmistövaalitavan piirteet	6
2.3. Enemmistövaalitapaan siirtymisen vaikutukset muissa tutkimuksissa ja käytännössä	8
3. Tutkimusasetelman täsmennys	10
4. Tutkimusaineisto- ja menetelmä	14
5. Tulokset	16
5.1. Alustus	16
5.2. Vuoden 2011 eduskuntavaalit	16
5.2.1. Puoluemalli	16
5.2.2. Blokkimalli	20
5.3. Vuoden 2015 eduskuntavaalit	24
5.3.1. Puoluemalli	24
5.3.2. Blokkimalli	28
5.4. Vuoden 2019 eduskuntavaalit	32
5.4.1. Puoluemalli	32
5.4.2. Blokkimalli	36
6. Tulosten analyysi	40
6.1. Alustus	40
6.2. Puoluemalli	40
6.2.1. Suomen Keskusta	40
6.2.2. Kansallinen Kokoomus	41
6.2.3. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	43
6.2.4. Perussuomalaiset	44
6.2.5. Vihreä liitto	45
6.2.6. Vasemmistoliitto	46
6.2.7. Ruotsalainen Kansanpuolue	47
6.2.8. Kristillisdemokraatit	48
6.3. Blokkimalli	49
6.3.1. Oikeistoblokki	49
6.3.2. Vasemmistoblokki	50
6.3.3. Ruotsalainen Kansanpuolue	52
6.3.4. Perussuomalaiset	53
6.4. Yleisiä havaintoja	54

7. Johtopäätökset	57
Liitteet.....	60
Lähteet.....	65
Primäärilähteet.....	65
Sekundäärilähteet	65

1. Johdanto

Suomen eduskunta on valittu ensimmäisistä eduskuntavaaleista vuonna 1907 lähtien käyttäen avoimeen listavaaliin perustunutta suhteellista vaalitapaa, jossa tulosten laskemiseen on käytetty D'Hondtin laskutapaa. Suhteellinen vaalitapa tarkoittaa tässä tapauksessa sitä, että puolueet saavat eduskuntaan paikkoja keskimäärin siinä suhteessa, kuin mitä ne saavat ääniä. Vaikka tulokset eivät olekaan täysin suhteellisia vaalipiirijaosta johtuvan vaalimatematiikan vuoksi, on puolueiden paikkamäärä eduskunnassa vastannut hyvin niiden vaaleissa saamaa suhteellista kannatusta. Nykyinen vaalitapa on säilynyt käytössä suhteellisin pienin muutoksin näihin päiviin asti, eikä radikaaleja muutoksia ole juurikaan ehdotettu. Ainoastaan avoimen listavaalin muuttaminen suljetuksi nousee ajoittain keskusteluun.

Suhteellisen vaalitavan vastakohtana pidetään yleensä enemmistövaalitapaa. Enemmistövaalitavassa, josta käytetään usein myös nimitystä first-past-the-post, suomeksi kirjaimellisesti ”ensimmäisenä yli maaliviivan” ja lyhennettynä FPTP. Tässä vaalitavassa jokaisesta vaalipiiristä valitaan vain yksi, eniten ääniä saanut ehdokas. Tästä johtuen vaalien lopputulos ei ole suhteellinen, mutta toisin kuin suhteellisessa vaalitavassa, enemmistövaalitapa tarjoaa yleensä yhdelle puolueelle suuren enemmistön joka helpottaa enemmistön saamista lakiasäätävään elimeen ja vähentää tarvetta kompromisseille ja hallitusneuvotteluille.

Perinteisesti vaalijärjestelmäuudistuksia on tehty siten, että enemmistövaalitapa on korvattu jollakin suhteellisen vaalitavan muodolla. Näin on tapahtunut esimerkiksi Etelä-Afrikassa, jossa vuodesta 1910 käytössä ollut first-past-the-post -enemmistövaalitapa korvattiin vuoden 1994 ensimmäisissä apartheidin jälkeisissä vaaleissa suhteellisella vaalitavalla (Faure & Venter, 2001). Vastaavasti Uudessa-Seelannissa siirryttiin vuonna 1993 enemmistövaalitavasta suhteellista ja enemmistövaalitapaa yhdistelevään sekavaalitapaan, joka tunnetaan paremmin nimellä ”mixed-member proportional representation” tai lyhenteellä MMP (Wilson 2011, 510-512).

Kuitenkin 2000-luvulla etenkin Itä-Euroopassa on noussut trendi, jossa suhteellisista vaalitavoista on haluttu siirtyä enemmistövaalitapaan. Puolassa vuonna 2015 järjestetyssä kansanäänestyksessä 79 prosenttia äänestäjistä kannatti enemmistövaalitavan käyttöönottoa parlamenttivaaleissa. Tässä kansanäänestyksessä äänesti kuitenkin vain 7,8 prosenttia äänioikeutetusta väestöstä, jonka vuoksi tulos ei kuitenkaan ollut lainvoimainen. (Hartlinski 2011.) Tšekissä kaksi suurta puoluetta, kansalaisdemokraattinen puolue ODS ja ANO 2011 ovat molemmat ehdottaneet

enemmistövaalitapaan siirtymistä (Pink 2017). Unkarissa konservatiivinen Fidesz-puolue otti vuonna 2012 uuden perustuslain myötä käyttöön uuden vaalijärjestelmän, jossa noin 60 prosenttia paikoista valitaan enemmistövaalitavalla (Nyyssönen 2017, 33). Samoin tehtiin vuonna 2016 Venäjällä, jossa aikaisemmin täysin suhteellisesti valittu duuma siirtyi käyttämään sekavaalitapaa, jossa puolet paikoista valitaan enemmistövaalitapaa käyttäen (Herszenhorn 2013). Euroopan ulkopuolelta vastaava esimerkki löytyy Mongoliasta, jossa siirryttiin vuonna 2016 suhteellista ja enemmistövaalitapaa yhdistelleestä sekavaalitavasta täydelliseen enemmistövaalitapaan, kun taas Venezuelassa siirryttiin vuonna 2010 MMP-järjestelmästä Venäjän kaltaiseen sekavaalitapaan (Edwards 2016).

Ylläolevat esimerkit osoittavat, että kysyntä enemmistövaalitavan kaltaiselle vaalitavalle, joka vähentää tarvetta kompromisseille, on kasvanut ainakin Itä-Euroopassa. Vaikka Suomessa moista keskustelua ei ole syntynyt, on tästä huolimatta tärkeää selvittää, millaiset vaikutukset tämänkaltaisella uudistuksella olisi Suomen puoluekentälle. Jos Suomessa päädytään tulevaisuudessa keskusteluun vaalijärjestelmän uudistamisesta, on tärkeää, että myös tavallisilla kansalaisilla olisi saatavilla tietoa siitä, mitä puolueita mahdollinen uudistus hyödyttäisi.

Tämän pro gradu -tutkielman tutkii, miten Suomen nykyisen suhteellisen vaalitavan vaihtaminen enemmistövaalitapaan vaikuttaisi poliittisten puolueiden voimasuhteisiin eduskunnassa. Tarkoituksena on selvittää, mitkä puolueet hyötyisivät eniten ja mitkä puolueet vähiten, jos kaikki Suomen eduskunnan 200 paikkaa valittaisiin first-past-the-post -järjestelmää käyttäen 200 vaalipiiristä, joista jokaisesta valittaisiin vain yksi kansanedustaja. Tämä tapahtuu jakamalla Suomi 200:aan yhtä suureen vaalipiiriin käyttäen apuna Australian, Englannin, Kanadan ja Yhdysvaltojen vaalikomissioiden ohjeita sekä laskemalla näiden potentiaalisten vaalipiirien äänestystulokset vuosien 2011, 2015 ja 2019 eduskuntavaalitulosten perusteella. Tulos selvitetään kahdessa eri skenaariossa: toisessa puolueet kilpailevat jokaisessa vaalipiirissä yksin, kun taas toisessa porvari- ja vasemmistopuolueet muodostavat omat vaaliliittonsa.

Vaalijärjestelmä uudistuksen potentiaalisia vaikutuksia ei ole aikaisemmin tarkasteltu suomalaisissa tutkimuksissa, vaikkakin yleisluontoisia kuvauksia erilaisten vaalijärjestelmien vaikutuksista tuloksiin onkin tehty. On esimerkiksi tiedossa, että enemmistövaalitapa suosii suuria puolueita, kun taas suhteellinen vaalitapa takaa edustuksen myös pienemmille puolueille. Tieteellisten tutkimusten ulkopuolella enemmistövaalitavan käyttöönottoa Suomessa on selvitetty Ylioppilaslehden vuonna 2015 julkaistussa artikkelissa *Keskustan puoli valtakuntaa*, jossa tutkittiin

yhdessä Tampereen yliopiston valtio-opin professori Heikki Paloheimon kanssa, millainen vuoden 2015 eduskuntavaalien tulos olisi ollut, jos Suomessa olisi käytetty enemmistövaalitapaa. Vaikka artikkeli oli mielenkiintoinen ja käsitteli samaa aihetta, ei sitä kuitenkaan voida pitää tieteellisenä julkaisuna. Artikkelin kirjoittaja myöskään vastannut yhteydenottopyyntöihini, jotta olisin voinut selvittää artikkelissa käytettyä metodologiaa ja esimerkiksi vaalipiirijaon perusteita.

Suomen ulkopuolella tämän tutkielman kaltaisia tutkimuksia, joissa tutkitaan suhteellisesta vaalitivasta enemmistövaalitapaan siirtymisen vaikutuksia, on tehty englanniksi vain yksi: vuonna 2017 Central European Political Studies Review'ssä julkaistu Michal Pinkin artikkeli *Possible Outcomes of Introducing a Majority System for Elections to the Czech Parliament's Chamber of Deputies*, joka käsitteli enemmistövaalitapaan siirtymisen potentiaalisia vaikutuksia puolueiden voimasuhteisiin Tšekissä. Olemassa olevien tutkimusten pieni määrä johtunee todennäköisesti siitä, että suhteellisesta vaalitivasta enemmistövaalitapaan siirtyminen on ollut erittäin harvinaista aina 2010-luvulle asti. Vaikka uudistusten vaikutuksia on tutkittu maissa, joissa tämänkaltaisen uudistus on tehty, on nämä tutkimukset tehty paikallisella kielellä, suunnattu paikallisille toimijoille eikä niitä ole juurikaan levitetty kyseisten maiden ulkopuolelle. Tällaisesta tutkimuksesta toimii esimerkkinä puolalaisen maantieteilijän Przemysław Sleszynskin (2003) artikkeli, joka käsittelee enemmistövaalitapaan siirtymisen potentiaalia vaikutuksia Puolassa. Kielimuurista ja huonosta saatavuudesta johtuen tällaisten aikaisempien tutkimusten hyödyntämisen mahdollisuudet tässä tutkielmassa ovat kuitenkin rajalliset.

Lopuksi ylimääräisen haasteen luo se, että enemmistövaalitivassa vaalipiirijako vaikuttaa tuloksiin merkittävästi, ja potentiaalisia vaalipiirijaon muotoja on loputon määrä. Tästä johtuen tutkimuksen lopputulos ei voi mitenkään olla täysin tarkka, ja tulokset voisivat samaa aihetta käsittelevissä tulevilla tutkimuksissa antaa eri tuloksia, mikäli käytettyä vaalipiirijakoa muutettaisiin. Tästä huolimatta tutkimus kuitenkin antaa suuntaa siihen, millaisia vaikutuksia enemmistövaalitapaan perustuvalla vaalijärjestelmäuudistuksella olisi Suomen politiikkaan.

2. Teoreettinen viitekehys

2.1. Suomen vaalijärjestelmän kehitys ja muutos

Suomen vaalijärjestelmä on säilynyt lähes muuttumattomana siitä lähtien, kun aateliston, papiston, porvariston ja talonpoikien säätyvaltiopäivät korvattiin suhteellisella vaalitavalla ja yhtälaisella äänioikeudella valitulla eduskunnalla vuonna 1906. Eduskunta oli aikoinaan yksi Euroopan ja koko maailman edistyneimpiä kansanedustuslaitoksia, sillä vaaleihin saivat osallistua sekä ehdokkaaksi asettua niin miehet kuin naisetkin. Lisäksi suuret vaalipiirit ja suhteellinen vaalitapa takasivat edustajia eri puolueille, kuten sosialidemokraateille, jotka oli säätyvaltiopäivien aikana suljettu ulos päätöksenteosta. (Sundberg 2002, 68-75.)

Alkuperäiseen vuoden 1906 vaalitapaan on myöhemmin tehty vain yksi radikaalimpi muutos. Vuoden 1906 vaalitapa määräsi, että yksittäisellä listalla sai olla vain kolme ehdokasta. Käytännössä tämä tarkoitti, että puolueilla oli lähes jokaisessa vaalipiirissä useampia listoja. Äänestäjillä oli myös mahdollisuus äänestää kolmeakin eri ehdokasta sekä muuttaa listan sisäisten ehdokkaiden järjestystä, joskin näillä mahdollisuuksilla oli käytännön vaikutusta vaalituloksiin vain harvoin. Ehdokkaat saattoivat myös olla samanaikaisesti ehdolla useamman eri puolueen listoilla ja useammassa eri vaalipiirissä. Vuonna 1935 listojen ehdokasmäärää laskettiin kahteen. Suurista vaalilipuista, joihin oli kirjoitettu kaikkien ehdokkaiden nimet, luovuttiin vuonna 1951 ja ne korvattiin pienemmillä vaalilipuilla, joihin äänestäjä kirjoitti äänestämänsä ehdokkaan numeron. Tämä oli valmistautumista vuoden 1953 uudistukseen, jossa listojen ehdokasmäärä laskettiin yhteen. Käytännössä tämä tarkoitti, että listoilla viitattiin nyt yksittäisiin ehdokkaisiin, joiden äänet laskettiin yhteen heidän edustamansa puolueen mukaan. Listat säilyivät lainsäädännössä vielä vuoden 1969 puoluelain uudistukseen asti, vaikka niiden merkitys oli käytännössä kadonnut vuoden 1953 uudistuksen myötä. Edellä mainittu puoluelaki toi joitakin muutoksia puolueiden rekisteröintiin ja poisti rekisteröityneiltä puolueilta vaatimuksen nimikirjoitusten keräämisestä saadakseen oikeuden osallistua vaaleihin, mutta se ei muuten vaikuttanut merkittävästi itse vaalijärjestelmään. (Sundberg 2002, 75-78.)

Vaatimuksia vaalijärjestelmän uudistuksesta nousi esiin jo itsenäisyyden alkuvuosista lähtien. Kesällä 1930 Lapuanliikkeen lakivaliokunta esitti, että suhteellisesta vaalitavasta olisi siirryttävä enemmistövaalitapaan. Samalla äänioikeus olisi rajattava vain niille, jotka olivat edellisen kahden vuoden aikana maksaneet veroja, ja eduskunnan kokoa olisi pienennettävä 150:een

kansanedustajaan. Ehdotus nähtiin pyrkimyksenä pakottaa porvaripuolueet vaaliliittoon lapualaisten kanssa ja sulkea vasemmistopuolueet päätöksenteon ulkopuolelle. Ehdotus aiheutti epäluuloa muiden porvaripuolueiden keskuudessa, eikä se lopulta johtanut minkäänlaisiin toimiin. (Ohtonen 2003, 65-67.) Tämä on jäänyt ainoaksi kerraksi Suomen historiassa, kun jokin merkittävä poliittinen liike on vaatinut suhteellisen vaalitavan korvaamista enemmistövaalitavalla.

Toisaalta myös käytössä olevaa D'Hondtin laskentatapaa on kritisoitu epäsuhteellisista vaalituloksista. 1920-luvun alkuvuosina ehdotettiin tilalle tuolloin Tanskassa käytössä ollutta järjestelmää, jossa osa kansanedustajista olisi valittu valtakunnallisesta vaalipiiristä ja osa pienemmistä vaalipiireistä. Samoihin aikoihin nousi esille myös vaatimus vaalirenkaiden sallimisesta, joskaan kumpikaan ehdotus ei saanut suurempaa kannatusta. 1950- ja 60-luvuilla Ruotsalainen Kansanpuolue ehdotti taas kolmeen otteeseen, että D'Hondtin laskentatapa tulisi korvata Sainte-Laguën laskentatavalla, jonka laskukaava suosisi paikkojen jaossa suurempien puolueiden sijaan pienempiä puolueita. Nämä ehdotukset torjuttiin, sillä niiden pelättiin aiheuttavan puoluekentän hajoamista lukemattomiin pienpuolueisiin. (Sundberg 2002, 76-77.)

2000-luvulla vaalijärjestelmän uudistamista on pohdittu useampaan kertaan. Vuosituhannen alussa Vaalitoimikunta 2000 pohti viittä eri vaalijärjestelmää, joskaan se ei yksimielisyyden puuttuessa ottanut kantaa siihen, tulisiko vaalijärjestelmää muuttaa. Hallitus päätti tuolloin, että yksimielisyyden puuttuessa tuolla vaalikaudella vaalijärjestelmä uudistusta ei voida lähteä viemään eteenpäin. (HE 7/2010 vp.) Vuonna 2008 vaalijärjestelmä uudistusta yritettiin jälleen uudelleen, kun pääasiassa puoluesihteereistä koostunut oikeusministeriön alainen Lauri Tarastin johtama vaalityöryhmä yritti laatia uutta vaalilakia. Tarasti oli jo kaksi vuotta aikaisemmin kirjoittanut vaalijärjestelmän uudistamisesta kirjan, jonka hän oli esitellyt eduskunnalle vuonna 2006. Kirjan luovuttamisen yhteydessä Tarasti oli ehdottanut silloiselle pääministeri Paavo Lipposelle, että vaalijärjestelmää olisi tarpeen uudistaa. Tarastin ehdotuksiin kuuluivat tuolloin Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan sekä Oulun ja Lapin vaalipiirien yhdistäminen ja Uudenmaan vaalipiirin jakaminen kahteen osaan. (Eduskunta, 2006.) Tarastin työryhmä oli kuitenkin eripurainen eikä se saanut esitettyä yksimielistä esitystä. Lopulta se kuitenkin ehdotti järjestelmää, jossa vaalipiireistä olisi luovuttu ja käyttöön olisi otettu valtakunnallinen 3,5 prosentin äänikynnys. RKP vastusti ehdotusta pienpuolueille haitallisena, kun taas Perussuomalaiset halusi poistaa äänikynnyksen, ja SDP piti mallia liian monimutkaisena. (YLE Uutiset, 2008.) Hallitus päätyi esittämään hieman muunneltua versiota esityksestä, jossa äänikynnys olisi ollut kolme prosenttia

vuonna 2010. (HE 7/2010 vp.) Seuraavana vuonna perustuslakivaliokunta otti uudistukseen kuitenkin kielteisen kannan, ja eduskunta päätyi hylkäämään esityksen (EK 14/2011).

Jyrki Kataisen hallitus käynnisti vähemmän kunnianhimoisen vaalipiiriuudistuksen vuonna 2012, johon sisältyi vain Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon sekä Etelä-Savon ja Kymen vaalipiirien yhdistäminen (HE 123/2012 vp.) Uudistuksen ulkopuolelle jäivät kuitenkin Satakunta ja Lappi, joissa äänikynnys jäi uudistuksenkin jälkeen korkeaksi. Tätä kritisoivat etenkin silloiset oppositiopuolueet perussuomalaiset ja keskusta, jotka pitivät hallituksen ehdotusta tämän vuoksi torsona ja äänestivät sitä vastaan. Uudistus kuitenkin hyväksyttiin eduskunnassa äänin 83-63, ja se tuli ensimmäistä kertaa voimaan vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. (Rautio, 2013.) Sipilän hallitus teki vielä vaalikaudella 2015-2019 joitain lieviä muutoksia vaalilakiin, jotka mahdollistivat ulkosuomalaisten äänestämisen kirjeitse (HE 101/2017). Suurempia muutoksia vaalijärjestelmään ei tämän jälkeen ole kuitenkaan ehdotettu.

2.2. Enemmistövaalitavan piirteet

Enemmistövaalitavan merkittävin piirre on se, että se ei yleensä johda suhteellisiin vaalituloksiin. Enemmistövaalitavalla valitun lakiasäättävän elimen koostumus ei siis automaattisesti suoraan vastaa puolueiden valtakunnallista äänimäärää. Tätä epäsuhteellisuutta voidaan mitata Gallagherin indeksillä, joka mittaa vaalitulosten epäsuhteellisuutta asteikolla nollasta sataan, jossa nolla tarkoittaa täydellistä suhteellisuutta ja sata täydellistä epäsuhteellisuutta. Vuoden 2015 Suomen eduskuntavaalien vaalitulos sai indeksistä tulokseksi 3,03, joka on varsin samansuuruinen luku kuin vuoden 2011 vaalien tulos, jolloin luku oli 2,95. Vastaavasti enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa luku oli huomattavasti korkeampi: vuoden 2015 vaaleissa luku oli 12,01 Kanadassa, vuoden 2016 vaaleissa 5,25 Yhdysvalloissa ja vuoden 2017 vaaleissa 6,47 Isossa-Britanniassa. Luku on korkeampi niissä enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa, joissa on voimakkaita pienpuolueita. Yhdysvalloissa, joissa kolmansien puolueiden kannatus on lähes olematon, tuloksetkin ovat huomattavasti suhteellisempia, kun taas esimerkiksi Kanadassa, jossa on kolme suurta puoluetta ja useita pienpuolueita, vaalitulokset jäivät erittäin epäsuhteelliseksi. (Gallagher 2018.)

Edellä mainittu kolmansien puolueiden osallistumisesta aiheutuva epäsuhteellisuus on toinen tunnettu enemmistövaalitavan piirre. Enemmistövaalitapa johtaa usein kaksipuoluejärjestelmän muodostumiseen. Tähän oletukseen perustuu ranskalaisen sosiologin Maurice Duvergerin kehittämä Duvergerin laki, jonka mukaan enemmistövaalitapa heikentää niin kutsuttuja

kolmansien puolueiden mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon siinä määrin, että lopulta vain kahdella suurella puolueella on realistiset mahdollisuudet saada ehdokkaitaan valituksi ja näin päästä osallistumaan päätöksentekoon. (Garner 2012, 254.) Duvergerin lain vaikutukset pohjautuvat spoileri-ilmiöön: kolmannen puolueen osallistuminen vaaleihin saattaa johtaa toisen suuren puolueen tappioon, joka olisi ilman tämän kolmannen puolueen osallistumista voittanut vaalin (Buchler 2011 214). Äänestäjien havaitessa tämän he muuttavat äänestyskäyttäytymistään ja kohdistavat äänensä kahdelle suurelle puolueelle. Duvergerin laki on ainakin jossain määrin totta useimmissa enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa: Yhdysvalloissa kaksipuoluejärjestelmää hallitsevat republikaanit ja demokraatit, Isossa-Britanniassa taas konservatiivit ja työväenpuolue. Vaikka Duvergerin laki toteutuu pääosin useimmissa enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa, on huomattava, että se ei päde täydellisesti kaikissa enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa. Kanadassa kilpailua käydään yhteensä neljän eri puolueen välillä: konservatiivien, liberaalien, sosiaalidemokraattisten uudendemokraattien ja Quebecin itsenäisyyttä kannattavan Bloc Quebecois'n. Intiassa on taas kaksi suurta puoluetta, keskustavasemmistolainen Intian kansalliskongressi ja Intian kansanpuolue, mutta myös valtava määrä osavaltiokohtaisia pienpuolueita sekä pieni mutta stabiili kommunistipuolue (Benoit 2006, 76). Myös Ison-Britannian parlamentissa on konservatiivien ja työväenpuolueen lisäksi edustettuna liberaalidemokraatteja sekä yksi vihreiden kansanedustaja, ja etenkin Skotlannissa ja Walesissa suurten puolueiden rinnalla kilpailee varsin vahvoja paikallispuolueita, kuten Skotlannin kansallispuolue SNP ja Walesin itsenäisyyttä kannattava Plaid Cymru. Pohjois-Irlannissa parlamenttipaikoista taas kilpailee varsin tasaväkisesti jopa viisi eri puoluetta: Demokraattinen unionistipuolue, Ulsterin unionistipuolue, Sinn Féin, Sosialidemokraattinen työväenpuolue ja liberaali Allianssi. Kaikki edellä mainitut puolueet ovat onnistuneet säilyttämään paikkansa läpi vuosikymmenien, eikä niitä voida pitää siis hetkellisinä poikkeuksina. (Bowler 2006, 2.) Duvergerin laki näyttää useimmissa maissa toteutuvan niin, että se nostaa kaksi puoluetta huomattavasti muita suuremmaksi. Sen sijaan sen ennustama täydellinen kaksipuoluejärjestelmä ei näytä toteutuvan juuri missään. Jopa Duverger itse myönsi tämän kehitellessään pehmeämpää versiota teoriastaan:

”Enemmistövaalitavan brutaali käyttöönotto maassa jonne monipuoluejärjestelmä on juurtunut, kuten esimerkiksi Ranskassa, ei tuottaisi samanlaisia tuloksia, paitsi erittäin pitkän ajan jälkeen. [Enemmistötapaan perustuva] vaalijärjestelmä vie hitaasti kohti kaksipuoluejärjestelmää. Se ei kuitenkaan aina välttämättä ja absoluuttisesti johda siihen. Yleiseen suuntaukseen liittyy useita muita muuttujia, jotka vaimentavat, muuttavat tai hillitsevät sitä.” (Duverger 1954, 228; oma käännös)

Epäsuhteellisuutta ja kaksipuoluejärjestelmän muodostumista pidetään enemmistövaalitavan suurimpina heikkouksina. Tästä huolimatta enemmistövaalitapaa kannatetaan useista eri syistä. Kirjassaan David Farrell (2001) tiivistää nämä edut kolmeen eri piirteeseen: yksinkertaisuus, vakaus ja alueellinen edustavuus. Yksinkertaisuuden etu perustuu siihen, että järjestelmä on helppo ymmärtää. Eniten ääniä saanut ehdokas jokaisesta vaalipiiristä voittaa, ja äänestäminen tapahtuu yksinkertaisesti laittamalla rasti ehdokkaan nimen viereen. Vakauden etu perustuu taas siihen, että enemmistövaalitapa tuottaa yleensä vakaita hallituksia, joissa yhdellä puolueella on enemmistö. Täten tarvetta laajoille hallituskoalitioille ei ole, ja hallituksen muodostaminen on helpompaa. Yhden puolueen hallitusten on myös helpompi toimeenpanna uudistuksia. Alueellisen edustavuuden etu perustuu taas siihen, että enemmistövaalitavassa käytettävät vaalipiirit ovat useimmiten varsin pieniä. Tämä takaa sen, että valittavaan lakiasäättävään elimeen muodostuu tasainen edustus eri puolelta maata. Lisäksi jokaisella kansalaisella on yksi tietty oman alueensa edustaja, johon hän voi ottaa yhteyttä. Tämä ei toteudu useimmissa suhteellisen vaalitavan malleissa, joissa vaalipiireistä valitaan useita henkilöitä. (Farrell 2001, 20.)

2.3. Enemmistövaalitapaan siirtymisen vaikutukset muissa tutkimuksissa ja käytännössä

Nämä enemmistövaalitavan piirteet, sekä positiiviset että negatiiviset, ovat havaittavissa myös kahdessa edellä mainitussa tsekkiläisessä ja puolalaisessa tutkimuksessa. Pinkin (2017) tutkimuksen mukaan enemmistövaalitapa olisi taannut Tsekin vuosien 2006, 2010 ja 2013 vaaleissa yhdelle puolueelle absoluuttisen enemmistön. Vuoden 2006 vaaleissa parlamenttiin olisi myös päässyt vain kaksi puoluetta, konservatiivinen Kansalaisdemokraattinen puolue ja sosiaalidemokraatit, mutta vuonna 2010 puolueiden määrä olisi noussut kolmeen liberaalin TOP 09:n saadessa myös paikkoja ja vuonna 2014 neljään kommunistien päästessä parlamenttiin. Tsekin tapauksessa enemmistövaalitapaan siirtyminen ei siis johtanut Duvergerin lain mukaiseen kaksipuoluejärjestelmään.

Szleszynskin (2003) tutkimuksessa taas havaittiin, että enemmistövaalitapaa soveltamalla oltaisiin vuosien 1997 ja 2001 vaaleissa saatu Puolan parlamenttiin yhden puolueen enemmistö, mutta molempina vuosina parlamenttiin olisi myös valittu pieni määrä pienpuolueita. Samanlaisia vaikutuksia on havaittu myös niissä harvoissa maissa, jotka ovat siirtyneet suhteellisesta vaalitavasta enemmistövaalitapaan. Venäjällä Yhtenäinen Venäjä sai viimeisimmissä, vuonna 2016 järjestetyissä vaaleissa enemmistön eli 140 paikkaa 225:stä enemmistövaalitavalla valitusta paikasta, mutta lisäksi valittiin myös pieni määrä kommunistien, nationalististen liberaalidemokraattien ja ainakin

pintapuolisesti sosiaalidemokraattisen Oikeudenmukainen Venäjä -puolueen edustajia (Hutcheson 2016, 20). Unkarissa samanlainen muutos havaittiin sekä vuoden 2014 että 2018 vaaleissa, joissa Fidesz sai enemmistövaalitavalla valituista 106 paikasta vuonna 2014 96 paikkaa ja vuonna 2018 91 paikkaa. Loput paikat jakaantuivat usean eri liberaali- ja sosialistipuolueen kesken. (Hungarian National Election Office 2019.)

Voidaan siis olettaa, että enemmistövaalitapaan siirtyminen lisää huomattavasti mahdollisuutta, että vain yksi puolue saa enemmistön lakiasäättävään elimeen. Vaikutus kaksipuoluejärjestelmän syntymiseen on kuitenkin monimutkaisempi, koska parlamentissa edustettujen puolueiden määrä ei edellä mainituissa maissa juurikaan laskenut. On kuitenkin huomattava, että molemmissa tutkimuksissa on käsitelty vain 2-3 eri vaalia lyhyen aikavälin sisällä, ja Unkarin ja Venäjän tapauksissa vaalijärjestelmä uudistus on varsin uusi, ja sitä on sovellettu vain viimeisimmissä vaaleissa. Duvergerin laki ei toteudu välittömästi, vaan vaatii aikaa ja kansalaisten sopeutumista uuteen järjestelmään. Olisi siis liioittelua väittää, että monipuoluejärjestelmässä enemmistövaalitapaan siirtyminen ei koskaan johda kaksipuoluejärjestelmään, vaikka aikaisemmissa tutkimuksissa siirtymää ei ole havaittu.

Koska jokaisen maan puoluejärjestelmä on ainutlaatuinen, ei mitään edellä mainituista tutkimuksista voida suoraan soveltaa Suomeen. Suomen kolmeen suureen vanhaan ja pitkäkestoiseen puolueeseen sekä useampaan pienpuolueeseen perustuva puoluejärjestelmä ei muistuta lainkaan Puolan, Tsekin, Unkarin tai Venäjän puoluejärjestelmiä. Aiemmista tutkimuksista tai muiden maiden uudistuksista ei siis voida tehdä kovin suoria johtopäätöksiä siitä, miten vastaava uudistus vaikuttaisi puolueiden voimasuhteisiin Suomessa, vaan tulokset täytyy selvittää rakentamalla Suomelle oma, hypoteettinen enemmistövaalijärjestelmä ja selvittää tämän järjestelmän vaikutukset käyttämällä vertailevaa analyysiä.

3. Tutkimusasetelman täsmennys

Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää, miten enemmistövaalitavan käyttöönotto vaikuttaisi puolueiden voimasuhteisiin Suomen eduskunnassa. Tässä tapauksessa puolueiden voimasuhteilla tarkoitan sitä, miten paljon puolueet saisivat uudessa järjestelmässä ehdokkaitaan valituksi eduskuntaan. Käytännössä mittaan tätä sillä, miten suuren osan eduskuntapaikoista kukin puolue saisi uudessa järjestelmässä, ja voittaisiko joku puolue enemmistövaalitapaa käytettäessä toistuvasti enemmän eduskuntapaikkoja kuin mitä se olisi saanut suhteellista vaalitapaa käytettäessä.

Toinen merkittävä piirre tutkimusasetelmassa ovat vaalipiirit. Tutkielma perustuu asetelmaan, jossa Suomi on jaettu 200 vaalipiiriin, joista jokaisesta valitaan yksi kansanedustaja. Enemmistövaalitavassa vaalipiirijaolla on huomattava rooli tulosten kannalta, sillä vaalipiirien rajojen muuttaminen voi vastaavasti merkittävästi muuttaa vaalien lopputulosta. Periaatteessa enemmistövaalitapaa käytettäessä vaalituloksia voi olla miljoonia erilaisia riippuen siitä, miten vaalipiirijako on rakennettu. Tämän vuoksi on tärkeää, että vaalipiirijako noudattaa selkeitä, selvästi määriteltyjä ohjenuoria. Olen pyrkinyt luomaan ohjeistuksen vaalipiirijaon rakentamiseen käyttäen apunani Australian (Australian Electoral Commission 2018), Englannin (Boundary Commission for England 2016), Kanadan (Elections Canada 2012) ja Yhdysvaltojen vaalipiirikomissioiden ohjeita. Suurimmaksi osaksi laatimani ohjeistus perustuu kuitenkin Kalifornian vaalipiirijaosta vastaavan California Citizens Redistricting Commissionin ohjeistoon, joka on kirjattu Kalifornian perustuslakiin (Constitution of California, 1879 art. XXI §2). Valitsin kyseisen ohjeistuksen pääasialliseksi lähteekseni, sillä verrattuna muihin tarkastelemiini ohjeistuksiin, jotka ottavat kantaa lähinnä vaalipiirien väkilukuun, Kalifornian ohjeistus käsittelee yksityiskohtaisemmin myös muita hyvän vaalipiirijaon piirteitä, kuten yhteisöjen ja vähemmistökansojen edustajien intressejä. Kalifornian ohjeistus antaa vaalipiirien piirtämiselle tiukemmat raamit, mikä taas vaikeuttaa *gerrymanderingia* eli vaalipiirijaon epäreilua suunnittelua jotain tiettyä puoluetta tai ryhmää hyödyttäväksi. Tässä tutkielmassa käyttämäni vaalipiirijaon periaatteet ovat seuraavat:

Asukasluke: Vaalipiirien tulee olla asukasluvultaan suurin piirtein samankokoisia. Koska vaalipiirijako on tehty helmikuussa 2017 Väestörekisterikeskuksen julkaiseman asukaslukudatan perusteella, keskimääräisessä vaalipiirissä tulisi olla 27 519 asukasta. Valitsin kyseisen aineiston, sillä

se oli tämän tutkielman tekemistä aloittaessani viimeisin julkaistu koko maan kattava asukaslukutilasto.

On kuitenkin huomattava, että vaalipiirijakoa tässä tutkielmassa en tee koko Suomen tasolla puhtaalta pöydältä, vaan uudet vaalipiirit on jaettu olemassa olevien suurempien vaalipiirien sisälle. Tämä johtuu siitä, että kaikissa tutkimissani maissa vaalipiirien lukumäärä selvitetään ensin maakunnittain tai osavaltioittain ja vasta tämän jälkeen aletaan piirtämään yksittäisten vaalipiirien rajoja. Näin ollen esimerkiksi Lapissa vaalipiirin keskimääräinen asukasluku on hieman keskimääräistä alhaisempi, kun taas Uudellamaalla ja Helsingissä luku on vastaavasti hieman keskimääräistä korkeampi. Vaalipiirijaossani suurin vaalipiiri on Kaarina 32 987 asukkaalla ja pienin Varkaus 21 258 asukkaalla. Asukasluku on yksi tärkeimpiä vaalipiirijaon perusteita, ja se on velvoittava peruste niin Australiassa, Isossa-Britanniassa kuin Yhdysvalloissakin. Olen siis pyrkinyt pitämään asukasluvun tärkeimpänä perusteena vaalipiirejä muodostettaessa. Asukasluvun vaihtelevuus vaalipiirien välillä on luomissani vaalipiireissä kuitenkin korkeampi kuin enemmistövaalitapaa käyttävissä maissa. Tämä johtuu siitä, että äänestysalueiden karttojen saatavuus, joiden perusteella vaalipiirit on jaettu, on äärimmäisen huono suurten kaupunkien ulkopuolella. Tämän lisäksi pienempiä äänestysalueita on viime aikoina yhdistelty paljon suuremmiksi kokonaisuuksiksi, minkä vuoksi yhtenäisten vaalipiirien muodostaminen on tietyillä alueilla ollut hankalaa. Näistä syistä johtuen vaalipiirijakoni keskimääräinen asukasluku on 28 078.

Maantieteellinen yhtenäisyys: Vaalipiirien tulee olla maantieteellisesti yhtenäisiä. Tämä tarkoittaa sitä, että vaalipiirin kaikkien osien tulee olla maantieteellisesti yhteydessä toisiinsa. Poikkeuksena tähän periaatteeseen ovat tilanteet, joissa kunta itsessään ei ole maantieteellisesti yhtenäinen. Tästä esimerkkinä toimii Vaasa, johon vuonna 2013 liitetty Vähäkyrön kunta on Vaasan eksklaavi.

Yhteisöjen jakamattomuus: Vaalipiirijaon tulee mahdollisuuksien mukaan minimoida kaupunkien, kuntien, kaupunginosien ja etuyhteisöjen (*community of interests*) jakaminen. Etuyhteisöjen jakamattomuus on California Citizens Redistricting Commissionin käyttämä määritelmä, jonka mukaan yhtenäinen, samat sosiaaliset ja taloudelliset intressit jakava yhteisö tulisi pitää yhden vaalipiirin sisällä (Constitution of California, 1879, art. XXI §2). Vaalipiirijakoa tehdessäni olen soveltanut tätä periaatetta muun muassa käyttämällä mahdollisuuksien mukaan eri alueita jakavia fyysisiä esteitä, kuten jokia, mäkiä, moottoriteitä ja rautatielinjoja vaalipiirien rajoina ja pyrkinyt välttämään yksittäisten kaupunginosien jakamista useamman eri vaalipiirin kesken. Olen myös pyrkinyt pitämään kaupunkien ja maaseutujen vaalipiirit erillään toisistaan ja välttämään

vaalipiirejä, joissa on sekä tiiviitä kaupunkialueita että haja-asutusalueita näiden alueiden asukkaiden erilaisten intressien ja äänestyskäyttäytymisen vuoksi.

Vähemmistöjen edustuksen takaaminen: Tiettyjen kansallisten vähemmistöjen edustus tulee taata pitämällä niiden asuttamat alueet yhden vaalipiirin sisällä. Tästä periaatteesta on varsin erilaisia säännöksiä eri puolilla maailmaa. Esimerkiksi Yhdysvalloissa Voting Rights Act velvoittaa vaalipiirijakoa tehtäessä muodostamaan niin sanottuja enemmistö-vähemmistö ("minority-majority") -vaalipiirejä, joissa vähemmistöt, kuten natiivi- ja afroamerikkalaiset ovat enemmistössä, kun taas esimerkiksi Isossa-Britanniassa alueen väestön etnisyyden tai kansalaisuuden huomioiminen vaalipiirijakoa tehtäessä on kielletty. Suomessa vähemmistöjen edustuksen takaaminen tarkoittaa, että etenkin Pohjanmaan ruotsinkieliset alueet ja saamelaisten kotiseutualue pohjoista Sodankylää lukuunottamatta on pidetty saman vaalipiirin sisällä. Sodankylän poikkeus johtuu siitä, että kyseisen alueen sisällyttäminen Pohjois-Lapin vaalipiiriin olisi johtanut Lapin vaalipiirien asukasluvun epätasapainoon.

Maantieteellinen kompaktius: Siinä määrin missä se ei ole ristiriidassa aikaisempien periaatteiden kanssa, vaalipiirit eivät saa olla liian monimutkaisen muotoisia eivätkä ohittaa kahta lähekkäistä yhteisöä yhdistääkseen kaksi kaukaisempaa yhteisöä. Kompaktiuden mittaamiselle ei ole mitään yksiselitteistä kaavaa, mutta käytännössä olen pyrkinyt muodostamaan vaalipiirit niin, että ne olisivat leveydeltään ja pituudeltaan yhtä suuria. Koska olen pitänyt tätä kaikista vähäpätöisimpänä ohjeistuksena juuri yksiselitteisten ohjeiden puutteen vuoksi, suuri osa vaalipiireistä noudattaa maantieteellistä kompaktiutta vain osittain.

Kaikki edellä mainitut periaatteet eivät ole samanarvoisia. Olen pitänyt asukaslukua tärkeimpänä perusteena vaalipiirijakoa tehdessäni ja sen jälkeen pyrkinyt huomioimaan muut periaatteet. Monet edellä mainituista periaatteista ovat ristiriidassa keskenään, ja on liki mahdotonta muodostaa vaalipiirijako, joka kunnioittaisi kaikkia edellä mainittuja periaatteita. Siksi esimerkiksi edellä mainittu maantieteellinen kompaktius jää vaalipiirijaossa toissijaiseksi verrattuna esimerkiksi asukaslukuun.

Kolmas tutkimuksen kannalta merkittävä kysymys on se, miten puolueiden saamat äänet lasketaan. Kuten luvussa kaksi mainittiin, enemmistövaalitapa synnyttää Duvergerin lain mukaan kaksipuoluejärjestelmän. Suomessa on taas monipuoluejärjestelmän ansiosta monta puoluetta,

joilla on edustus eduskunnassa. Tämän vuoksi olen kokenut tarpeelliseksi laskea vaalitulokset kahden eri mallin perusteella.

Ensimmäinen malli on *puoluemalli*, joka muistuttaa nykyistä järjestelmää. Siinä jokainen puolue kilpailee jokaisessa vaalipiirissä yksin, ilman minkäänlaisia vaaliliittoja. Tämä malli kuvaa ensimmäisiä enemmistövaalitavalla käyttäviä vaaleja, jolloin puolueet eivät ole täysin selvillä vaalimatematiikasta, eivätkä koe tarpeelliseksi muodostaa Ruotsin kaltaisia laajoja blokkeja.

Toinen malli on *blokkimalli*, jossa vasemmistoliitto, sosialidemokraatit ja vihreät muodostavat vaaleissa vasemmistoblokin ja keskusta, kokoomus ja kristillisdemokraatit oikeistoblokin. Tämä malli kuvaa myöhempiä enemmistövaalitapaa käyttävää vaaleja, jolloin samankaltaiset arvot jakavat puolueet alkavat liittoutua keskenään taatakseen suurimman mahdollisen paikkamäärän itselleen. Blokkimalli itsessään perustuu perinteiseen suomalaiseen porvaristo-vasemmisto-jakoon, jossa perinteiset porvaripuolueet ovat oikeistoblokissa ja perinteiset vasemmistopuolueet vasemmistoblokissa. Olen myös asettanut vihreät osaksi vasemmistoblokkia, sillä sekä vuosien 2015 että 2019 eduskuntavaalien aikana vihreiden kansanedustajaehdokkaiden vaalikonevastaukset ovat olleet selkeästi vasemmistolaisia, ja puolue on asemoitunut lähelle SDP:tä sekä vasemmistoliittoa (Salomaa 2015, Muhonen 2015).

Perussuomalaiset ja Ruotsalainen Kansanpuolue jäävät tässä mallissa blokkien ulkopuolelle ja osallistuvat vaaleihin yksin, kuten puoluemallissa. Tämä johtuu siitä, että Perussuomalaisia todennäköisesti pidettäisiin liian populistisena puolueena, jonka arvopohja eroaisi liikaa muusta oikeistoblokista. RKP taas todennäköisesti kilpailisi vain kourallisessa vaalipiirejä, joissa se voisi voittaa ilman muiden blokkien tukea. Alueilla, joissa ei ole merkittävää suomenruotsalaista väestöä, RKP ei todennäköisesti edes asettaisi ehdokkaita.

4. Tutkimusaineisto- ja menetelmä

Tutkielma perustuu kvantitatiiviseen lähestymistapaan, ja sen menetelmänä käytetään vertailevaa analyysiä. Päämateriaalina toimivat vuosien 2011, 2015 ja 2019 eduskuntavaalien tulokset. Näistä tuloksista lasketaan vaalipiirikohtaiset tulokset jokaiselle 200 vaalipiirille, jotka olen tutkielmaa varten luonut. Vaalipiirikohtaisissa tulokset jaetaan edelleen kahteen eri malliin: puoluemalliin ja blokkimalliin. Eduskunnan ulkopuolella olevia puolueita ei ole laskettu mukaan tutkimukseen niiden pienten äänimäärien vuoksi. Tämän lisäksi Liike Nytiä ei ole huomioitu tutkimuksessa, sillä se muodostettiin vasta tutkimuksen aloittamisen jälkeen. Sen äänimäärä oli myös niin alhainen, että sen ottaminen tutkielman piiriin ei ollut perusteltua, sillä se olisi lähes varmasti jäänyt enemmistövaalitavassa ilman eduskuntapaikkoja.

Tulosten perusteella saadaan selville, minkälainen vaalitulos olisi ollut, jos vuosien 2011, 2015 ja 2019 eduskuntavaaleissa olisi käytetty enemmistövaalitapaa. Tulosten pohjalta voidaan myös selvittää, mitkä vaalipiirit olisivat kilpailullisia, ja mitkä olisivat niin sanottuja safe seat -vaalipiirejä, joissa vallan vaihtuminen olisi äärimmäisen epätodennäköistä. Kilpailullisuus määritellään ja sitä käsitellään tarkemmin luvussa kuusi.

On kuitenkin tärkeää huomata, että tutkimuksen tulokset ovat useista eri syistä vain suuntaa-antavia, eikä niistä voida tehdä tarkkoja johtopäätöksiä, vaikka tutkielman tulokset esitetäänkin tarkassa muodossa. Tutkielma antaa kuitenkin lähinnä yleiskuvan siitä, millainen enemmistövaalitavalla valittu eduskunta olisi ja millaisessa asemassa puolueet tässä järjestelmässä olisivat.

Ensimmäinen syy tulosten suuntaa-antavuuteen on se, että vaalipiirijaosta riippuen tulokset voisivat vaihdella merkittävästikin. Luomani vaalipiirijako on vain yksi lukemattomista mahdollisista tavoista jakaa Suomi 200 vaalipiiriin, joista kaikki voisivat tuottaa hieman erilaisen tuloksen.

Toinen syy on se, että tietoisuus vaalitavasta ja vaalipiirien puolueiden kannatuksesta todennäköisesti vaikuttaisi äänestyspäätöksiin ja muuttaisi äänestystuloksia tavalla, jota ei tällä hetkellä voida suoraan päätellä sellaisten vaalien tuloksista, joiden tulokset on laskettu suhteellista vaalitapaa käyttäen. Enemmistövaalitapa suosii taktista äänestämistä huomattavasti enemmän kuin suhteellinen vaalitapa, sillä pienpuolueilla ei useimmissa vaalipiireissä ole realistista mahdollisuutta voittaa. Tässä tutkielmassa ei ole voitu ottaa huomioon tällaista taktista äänestyskäyttäytymistä datan puutteen vuoksi, vaikkakin blokkimalli antaa vihjeitä siitä, kannatetaanko yksittäisessä vaalipiirissä enemmän vasemmistolaisia vai oikeistolaisia ehdokkaita.

Kolmas blokkimalliin vaikuttava syy on taas se, että porvaripuolueiden äänet eivät todennäköisesti siirtyisi yksi yhteen oikeistoblokille, eivätkä vasemmistopuolueiden äänet vasemmistoblokille. Blokkien välillä esiintyisikin todennäköisesti enemmän hajontaa, kuin tutkielman materiaali antaa ilmi. Esimerkiksi liberaali, kokoomusta äänestävä kaupunkilainen saattaisi tukea vasemmistoblokin ehdokasta oikeistoblokin ehdokkaan sijaan, kun taas markkinaliberaali vihreä saattaisi mielummin äänestää porvariblokin ehdokasta kuin vasemmistoblokkia.

Neljäs ja viimeinen syy on se, että tutkielmassa ei myöskään oteta huomioon yksittäisten vaalipiirien henkilövalintoja, joilla on enemmistövaalitavassa merkittävämpi rooli suhteelliseen vaalitapaan verrattuna. Hyvin tunnetun tai mielipiteitä vahvasti jakavan ehdokkaan asettuminen ehdolle voisi monessa vaalipiirissä johtaa erilaiseen tulokseen. Koska puolueiden ehdokasasettelun ennustaminen tutkielman esittämässä hypoteettisessa tilanteessa on mahdotonta, ei tätä muuttujaa voida tutkimuksessa ottaa huomioon.

5. Tulokset

5.1. Alustus

Seuraavassa luvussa tarkastellaan vaalituloksia, jotka enemmistövaalitapa olisi tuottanut, jos sitä oltaisiin käytetty vuoden 2011, 2015 ja 2019 eduskuntavaaleissa. Kaikista kolmista vaaleista esitetään kaksi tulosta, jotka perustuvat puoluemalliin ja blokkimalliin. Taulukoissa 1-12 näkyvät puolueiden saamat paikat enemmistövaalimallissa (*EV*), kuinka paljon ne saivat oikeasti paikkoja suhteellisessa vaalitavassa (*SV*) ja kuinka suuri erotus enemmistövaalitavalla ja suhteellisella vaalitavalla saatujen paikkojen välillä oli (*Ero*). Vuosien 2015 ja 2019 vaalien tuloksissa esitellään lisäksi enemmistövaalitavalla lasketun paikkamäärän erotus edellisen vuoden vastaavaan tulokseen. Yksittäiset vaalipiirikohtaiset tulokset tutkimuksen 200 eri vaalipiiristä esitellään liitteissä 1-2.

5.2. Vuoden 2011 eduskuntavaalit

5.2.1. Puoluemalli

Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa kokoomus oli suurin puolue. Kisa kärkipaikasta oli tiukka ja kokoomus, sosialidemokraatit sekä perussuomalaiset saivat kaikki 19-20 prosenttia äänistä ja 39-44 paikkaa. Suurimpiin voittajiin kuului perussuomalaiset, joka sai ”jytyssä” 34 lisäpaikkaa ja nosti kannatustaan peräti 15 prosenttiyksiköllä. Suurimpiin häviäjiin kuului taas keskusta, jonka kannatus putosi yli seitsemällä prosenttiyksiköllä, ja se menetti 16 paikkaa.

Jos vaaleissa olisi käytetty enemmistövaalitapaa, kokoomuksen vaalivoitto olisi ollut merkittävästi suurempi, ja se olisi saanut 18 lisäpaikkaa. Sosialidemokraattien paikkamäärä olisi vastaavasti kasvanut kymmenellä. Kolmen suuren joukkoon olisi kuitenkin kiilannut myös keskusta, joka olisi vaalitappiosta huolimatta saanut jopa 48 paikkaa, vain viisi paikkaa vähemmän kuin sosialidemokraatit. Perussuomalaisten jytky olisi jäänyt huomattavasti heikommaksi paikkamäärän puolittuessa 39:stä kahteenkymmeneen. RKP olisi korottanut paikkamääräänsä kolmella, kun taas vihreiden ja vasemmistoliiton paikkamäärä olisi romahtanut: vihreiden kolmeen ja vasemmistoliiton yhteen. Kristillisdemokraatit olisivat jääneet kokonaan eduskunnan ulkopuolelle. (Taulukot 1 & 2)

Taulukko 1: Vuoden 2011 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV) laskettuna.

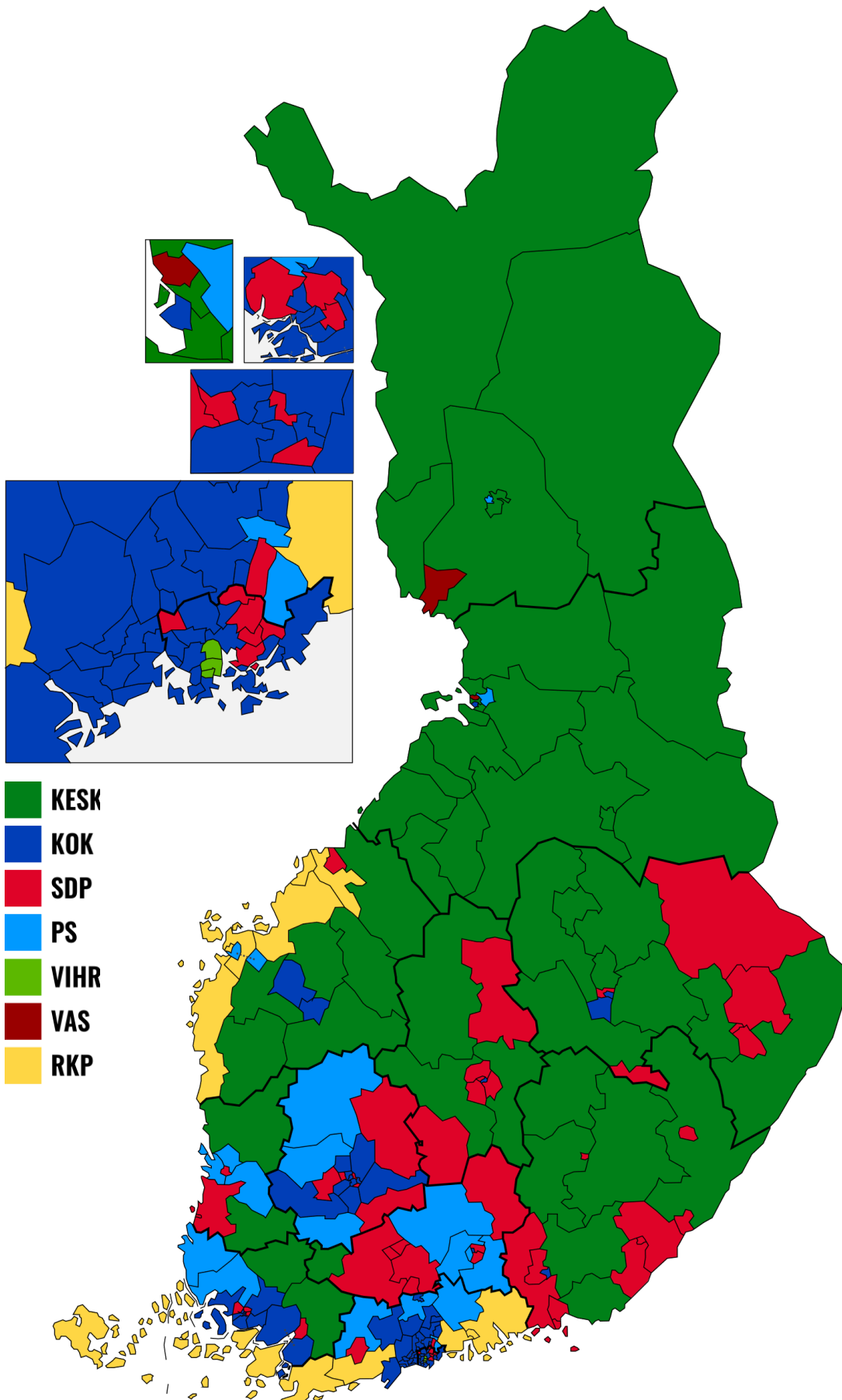
Puolue	KOK	SDP	KESK	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
EV	62	52	48	20	13	3	2	0
SV	44	42	35	39	10	10	14	6
Ero	+18	+10	+13	-19	+3	-7	-12	-6

Kokoomuksen kannatus olisi tullut käytännössä kokonaan pääkaupunkiseudulta, Tampereelta sekä Turusta. Sosialidemokraatit olisivat tulleet toiseksi pienempien teollisuuskaupunkien äänillä, kun taas perussuomalaisten voittamat vaalipiirit olisivat olleet Etelä-Suomen haja-asutusalueita ja suurempien kaupunkien ympäryskuntia. Keskustan paikat olisivat tulleet sen ydinkannatusalueilta Itä- ja Pohjois-Suomesta (Kuvio 1)

Ahvenanmaata lukuunottamatta kaikista vaalipiireistä turvallisimmin olisi sekä prosentuaalisesti että äänimäärän perusteella Rannikko-Suupohjan vaalipiiri Pohjanmaalla, jonka RKP:n ehdokas voittaisi 61,1 prosenttiyksikön ja 10 447 äänen marginaalilla. Toiseksi ja kolmanneksi tulisivat Vöyri-Pedersöre 52,9 prosenttiyksiköllä ja 7912 äänen marginaalilla sekä Mustasaari 47,0 prosenttiyksiköllä ja 4808 äänen marginaalilla. Suomenruotsalaisten alueiden ulkopuolella turvallisimmat vaalipiirit olisivat prosentuaalisesti kokoomuksen voittamat Espoo Olari-Mankkaa 36,3 prosenttiyksikön marginaalilla ja äänien määrässä Espoo Otaniemi-Tapiola 5589 äänen marginaalilla. Kaikista marginaalisin vaalipiiri olisi taas ollut Pohjois-Pirkanmaa, jossa sekä perussuomalaiset että keskusta olisivat molemmat saaneet tasan 4466 ääntä. Tämän tilanteen jouduin ratkaisemaan arvalla, jonka perussuomalaiset voittivat. Tämä tasapeli-tilanne oli ainutlaatuinen, sillä vastaavaa tasapeli-tilannetta ei tässä tutkimuksessa tullut esiin minään muuna vuonna mistään muusta vaalipiiristä.

Vaalipiirin voittanut puolue sai yli 50 prosenttia äänistä kuudessa vaalipiirissä. Näissä vaalipiireissä voittanut puolue oli RKP neljässä vaalipiirissä ja keskusta kahdessa vaalipiirissä. Keskusta sai siis absoluuttisen enemmistön 4,1 prosentissa voittamistaan vaalipiireistä ja RKP 30,7 prosentissa.

Kuvio 1: 2011 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna.

Taulukko 2: 2011 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV) sekä paikkamäärien erotus.

		KOK	SDP	KESK	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
Helsinki	EV	13	6				3		0
	SV	6	4	1	3	1	4	2	
	Ero	+7	+2	-1	-3	-1	-1	-2	0
Uusimaa	EV	23	2		5	5			
	SV	11	7	2	7	3	3	1	1
	Ero	+12	-5	-2	-2	+2	-3	-1	-1
Varsinais-Suomi	EV	8	4	2	2	1			
	SV	4	4	2	3	1	1	2	
	Ero	+4	0	0	-1	0	-1	-2	0
Satakunta	EV		3	2	3				
	SV	2	2	1	2			1	1
	Ero	-2	+1	+1	+1	0	0	-1	-1
Ahvenanmaa	EV					1			
	SV					1			
	Ero	0	0	0	0	0	0	0	0
Häme	EV	1	8	1	4				
	SV	3	4	2	3			1	1
	Ero	-2	+4	-1	-1	0	0	-1	-1
Pirkanmaa	EV	10	6		3				
	SV	5	4	2	4		1	1	1
	Ero	+5	+2	-2	-1	0	-1	-1	-1
Kaakkois-Suomi	EV	1	10	6					
	SV	3	4	4	4				1
	Ero	-2	+6	+2	-4	0	0	0	-1
Savo-Karjala	EV	2	6	8					
	SV	2	4	5	3			1	
	Ero	0	+2	+3	-3	0	0	-1	0
Vaasa	EV	2	1	6	1	6			
	SV	3	2	4	3	4			1
	Ero	-1	-1	+2	-2	+2	0	0	-1
Keski-Suomi	EV	1	6	3					
	SV	2	2	3	2			1	
	Ero	-1	+4	0	-2	0	0	-1	0
Oulu	EV	1		15	1			1	
	SV	2	2	6	4		1	3	
	Ero	-1	-2	+9	-3	0	-1	-2	0
Lappi	EV			5	1			1	
	SV	1	1	3	1			1	
	Ero	-1	-1	+2	0	0	0	0	0

5.2.2. Blokkimalli

Blokkimallissa perussuomalaiset olisivat kärsineet vielä puoluemalliakin suuremman vaalitappion. ”Jytty” olisi kadonnut kokonaan, ja perussuomalaiset olisivat pudonneet eduskunnan ulkopuolelle. RKP olisi saanut 10 paikkaa, kolme vähemmän kuin puoluemallissa ja saman verran kuin puolue oikeasti sai paikkoja vuoden 2011 vaaleissa.

Perussuomalaisten katoaminen hyödyttäisi sekä vasemmistoa että oikeistoa. Vasemmistoblokille blokkimalli olisi tuonut muutaman lisäpaikan vuoden 2015 oikeisiin tuloksiin verrattuna, mutta puoluepohjaiseen enemmistövaalitapaan verrattuna blokkimalli olisi vasemmistolle menestys: vasemmistoblokki saisi blokkimallissa 17 paikkaa enemmän kuin puoluemallissa ja yhdeksän paikkaa enemmän kuin suhteellisella vaalitavalla. Blokkimalli hyödyttäisi myös oikeistoblokkia: se saisi absoluuttisen enemmistön eduskuntaan, kuusi paikkaa enemmän kuin puoluepohjaisella enemmistövaalitavalla ja huimat 30 paikkaa enemmän kuin suhteellisella vaalitavalla. (Taulukot 3 & 4) Oikeistoblokin kannatus olisi keskittynyt lähinnä maaseudulle ja taajaan asutuille alueille, kun taas vasemmistoblokki dominoisi kaupungeissa. RKP voittaisi suomenruotsalaisissa vaalipiireissä. (Kuvio 2)

Taulukko 3: Vuoden 2011 vaalitulokset blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV).

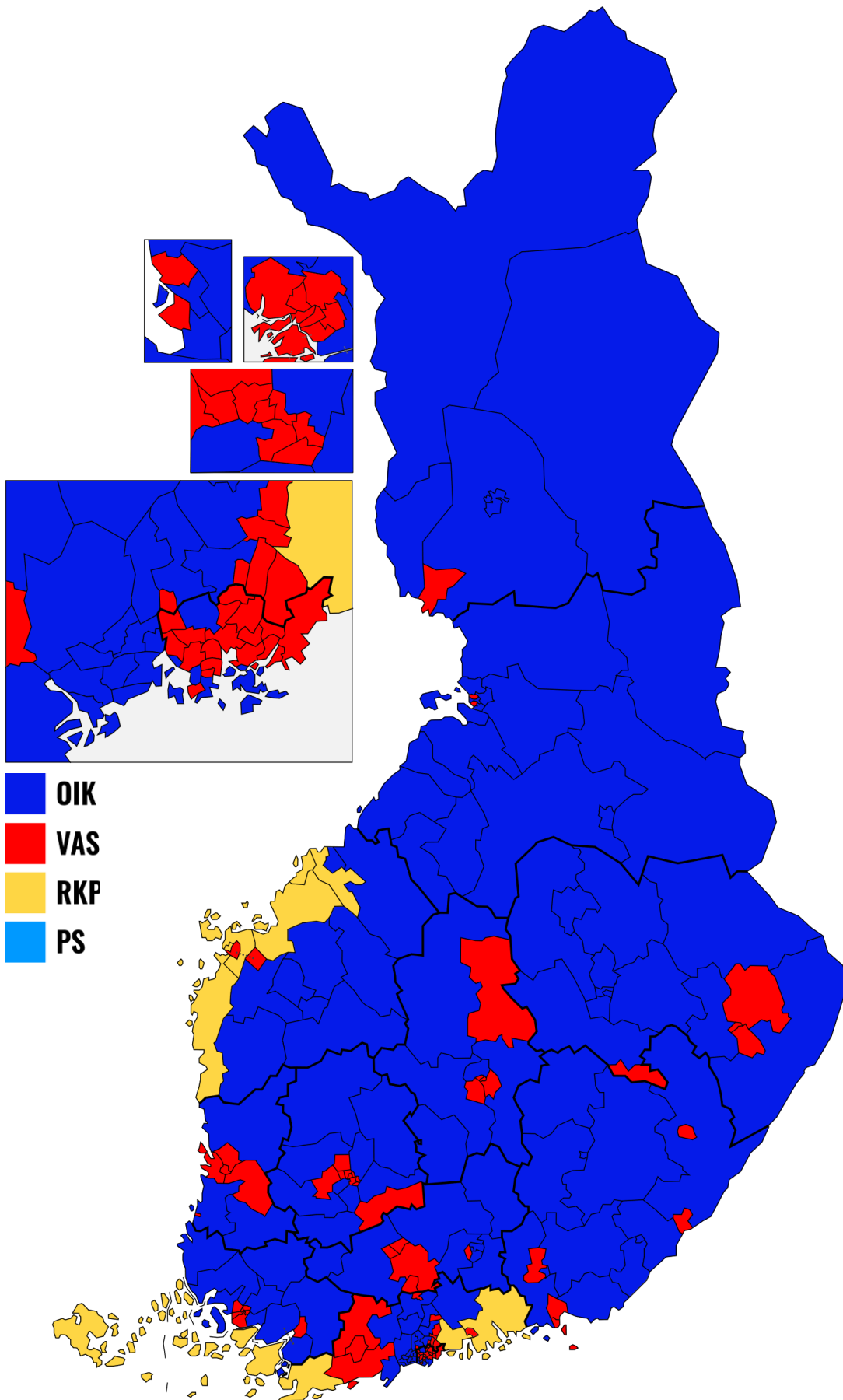
Puolue	OIK	VAS	RKP	PS
EV	114	75	11	0
SV	85	66	10	39
Ero	+29	+9	+1	-39

Kuten puoluemallissa, myös blokkimallissa Ahvenanmaata lukuunottamatta kaikista vaalipiireistä turvallisimmin olisi sekä prosentuaalisesti että äänimäärän perusteella Rannikko-Suupohja, jossa RKP:n ehdokas voittaisi 57,2 prosenttiyksikön ja 9792 äänen marginaalilla. Suomenruotsalaisten alueiden ulkopuolella turvallisimmin vaalipiiri olisi sekä prosentuaalisesti että äänimäärän perusteella Kauhava-Lapua, jonka oikeistoblokki olisi voittanut 49,8 prosenttiyksikön ja 8924 äänen marginaalilla. Vasemmistoblokille turvallisimmin vaalipiiri olisi taas ollut Helsinki Kalasatama-Vallila, jonka se olisi voittanut 43,2 prosenttiyksikön ja 6673 äänen marginaalilla. Kaikista marginaalisin vaalipiiri taas ollut Kuopio pohjoinen, jonka oikeistoblokki olisi voittanut 0,1 prosenttiyksikön ja 13 äänen marginaalilla vasemmistoblokin jäädessä toiseksi.

Vaalipiirin voittanut blokki sai yli 50 prosenttia äänistä 69 vaalipiirissä. Näissä vaalipiireissä voittanut puolue oli oikeistoblokki 57 vaalipiirissä, vasemmistoblokki kahdeksassa vaalipiirissä ja RKP neljässä vaalipiirissä. Oikeistoblokki sai siis absoluuttisen enemmistön 50 prosentissa voittamistaan vaalipiireistä, vasemmistoblokki 10,7 prosentissa ja RKP 40,0 prosentissa.

Kuvio 2: Vuoden 2011 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna.

Taulukko 4: 2015 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV) sekä paikkamäärien erotus.

		OIK	VAS	RKP	PS
Helsinki	EV	5	17		
	SV	7	9	1	3
	Ero	-2	+6	-1	-3
Uusimaa	EV	20	12	3	
	SV	14	11	3	7
	Ero	+6	+1	0	-7
Varsinais-Suomi	EV	8	8	1	
	SV	6	7	1	3
	Ero	+2	+1	0	-3
Satakunta	EV	3	5		
	SV	4	3		2
	Ero	-1	+2	0	-2
Ahvenanmaa	EV			1	
	SV			1	
	Ero	0	0	0	0
Häme	EV	9	5		
	SV	6	5		3
	Ero	+3	0	0	-3
Pirkanmaa	EV	9	10		
	SV	8	6		4
	Ero	+1	+4	0	-4
Kaakkois-Suomi	EV	12	5		
	SV	8	4		4
	Ero	+4	+1	0	-4
Savo-Karjala	EV	12	4		
	SV	7	5		3
	Ero	+5	+1	0	-3
Vaasa	EV	9	1	6	
	SV	8	2	4	3
	Ero	+1	-1	+2	-3
Keski-Suomi	EV	5	5		
	SV	5	3		2
	Ero	0	+2	0	-2
Oulu	EV	16	2		
	SV	8	6		4
	Ero	+8	-4	0	-4
Lappi	EV	6	1		
	SV	4	2		1
	Ero	+2	-1	0	-1

5.3. Vuoden 2015 eduskuntavaalit

5.3.1. Puoluemalli

Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa keskusta sai merkittävän vaalivoiton ja päätyi selvästi suurimmaksi puolueeksi. Perussuomalaiset ja kokoomus kilpailivat toisesta sijasta, ja vaikka kokoomus saikin lopulta enemmän ääniä, perussuomalaiset sai lopulta yhden paikan enemmän vaalimatematiikan ansiosta. SDP taas sai historiansa huonoimman tuloksen ja päätyi neljänneksi suurimmaksi puolueeksi.

Jos vaaleissa olisi käytetty enemmistövaalitapaa, keskustan vaalivoitto olisi ollut huomattavasti suurempi. Keskusta olisi saanut huimat 77 paikkaa, 28 paikkaa enemmän kuin mihin se olisi suhteellisessa vaalitavassa ollut oikeutettu. Toinen merkittävä voittaja olisi ollut kokoomus, joka olisi saanut 37 paikan sijaan 50 paikkaa. Voittajiin olisi lukeutunut myös RKP, joka olisi saanut kymmenen paikan sijaan 13 paikkaa. Sosialidemokratit olisivat saaneet 35 paikkaa, yhden enemmän kuin suhteellisessa vaalitavassa. Häviäjiin olisivat lukeutuneet perussuomalaiset, jotka olisivat toistaneet vuoden 2011 vaimennetun jytyn ja saaneet 38 paikan sijasta vain kaksikymmentä paikkaa. Vihreiden paikkamäärä olisi myös huomattavasti alhaisempi, sillä puolue olisi saanut vain viisi paikkaa. Kristillisdemokraatit eivät olisi päässeet eduskuntaan lainkaan, ja myös vasemmistoliitto olisi pudonnut eduskunnan ulkopuolelle. (Taulukot 5 & 7)

Taulukko 5: 2015 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV 2015), ero vuoden 2011 enemmistövaalitapaan perustuvaan vaalitulokseen (Ero EV 2011), todellinen tulos suhteellisella vaalitavalla laskettuna (SV 2015) sekä enemmistövaalitavan ja suhteellisen vaalitavan välinen ero paikkamäärissä (EV-SV Ero).

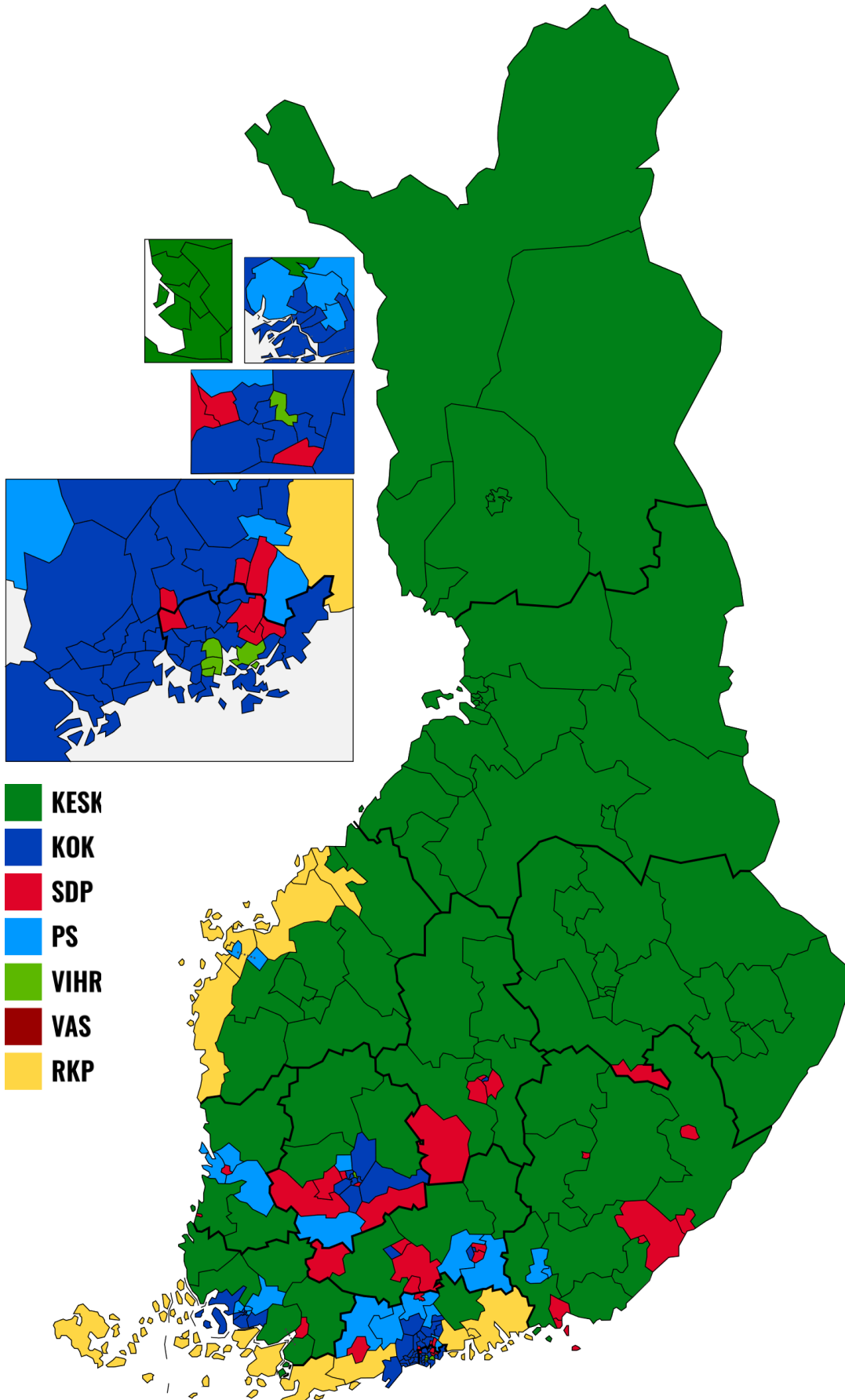
Puolue	KESK	KOK	SDP	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
EV 2015	77	50	35	20	13	5	0	0
Ero EV 2011	+29	-12	-17	0	0	+2	-2	0
SV 2015	49	37	34	38	10	15	12	5
EV-SV Ero	+28	+13	-1	-18	+3	-10	-12	-5

Verrattuna vuoden 2011 vaaleihin, keskusta olisi voittanut useita vaalipiirejä SDP:n kustannuksella etenkin Pohjois- ja Itä-Suomen pienemmissä kaupungeissa. Kokoomus olisi menettänyt kannatustaan etenkin Oulussa, Kuopiossa, Seinäjoella ja muissa ruuhka-Suomen ulkopuolisissa kaupungeissa. Vastaavasti myös perussuomalaiset olisivat hävinneet useissa vuonna 2011 voittamisissaan vaalipiireissä, mutta olisi vastaavasti saanut kannatusta uusilta alueilta etenkin Uudeltamaalta, eikä puolue olisi menettänyt yhtäkään paikkaa. (Kuvio 3)

Ahvenanmaata lukuunottamatta turvallisim vaalipiiri olisi jälleen ollut Rannikko-Suupohja, jonka RKP olisi voittanut 65,4 prosenttiyksikön ja 10 768 äänen enemmistöllä. Myös Vöyri-Pedersöre 53,9 prosenttiyksikön ja 7924 äänellä sekä Mustasaari 52,0 prosentilla ja 7844 äänellä olisivat säilyneet toiseksi ja kolmanneksi turvallisimpina vaalipiireinä. Suomenruotsalaisten alueiden ulkopuolella turvallisim vaalipiiri olisi ollut Koillismaan vaalipiiri, jossa keskustan enemmistö olisi ollut 47,9 prosenttiyksikköä ja 7281 ääntä. Kaikista marginaalisim vaalipiiri olisi taas ollut Vantaa Rekola-Kuninkaala, jossa SDP olisi voittanut perussuomalaiset 0,1 prosenttiyksikön ja yhdeksän äänen marginaalilla.

Vaalipiirin voittanut puolue sai yli 50 prosenttia äänistä 15 vaalipiirissä. Näistä 15 vaalipiiristä voittanut puolue oli keskusta 11 vaalipiirissä ja RKP neljässä vaalipiirissä. Keskusta sai siis absoluuttisen enemmistön 14,3 prosentissa voittamistaan vaalipiireistä ja RKP 28,6 prosentissa.

Kuvio 3: 2015 vaalitulokset puoluehallinnon perusteella enemmistövaalitavalla laskettuna.

Taulukko 6: 2015 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV) sekä paikkamäärien erotus.

		KESK	KOK	SDP	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
Helsinki	EV		14	4			4		
	SV	1	6	4	3	1	5	2	
	Ero	-1	+8	0	-3	-1	-1	-2	0
Uusimaa	EV	1	18	5	6	5			
	SV	4	9	6	7	4	3	1	1
	Ero	-3	+9	-1	-1	+1	-3	-1	-1
Varsinais-Suomi	EV	5	6	1	4	1			
	SV	3	4	3	3	1	1	2	
	Ero	+2	+2	-2	+1	0	-1	-2	0
Satakunta	EV	3		2	3				
	SV	2	1	2	2			1	
	Ero	+1	-1	0	+1	0	0	-1	0
Ahvenanmaa	EV					1			
	SV					1			
	Ero	0	0	0	0	0	0	0	0
Häme	EV	3	3	6	2				
	SV	3	3	3	3			1	1
	Ero	0	0	+3	-1	0	0	-1	-1
Pirkanmaa	EV	3	8	5	2		1		
	SV	3	4	4	4		2	1	1
	Ero	0	+4	+1	-2	0	-1	-1	-1
Kaakkois-Suomi	EV	8		7	2				
	SV	5	3	4	4		1		
	Ero	+3	-3	+3	-2	0	-1	0	0
Savo-Karjala	EV	15		1					
	SV	6	2	2	3		1	1	1
	Ero	+9	-2	-1	-3	0	-1	-1	-1
Vaasa	EV	9			1	6			
	SV	5	2	2	3	3			1
	Ero	+4	-2	-2	-2	+3	0	0	-1
Keski-Suomi	EV	5	1	4					
	SV	4	1	2	2		1		
	Ero	+1	0	+2	-2	0	-1	0	0
Oulu	EV	18							
	SV	9	2	1	3		1	2	
	Ero	+9	-2	-1	-3	0	-1	-2	0
Lappi	EV	7							
	SV	4		1	1			1	
	Ero	+3	0	-1	-1	0	0	-1	0

5.3.2. Blokkimalli

Blokkimallin tulokset olisivat vuonna 2015 olleet porvaripuolueiden osalta suhteellisen samankaltaiset kuin vuonna 2011. Oikeistoblokki olisi siis näissäkin vaaleissa menestynyt paremmin kuin puoluemallissa ja saanut samansuuntaisen määrän lisäpaikkoja. Oikeistoblokki olisi saanut 44 paikkaa enemmän kuin suhteellisella vaalitavalla ja kahdeksan paikkaa enemmän kuin puoluemallilla. Vasemmistolle blokkimalli olisi taas aiheuttanut suurehkon tappion, sillä vasemmistoblokki olisi saanut vain noin reilun neljänneksen eduskuntapaikoista. Tämä olisi ollut jopa seitsemän paikkaa vähemmän kuin mitä SDP, vihreät ja vasemmistoliitto oikeasti saivat vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. RKP olisi pitänyt paikkalukunsa samana kuin vuonna 2011, ja Perussuomalaiset olisivat saaneet yhden kansanedustajan Kuusankoski-Korian vaalipiiristä. (Taulukot 7 & 8)

Taulukko 7: 2015 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV 2015), ero vuoden 2011 enemmistövaalitapaan perustuvaan vaalitulokseen (Ero EV 2015), todellinen tulos suhteellisella vaalitavalla laskettuna (SV 2015) sekä enemmistövaalitavan ja suhteellisen vaalitavan välinen ero paikkamäärissä (EV-SV Ero).

Puolue	OIK	VAS	RKP	PS
EV 2015	135	54	10	1
Ero EV 2011	+21	-21	0	+1
SV 2015	91	61	10	38
EV-SV Ero	+44	-7	0	-37

Verrattuna vuoden 2011 vaalitulokseen, oikeistoblokki olisi parantanut asemiaan Etelä-Suomen kaupungeissa ja täten voittanut entistä suuremman absoluuttisen enemmistön. Vasemmistoblokin asema pääkaupunkiseudun, Turun ja Tampereen intressipuolueena kasvaisi entisestään, sillä lähes kaksi kolmasosaa blokin paikoista tulisi näistä kuudesta kunnasta. RKP:n kannatusalueissa ei olisi ollut suuria muutoksia, kun taas perussuomalaisten ainoa paikka olisi tullut Kuusankoskelta. (Kuvio 4)

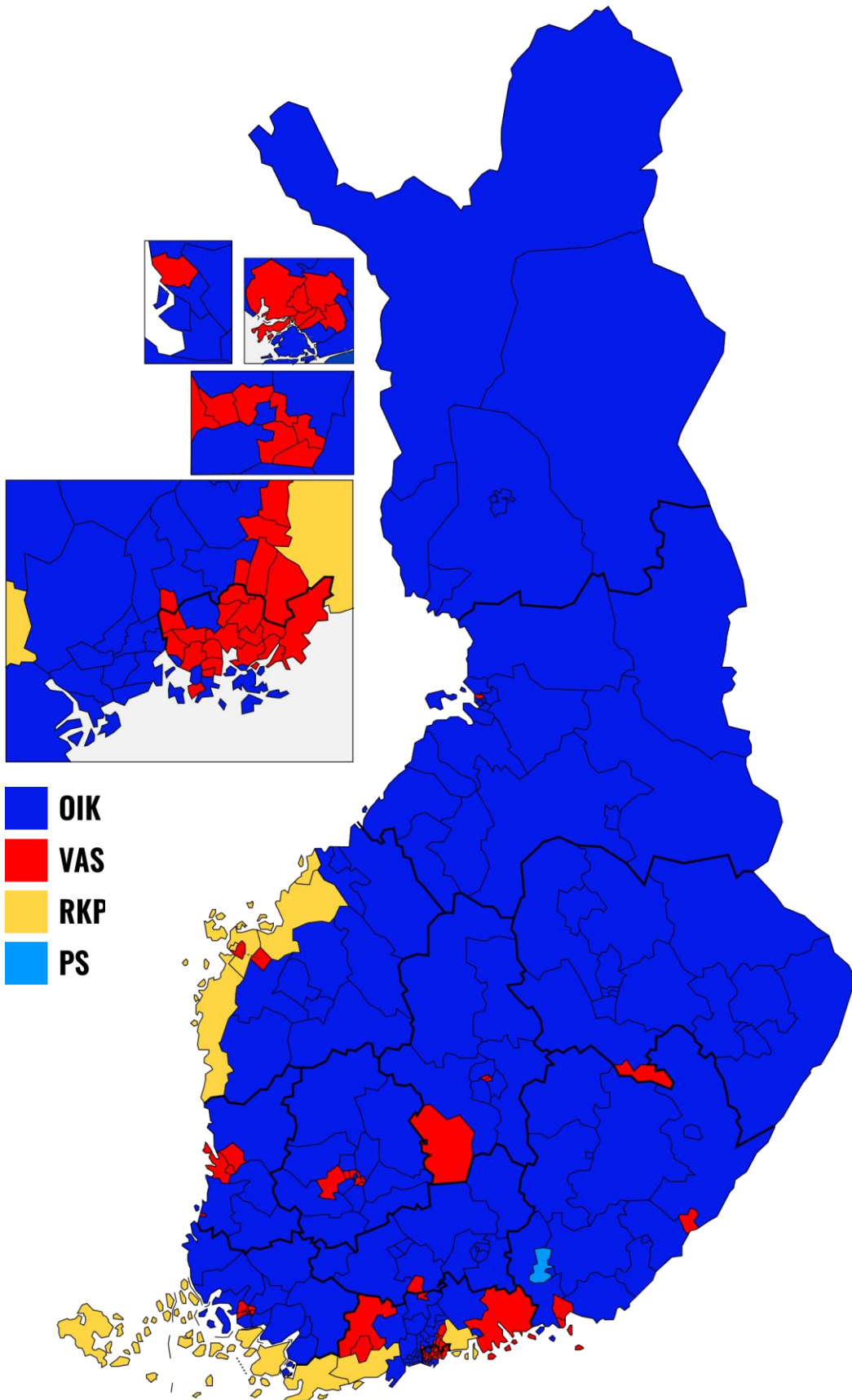
Keskustan vuoden 2015 vaalivoitto olisi vaikuttanut myös vaalipiirien turvallisuuteen, sillä Ahvenanmaata lukuunottamatta Rannikko-Suupohja ei olisi enää ollut kaikista turvallisin vaalipiiri. Tämä kunnia olisi blokkimallilla siirtynyt vuonna 2015 Ylivieskaan, jonka oikeistoblokki olisi voittanut 52,6 prosenttiyksikön ja 15 126 äänen enemmistöllä. Vasemmistoblokille turvallisin vaalipiiri olisi ollut prosentuaalisesti jälleen Helsinki Kalasatama-Vallila, jonka se olisi voittanut 39,3 prosenttiyksikön marginaalilla. Äänimäärässä mitattuna turvallisin vaalipiiri olisi kuitenkin ollut

vuonna 2015 Helsinki Merihaka-Kallio, jossa vasemmistoblokki olisi voittanut 6 510 äänen erotuksella. Kaikista marginaalisin vaalipiiri olisi ollut Jämsä, jossa vasemmistoblokki olisi voittanut oikeistoblokin 0,2 prosenttiyksikön ja 22 äänen erotuksella.

Vaalipiirin voittanut blokki sai yli 50 prosenttia äänistä 68 vaalipiirissä. Näistä 68 vaalipiiristä voittanut puolue oli oikeistoblokki 57 vaalipiirissä, vasemmistoblokki seitsemässä vaalipiirissä ja RKP neljässä vaalipiirissä. Oikeistoblokki sai siis absoluuttisen enemmistön 50,4 prosentissa voittamistaan vaalipiireistä, vasemmistoblokki 13,0 prosentissa ja RKP 40,0 prosentissa.

Kuvio 4: 2015 vaalitulokset blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna.

Taulukko 8: 2015 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV) ja paikkojen muutos verrattuna suhteelliseen vaalitapaan (SV).

		OIK	VAS	RKP	PS
Helsinki	EV	5	17		
	SV	7	11	1	3
	Ero	-2	+6	-1	-3
Uusimaa	EV	22	10	3	
	SV	14	10	4	7
	Ero	+8	0	-1	-7
Varsinais-Suomi	EV	10	6	1	
	SV	7	6	1	3
	Ero	+3	0	0	-3
Satakunta	EV	4	4		
	SV	3	3		2
	Ero	+1	+1		-2
Ahvenanmaa	EV			1	
	SV			1	
	Ero	0	0	0	0
Häme	EV	13	1		
	SV	7	4		3
	Ero	+6	-3	0	-3
Pirkanmaa	EV	12	7		
	SV	8	7		4
	Ero	+4	0	0	-4
Kaakkois-Suomi	EV	13	3		1
	SV	8	5		4
	Ero	+5	-2	0	-3
Savo-Karjala	EV	15	1		
	SV	9	4		3
	Ero	+6	-3	0	-3
Vaasa	EV	10	1	5	
	SV	8	2	3	3
	Ero	+2	-1	-2	-3
Keski-Suomi	EV	7	3		
	SV	5	3		2
	Ero	+2	0	0	-2
Oulu	EV	17	1		
	SV	11	4		3
	Ero	+6	-3	0	-3
Lappi	EV	7			
	SV	4	2		1
	Ero	+3	-2	0	-1

5.4. Vuoden 2019 eduskuntavaalit

5.4.1. Puoluemalli

Vuoden 2019 eduskuntavaalit olivat monella tavalla poikkeukselliset, sillä yksikään puolue ei saanut yli 20 prosenttia äänistä. Keskusta sai huonoimman tuloksensa sitten vuoden 1917 eduskuntavaalien, varmistaen vain 31 paikkaa, kun taas vihreät sai parhaimman tuloksensa ikinä ja keräsi ensimmäistä kertaa yli 10 prosenttia äänistä. Lisäksi vasemmistoliitto nosti ensimmäisen kerran kannatustaan sitten vuoden 1995. Kolme suurinta puoluetta, SDP, perussuomalaiset ja kokoomus, saivat kaikki noin 17 prosenttia äänistä ja 40, 39 ja 38 paikkaa.

Jos vaaleissa oltaisiin käytetty enemmistövaalitapaa, sosialidemokraattien vaalivoitto olisi ollut merkittävästi suurempi. Puolue olisi saanut 57 paikkaa, 10 paikkaa enemmän kuin seuraavaksi suurin puolue keskusta ja 17 paikkaa enemmän kuin suhteellisessa vaalitavassa. Keskusta olisi jälleen hyötynyt enemmistövaalitavasta, sillä se olisi säilynyt toiseksi suurimpana puolueena vaikka se olisikin menettänyt jopa 30 paikkaa. Sekä perussuomalaiset että vihreät olisivat taas onnistuneet keräämään muutamia lisäpaikkoja, vaikka molemmat puolueet olisivatkin saaneet huomattavasti vähemmän paikkoja kuin suhteellisessa vaalitavassa. Vasemmistoliitto olisi myös tehnyt paluun eduskuntaan kahdella paikalla. (Taulukot 9 & 10). On huomattavaa, että näissä vaaleissa turvallisten vaalipiirien määrä laski, ja kilpailullisten vaalipiirien määrä nousi. Tämä johtuu pääasiassa keskustan suosion alenemisesta ja perussuomalaisten suosion noususta maaseudulla sekä kokoomuksen suosion alenemisesta ja vihreiden suosion noususta kaupungeissa. (Kuvio 5).

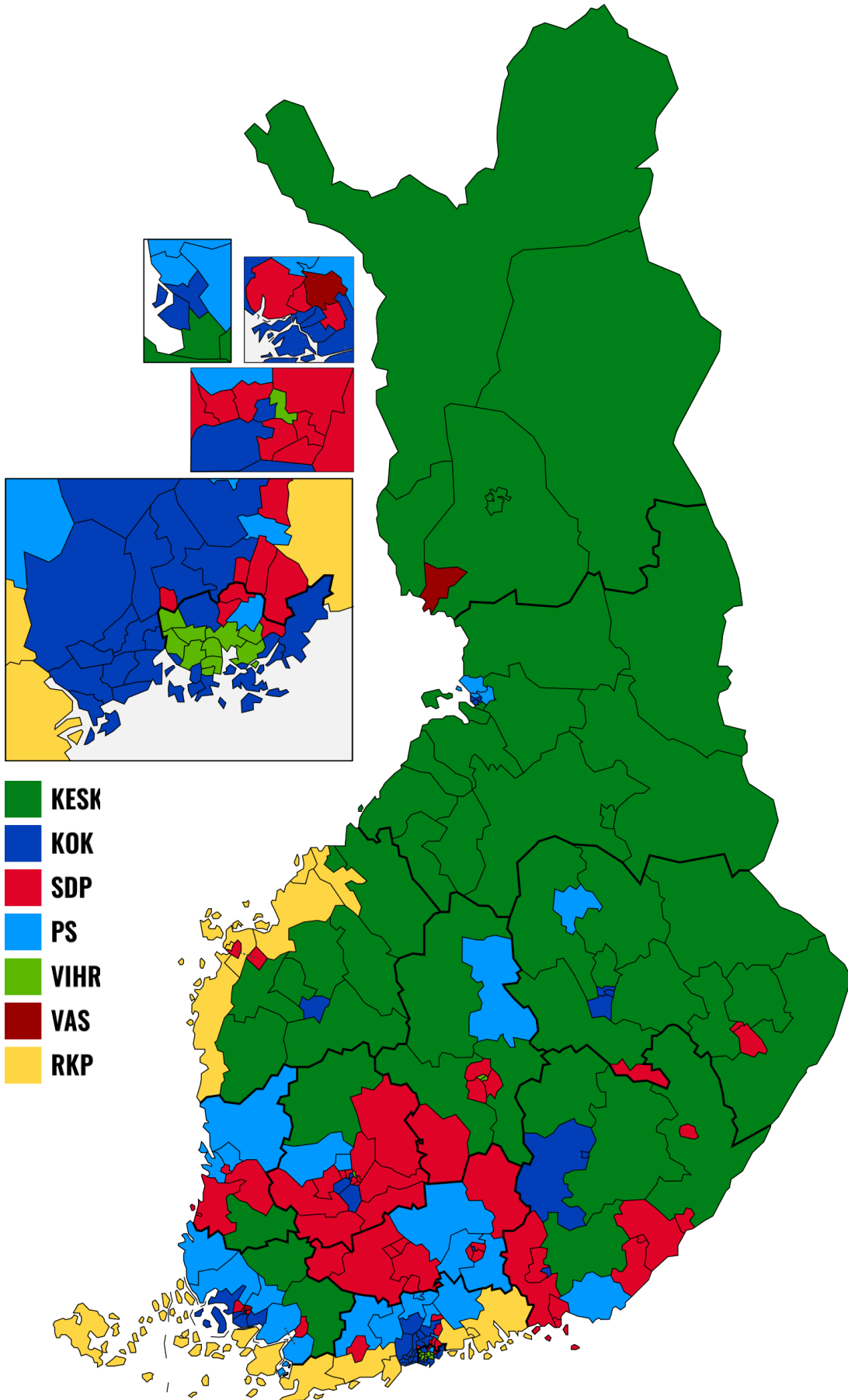
Taulukko 9: 2019 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV 2019), ero vuoden 2015 enemmistövaalitapaan perustuvaan vaalitulokseen (Ero EV 2015), todellinen tulos suhteellisella vaalitavalla laskettuna (SV 2019) sekä enemmistövaalitavan ja suhteellisen vaalitavan välinen ero paikkamäärissä (EV-SV Ero).

Puolue	SDP	KESK	KOK	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
EV 2019	57	47	41	26	14	13	2	0
Ero EV 2015	+29	-30	-9	+6	+1	+8	+2	0
SV 2019	40	31	38	39	9	20	16	5
EV-SV Ero	+17	+16	+3	-13	+5	-7	-14	-5

Ahvenanmaata lukuunottamatta turvallisin vaalipiiri olisi kolmatta kertaa ollut Rannikko-Suupohja, jonka RKP olisi voittanut 67,1 prosenttiyksikön ja 12 789 äänen enemmistöllä. Myös Vöyri-Pedersöre 58,5 prosenttiyksikön ja 10 831 äänellä sekä Mustasaari 45,2 prosentilla ja 9639 äänellä olisivat säilyneet toiseksi ja kolmanneksi turvallisimpina vaalipiireinä. Suomenruotsalaisten alueiden

ulkopuolella turvallisim vaalipiiri olisi ollut Keski-Pohjanmaan vaalipiiri, jossa keskustan enemmistö olisi ollut 28,6 prosenttiyksikköä ja 4501 ääntä. Kaikista marginaalisin vaalipiiri olisi taas ollut Kajaani keskusta, jossa keskusta olisi voittanut perussuomalaiset 0,1 prosenttiyksikön ja kahdeksan äänen marginaalilla.

Kuvio 5: 2019 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna.

Taulukko 10: 2019 vaalitulos puoluemalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla (EV) ja suhteellisella vaalitavalla (SV) sekä paikkamäärien erotus

		SDP	KESK	KOK	PS	RKP	VIHR	VAS	KD
Helsinki	EV	3		8	1		10		
	SV	3		6	3	1	6	3	
	Ero	0	0	+2	-2	-1	+4	-3	0
Uusimaa	EV	7		15	7	6			
	SV	7	2	9	6	3	5	2	1
	Ero	0	-2	+6	+1	+3	-5	-2	-1
Varsinais-Suomi	EV	4	2	5	4	1		1	
	SV	3	2	4	4	1	1	2	
	Ero	+1	0	+1	0	0	-1	-1	0
Satakunta	EV	4	1		3				
	SV	3	1	1	2			1	
	Ero	+1	0	-1	+1	0	0	-1	0
Ahvenanmaa	EV					1			
	SV								
	Ero	0	0	0	0	0	0	0	0
Häme	EV	10		1	3				
	SV	4	1	3	3		1	1	1
	Ero	+6	-1	-2	0	0	-1	-1	-1
Pirkanmaa	EV	12	1	3	2		1		
	SV	5	2	4	4		2	1	1
	Ero	+7	-1	-1	-2	0	-1	-1	-1
Kaakkois-Suomi	EV	9	4	3	1				
	SV	5	3	3	4		2		
	Ero	+4	+1	0	-3	0	-2	0	0
Savo-Karjala	EV	3	9	3	1				
	SV	3	4	2	3		1	1	1
	Ero	0	+5	+1	-2	0	-1	-1	-1
Vaasa	EV	1	8	1		6			
	SV	2	4	2	3	4			1
	Ero	-1	+4	-1	-3	+2	0	0	-1
Keski-Suomi	EV	4	3		1		2		
	SV	2	3	1	2		1	1	
	Ero	+2	0	-1	-1	0	+1	-1	0
Oulu	EV		13	2	3				
	SV	2	6	2	4		1	3	
	Ero	-2	+7	0	-1	0	-1	-3	0
Lappi	EV		6					1	
	SV	1	3	1	1			1	
	Ero	-1	+3	-1	-1	0	0	0	0

5.4.2. Blokkimalli

Vasemmistoblokki olisi saanut kolmesta tässä tutkimuksessa tutkista vaaleista enemmistön eduskuntaan vain vuoden 2019 vaaleissa. Neljännes paikoista olisi siirtynyt oikeistoblokilta vasemmistoblokille, pääasiassa suurten kaupunkien lähiöissä sekä Etelä- ja Keski-Suomen keskikokoisissa teollisuuskaupungeissa (Kuvio 6). Vasemmistoblokin enemmistö olisi vaalivoitosta huolimatta melko pieni, vain viisi paikkaa. Tämä osoittaa, että enemmistövaalitavassa vasemmistoblokilla olisi huomattavia vaikeuksia saavuttaa samanlaisia enemmistöjä kuin oikeistoblokilla vuosina 2011 ja 2015. Blokkien lisäksi RKP ja perussuomalaiset olisivat kummatkin menettäneet yhden paikan vasemmistoblokille. Perussuomalaiset olisi samalla pudonnut kokonaan eduskunnasta. (Taulukot 11 & 12).

Taulukko 11: 2019 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV 2019), ero vuoden 2015 enemmistövaalitapaan perustuvaan vaalitulokseen (Ero EV 2015), todellinen tulos suhteellisella vaalitavalla laskettuna (SV 2019) sekä enemmistövaalitavan ja suhteellisen vaalitavan välinen ero paikkamäärissä (EV-SV Ero)

Puolue	VAS	OIK	RKP	PS
EV 2019	105	86	9	0
Ero EV 2015	+51	-49	-1	-1
SV 2019	76	74	10	39
EV-SV Ero	+29	+8	-1	-39

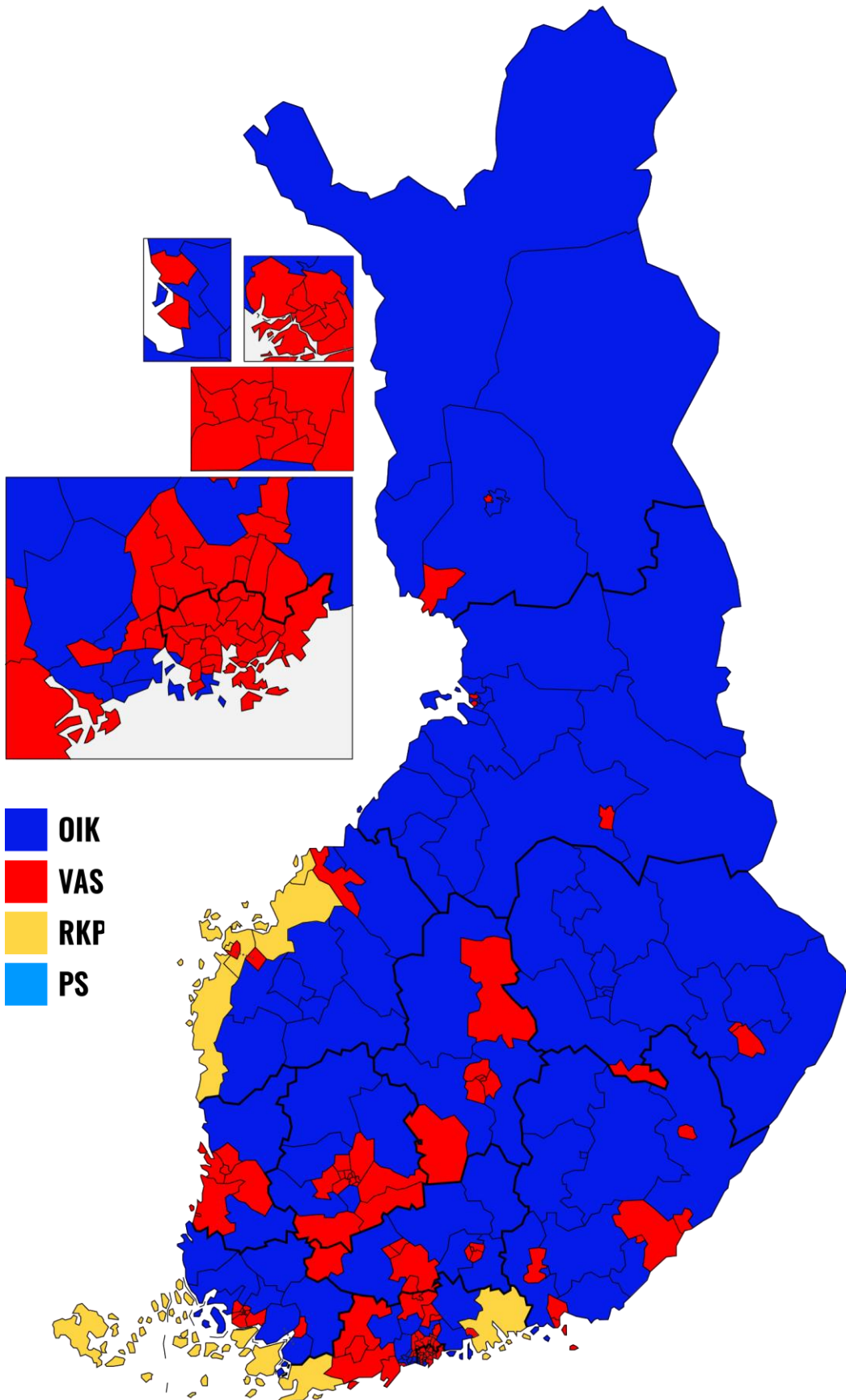
Vasemmistoblokin vaalivoitto olisi vaikuttanut myös vaalipiirien turvallisuuteen, sillä ei-turvallisten vaalipiirien määrä olisi noussut jonkun verran vasemmistoblokin kerätessä enemmän ääniä aikaisemmin oikeistoblokille turvallisissa vaalipiireissä. Ahvenanmaata lukuunottamatta turvallisin vaalipiiri olisi ollut Rannikko-Suupohja, jonka RKP olisi voittanut 67,1 prosenttiyksikön ja 10 851 äänen enemmistöllä. Vasemmistoblokille prosentuaalisesti turvallisin vaalipiiri olisi ollut tällä kertaa Helsinki Kalasatama-Vallilan sijaan Helsinki Toukola-Käpylä, jonka se olisi voittanut 51,4 prosenttiyksikön marginaalilla, kun taas oikeistoblokille turvallisin vaalipiiri olisi ollut Kauhava-Lapua, jonka oikeistoblokki olisi voittanut 42,0 prosenttiyksikön marginaalilla. Kaikista marginaalisin vaalipiiri olisi ollut Espoo Kilo-Karakallio-Lintuvaara, jossa vasemmistoblokki olisi voittanut ensimmäistä kertaa oikeistoblokin 0,2 prosenttiyksikön ja 30 äänen erotuksella.

Vaalipiirin voittanut blokki sai yli 50 prosenttia äänistä 58 vaalipiirissä. Näistä 58 vaalipiiristä voittanut puolue oli vasemmistoblokki 29 vaalipiirissä, oikeistoblokki 25 vaalipiirissä ja RKP neljässä

vaalipiirissä. vasemmistoblokki sai siis absoluuttisen enemmistön 27,6 prosentissa voittamistaan vaalipiireistä, oikeistoblokki 29,0 prosentissa ja RKP 40,0 prosentissa.

Kuvio 6: 2019 vaalitulos blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna

Taulukko 12: 2019 vaalitulokset blokkimalliin perustuvalla enemmistövaalitavalla laskettuna (EV) ja paikkojen muutos verrattuna suhteelliseen vaalitapaan (SV)

		VAS	OIK	RKP	PS
Helsinki	EV	20	2		
	SV	12	6	1	3
	Ero	+8	-4	-1	-3
Uusimaa	EV	22	11	2	
	SV	14	12	3	6
	Ero	+8	-1	-1	-6
Varsinais-Suomi	EV	10	6	1	
	SV	6	6	1	4
	Ero	+4	0	0	-4
Satakunta	EV	6	2		
	SV	4	2		2
	Ero	+2	0	0	-2
Ahvenanmaa	EV			1	
	SV			1	
	Ero	0	0	0	0
Häme	EV	9	5		
	SV	6	5		3
	Ero	+3	0	0	-3
Pirkanmaa	EV	14	5		
	SV	8	7		4
	Ero	+6	-2	0	-4
Kaakkois-Suomi	EV	7	10		
	SV	8	7		4
	Ero	-1	+3	0	-4
Savo-Karjala	EV	3	13		
	SV	5	7		3
	Ero	-2	+6	0	-3
Vaasa	EV	2	9	5	
	SV	2	7	4	3
	Ero	0	+2	+1	-3
Keski-Suomi	EV	7	3		
	SV	4	4		2
	Ero	+3	-1	0	-2
Oulu	EV	3	15		
	SV	6	8		4
	Ero	-3	+7	0	-4
Lappi	EV	2	5		
	SV	2	4		1
	Ero	0	+1	0	-1

6. Tulosten analyysi

6.1. Alustus

Seuraavassa luvussa käyn läpi luvussa viisi esille tulleita vaalituloksia, ja analysoin niiden merkityksiä. Vastaan muun muassa siihen, mitkä puolueet olisivat enemmistövaalitavan suurimmat voittajat ja häviäjät, ja millaisia vaikutuksia kyseisen vaalitavan käyttöönotolla olisi suomalaiseen demokratiaan. Analysoin jokaisen puolueen aseman yksitellen, jonka jälkeen perehdyn tarkemmin blokkimallin vaikutuksiin.

Koska analysoin tässä osiossa myös sitä, missä määrin enemmistövaalitavan käyttöönotto mahdollisesti heikentäisi kansalaisten demokraattisia vaikutusmahdollisuuksia, on tarpeen määritellä termi ”safe seat”, josta käytän suomenkielistä määritelmää turvallinen vaalipiiri. Turvallinen vaalipiiri on vaalipiiri, jossa yhden puolueen kannatus on niin vahvaa, että muilla puolueilla ei ole realistisia mahdollisuuksia kilpailla valtaapitävän puolueen kanssa. Tässä tutkielmassa käytän hieman muunneltuna Australian vaalikomission määritelmää, jonka mukaan vaalipiiri on *erittäin turvallinen*, kun voittanut puolue saa yli 18 prosenttiyksikön enemmistön, *turvallinen* kun voittanut puolue saa 10-18 prosenttiyksikön enemmistön, *melko turvallinen* kun voittanut puolue saa 6-10 prosenttiyksikön enemmistön ja *kilpailullinen* kun voittanut puolue saa alle kuuden prosenttiyksikön enemmistön. (AEC, 2018). Tämän lisäksi täydennän kilpailullisten vaalipiirien kategoriaa kutsumalla vaalipiirejä, joissa voittanut puolue saa alle kahden prosenttiyksikön enemmistön, *erittäin kilpailulliseksi*.

6.2. Puoluemalli

6.2.1. Suomen Keskusta

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa keskusta olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna 41 vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista keskusta olisi voittanut 12 vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna 25 vaalipiirissä. Vuonna 2011 keskustan voittamista 48:sta vaalipiiristä 15 oli erittäin turvallisia, 12 turvallisia, 7 melko turvallisia, 7 kilpailullisia ja 7 erittäin kilpailullisia. Vuonna 2015 puolueen voittamista 77:stä vaalipiiristä 37 oli erittäin turvallisia, 13 turvallisia, 10 melko turvallisia, 11 kilpailullisia ja 6 erittäin kilpailullisia. Lisäksi vuonna 2019 47:stä vaalipiiristä 13 oli erittäin turvallisia, 11 turvallisia, 8 melko turvallisia, 11 kilpailullisia ja 4 erittäin kilpailullisia

Kaikista puolueista keskusta hyötyisi enemmistövaalitavasta eniten. Vuonna 2011 keskusta olisi saanut vain 15,7 prosentin kannatuksella jopa 48 paikkaa, kun vertailun vuoksi 19 prosentin kannatuksen saaneet perussuomalaiset olisivat saaneet vain 20 paikkaa ja 19,1 prosentin kannatuksen saanut SDP 52 paikkaa. Vuonna 2015 keskusta olisi taas saanut 21,1 prosentin kannatuksella 77 paikkaa, 27 paikkaa enemmän kuin äänimäärässä seuraavaksi tullut kokoomus, joka sai 18,2 prosenttia äänistä. Vuoden 2019 surkeasta vaalituloksesta huolimatta keskusta olisi edelleen ollut toiseksi suurin puolue vain 13,8 prosentin kannatuksella, vaikka puolue saikin vasta neljänneksi eniten ääniä.

Keskustan etulyöntiasema johtuisi monesta eri seikasta. Puolueista keskustalla olisi eniten turvallisia ja erittäin turvallisia vaalipiirejä, pääasiassa Pohjois- ja Itä-Suomen maaseutualueilla. Keskustan ylivoima näillä alueilla on niin vahva, että puolue voisi sijoittaa runsaasti resursseja kampanjointiin muilla kuin sen ydinalueilla, kuten suuriin kaupunkeihin ja Etelä-Suomeen. Keskustalle huonoina vaalivuosina nämä ydinkannatusalueilla sijaitsevat vaalipiirit takaisivat joka tapauksessa merkittävän paikkamäärän. Vaikka keskustalla onkin maine agraaripuolueena, vuoden 2015 vaalitulos osoittaa, että keskusta kykenisi myös voittamaan kaupungeissa sijaitsevia vaalipiirejä. Tästä esimerkkinä toimii se, että keskusta olisi vuonna 2015 voittanut kaikki Oulun, Joensuun, Seinäjoen ja Kuopion kaupungeissa sijainneet vaalipiirit, ja lisäksi paikat kaikista muista nykyhetkellä käytössä olevista vaalipiireistä Helsinkiä ja Ahvenanmaata lukuunottamatta.

Enemmistövaalitapa takaisi keskustalle huomattavasti nykyistä enemmän vaikutusvaltaa. Se saisi joka vaaleissa merkittävän määrän kansanedustajia ympäri Suomea ja merkittävätkin vaalitappiot heikentäisivät puoluetta huomattavasti vähemmän kuin muita puolueita. Keskusta kuuluisi siis selvästi enemmistövaalitavasta hyötyviin puolueisiin.

6.2.2. Kansallinen Kokoomus

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa kokoomus olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna 32 vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista kokoomus olisi voittanut 19 vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna 14 vaalipiirissä. Vuonna 2011 kokoomuksen voittamista 62 vaalipiiristä 14 oli erittäin turvallisia, 10 turvallisia, 7 melko turvallisia, 17 kilpailullisia ja 14 erittäin kilpailullisia. Vuonna 2015 puolueen voittamista 50 vaalipiiristä 10 oli erittäin turvallisia, 9 turvallisia, 4 melko turvallisia, 18 kilpailullisia ja 9 erittäin kilpailullisia. Lisäksi vuonna 2019 41:stä vaalipiiristä 2 oli erittäin turvallisia, 8 turvallisia, 8 melko turvallisia, 15 kilpailullisia ja 8 erittäin kilpailullisia

Enemmistövaalitavan käyttöönotto olisi kokoomukselle kaksiteräinen miekka. Käytännössä se takaisi kokoomukselle vähintään kohtalaisen määrän kansanedustajia pääkaupunkiseudun, Turun ja Tampereen alueen vaalipiireistä, mikä vastaisi aina noin 15 prosentin äänisaalista suhteellisessa vaalitavassa. Näillä alueilla kokoomuksen kannatus on niin suurta, että muilla puolueilla ei olisi realistisia mahdollisuuksia kilpailla puolueen kanssa. Lisäksi monet kokoomuksen voittamista kilpailullisista vaalipiireistä sijaitsevat kokoomuksen ydinkannatusalueilla, joissa asuu paljon kokoomuksen uskollisimpia kannattajia ja joita muiden puolueiden olisi kokoomuksen kapeasta voittomarginaalista huolimatta vaikeaa voittaa.

Toisaalta enemmistövaalitapa heikentäisi merkittävästi kokoomuksen mahdollisuuksia saada kansanedustajia Itä- ja Pohjois-Suomesta sekä suurten kaupunkien ulkopuolelta, mikä oletettavasti näivettäisi kokoomuksen toimintaa näillä alueilla: kokoomukselle turvallisista ja erittäin turvallisista vaalipiireistä pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevat vuonna 2011 vain yksi, vuonna 2015 neljä ja vuonna 2019 ei yhtäkään. Kokoomuksen olisi siis äärimmäisen vaikeaa kilpailla suurimman puolueen paikasta, sillä sen kannatus olisi pakkautunut tiettyihin vaalipiireihin. Näillä alueilla kokoomus kärsisi hukkaäänistä, sillä se saisi joissain vaalipiireissä jopa 30 prosenttiyksikön enemmistöjä, jotka eivät kuitenkaan nostaisi puolueen paikkamäärää. Suurin uhka kokoomukselle olisi kuitenkin se, että jopa puolet sen paikoista tulisivat kilpailullisista vaalipiireistä. Vaikka osa niistä sijaitseekin kokoomuksen ydinkannatusalueilla, kannatuksen valtakunnallinen aleneminen muutamalla prosenttiyksiköllä tai vaikkapa epäonnistunut ehdokasasettelu tietyissä avainvaalipiireissä voisivat myös johtaa merkittävään paikkojen menettämiseen ja vaalitappioon.

Tämän lisäksi enemmistövaalitavassa kokoomus olisi tällä hetkellä äärimmäisen lähellä pistettä, jossa sen paikkamäärä alkaisi radikaalisti alenemaan. Vihreiden valtakunnallisen kannatuksen noustessa kokoomus voisi alkaa menettää sille elintärkeitä kaupunkien vaalipiirejä vihreille vain muutaman prosenttiyksikön kannatuksen alenemisella ja vastaavasti vihreiden muutaman prosenttiyksikön kannatusnousulla. Kokoomuksen kannatus on tällä hetkellä vielä riittävä siihen, että se ei kärsisi enemmistövaalitavassa tappioita. Toisaalta lieväkin kannatuslasku voisi johtaa siihen, että kokoomuksesta tulisi enemmistövaalitavassa häviöjä.

Kaiken kaikkiaan enemmistövaalitapa takaisi kokoomukselle paikan keskikokoisena tai jopa suurena puolueena, jonka mahdollisuudet kasvuun olisivat kuitenkin heikot. Kokoomuksen ainoa mahdollisuus kasvattaa paikkamääräänsä olisikin heikentää muiden puolueiden kannatusta, sillä oman puolueen kannatuksen nostaminen ei toisi puolueelle lisäpaikkoja. Suurin osa kokoomuksen

eduskuntaryhmästä koostuisi suurkaupunkien keskustojen ja varakkaiden lähiöiden edustajista, mikä vähentäisi puolueen alueellista edustavuutta. Vaikka tietyin ehdoin kokoomus pystyisi saavuttamaan enemmistövaalitavalla suurimman puolueen aseman, olisi se huomattavasti vaikeampaa kuin suhteellisessa vaalitavassa. Nykytilaan verrattuna kokoomuksen valta-asema siis heikkenisi.

6.2.3. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa SDP olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna 25 vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista keskusta olisi voittanut 23 vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna 19 vaalipiirissä. Vuonna 2011 SDP:n voittamista 52 vaalipiiristä kaksi oli erittäin turvallisia, kaksi turvallisia, kuusi melko turvallisia, 25 kilpailullisia ja 17 erittäin kilpailullisia. Vuonna 2015 35 vaalipiiristä kolme oli erittäin turvallisia, kaksi melko turvallisia, 11 kilpailullisia, 19 erittäin kilpailullisia ja yksikään vaalipiiri ei ollut turvallinen. Lisäksi vuonna 2019 57:stä vaalipiiristä kaksi oli erittäin turvallisia, neljä turvallisia, 12 melko turvallisia, 25 kilpailullisia ja 14 erittäin kilpailullisia.

Sosialidemokraatit eivät lukeutuisi niihin puolueisiin, jotka hyötyisivät enemmistövaalitavasta. Lähes kaikki SDP:n kansanedustajat tulisivat kilpailullisista vaalipiireistä, joissa puolueen täytyisi kampanjoida aktiivisesti voittaakseen. Toisin kuin esimerkiksi kokoomuksella, jolla olisi merkittävä määrä turvallisia vaalipiirejä pääkaupunkiseudulla ja keskusta, joka hallitsisi suurta osaa maaseudun vaalipiireistä, SDP joutuisi kilpailemaan ydinaluillaan keskikokoisissa kaupungeissa sekä Etelä- ja Itä-Suomessa niin keskustan, kokoomuksen kuin perussuomalaistenkin kanssa. Lisäksi vuodesta 2019 alkaen myös vihreiden nouseva kannatus uhkaisi SDP:n asemaa etenkin pääkaupunkiseudulla ja etelän suurissa kaupungeissa. SDP:n heikko asema heikkenisi entisestään, jos ehdokasasettelu avainvaalipiireissä epäonnistuisi. Jos vaalitulos heikkenisi entisestään, SDP menettäisi helposti merkittävän määrän paikoistaan. Tämä näkyy myös vaalituloksissa: siinä missä SDP olisi saanut vuonna 2015 noin 16 prosentin äänisaaliilla 35 paikkaa, sai keskusta hieman pienemmällä äänimäärällä vuonna 2011 48 paikkaa. Jos SDP:n valtakunnallinen kannatus olisi heikennyt vuoden 2015 tuloksesta vielä muutaman prosenttiyksikön, olisi puolue menettänyt melkein 20 paikkaa lisää ja taantuisi RKP:n kaltaiseksi pienpuolueeksi.

On kuitenkin huomattava, että sekä vuosina 2011 ja 2015 sekä jossain määrin myös vuonna 2019 SDP:n vaalitulokset olivat historiallisen heikot. Näin ollen tutkielmassa ei ole riittävästi materiaalia selvittää, olisiko SDP:llä mahdollisuuksia nousta suurimmaksi puolueeksi, jos sen valtakunnallinen

kannatus kasvaisi yli 22 prosentin kuten vuoden 2007 vaaleissa. Suorien johtopäätösten vetäminen SDP:n heikoista tuloksista tässä tutkielmassa ei ole siis perusteltua.

Tulosten perusteella voidaan sanoa, että kolmesta perinteisestä suuresta puolueesta enemmistövaalitapa olisi SDP:lle kaikista armottomin. Vaikka suhteelliseen vaalitapaan verrattuna puolueen paikkamäärä ei radikaalisti muuttuisikaan, enemmistövaalitavassa puolueen asema heikkenisi merkittävästi verrattuna muihin puolueisiin. Koska puolueella olisi lähes olematon määrä turvallisia vaalipiirejä ja suurin osa puolueen kansanedustajista tulisi kilpailullisista vaalipiireistä, joutuisi puolue käymään joka vaaleissa kovaa kamppailua liki kaikissa sen voittamisissa vaalipiireissä. Se ei pystyisi vaaleissa keskittämään kampanjaresurssejaan tiettyihin kilpailullisiin vaalipiireihin kuten kokoomus ja keskusta, vaan joutuisi ”kampanjoimaan täysillä” kaikkialla. Tämä oletettavasti kävisi puolueelle kalliiksi eikä takaisi kovinkaan tehokasta kampanjaa. Lopuksi on kuitenkin huomattava, että tutkimuksessa ei ole riittävästi materiaalia selvittää, kuinka paljon SDP:n valta-asema kasvaisi, jos se onnistuisi saamaan merkittävämmän vaalivoiton.

6.2.4. Perussuomalaiset

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa perussuomalaiset olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna seitsemässä vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista perussuomalaiset olisi voittanut kolmessatoista vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna myös kolmessatoista vaalipiirissä. Vuonna 2011 perussuomalaisten voittamista 20 vaalipiiristä yksi oli melko turvallinen, yhdeksän kilpailullisia ja kymmenen erittäin kilpailullisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut turvallinen tai erittäin turvallinen. Vuonna 2015 perussuomalaisten voittamista 20 vaalipiiristä yksi oli turvallinen, yksi melko turvallinen, 12 kilpailullisia ja kuusi erittäin kilpailullisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut erittäin turvallinen. Vuonna 2019 perussuomalaisten voittamista 26 vaalipiiristä kahdeksan oli erittäin kilpailullisia ja 18 kilpailullisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut melko turvallinen, turvallinen tai erittäin turvallinen.

Enemmistövaalitapa ei olisi perussuomalaisille armollinen. Vajaan 20 prosentin äänisaaliillakin puolue olisi saanut kaikkina tutkimusvuosina vain parisenkymmentä paikkaa. Näistä lähes kaikki paikat olivat myös kilpailullisia ja ainoastaan 1-2 turvallisia. Vuonna 2019 yksikään paikka ei olisi ollut turvallinen. Perussuomalaisten voittamisissa vaalipiireissä on myös paljon volatilitteettia, eli puolueen äänimäärissä on suurta alueellista vaihtelua. Tämä näkyy siinä, että vaikka vuosina 2011 ja 2015 puolueen paikkamäärä olisi pysynyt samana, puolet kansanedustajista olisivat vaihtuneet. Toisenlaisen haasteen perussuomalaisille luo se, että vaalipiiristä riippuen keskusta, kokoomus tai

SDP ovat perussuomalaisista vain parin prosenttiyksikön päässä. Tämä vähäinen turvallisten vaalipiirien määrä ja korkea volatilitetti taas tarkoittaa, että vain viiden prosenttiyksikön kannatuksen menetyksellä perussuomalaiset menettäisivät liki kaikki paikkansa. Perussuomalaisten tilanne enemmistövaalitavassa muistuttaa liki täydellisesti UKIP:in, perussuomalaisten brittiläisen sisarpuolueen, tilannetta vuoden 2015 vaaleissa: suuresta kannatuksesta huolimatta puolueen äänet jakautuivat liian tasaisesti ympäri maata, jolloin voitettujen vaalipiirien määrä oli minimaalinen (Garland, 2015, s. 11). Perussuomalaiset kärsii samasta ongelmasta, sillä korkeakaan kannatus, joka kuitenkin jakautuu suhteellisen tasaisesti ympäri maata, ei enemmistövaalitavassa auta vaalipiirien voittamisessa.

Enemmistövaalitapa olisi perussuomalaisille haitallinen. Se johtaisi puolueen paikkamäärän romahtamiseen ja puolueen valta-aseman merkittävään heikkenemiseen. Toisin kuin muilla puolueilla, joilla kaikilla on omat ydinkannatusalueensa, perussuomalaisten kannatuksen voimakas jakautuminen ympäri Suomea johtaisi olemattomaan määrään puolueelle turvallisia vaalipiirejä ja täten kamppailuun olemassaolostaan joka vaaleissa.

6.2.5. Vihreä liitto

Vuoden 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa vihreät olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna kolmessa vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista vihreät olisi voittanut kahdessa vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna kahdeksassa vaalipiirissä. Vuonna 2011 vihreiden voittamista kolmesta vaalipiiristä kaikki olivat kilpailullisia, kun taas vuonna 2015 vihreiden voittamista viidestä vaalipiiristä kaksi oli turvallisia, yksi melko turvallinen, ja kaksi erittäin kilpailullisia. Vuonna 2019 vihreiden voittamista 13 vaalipiiristä kaksi oli erittäin kilpailullisia, neljä kilpailullisia, kolme melko turvallisia ja neljä turvallisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut erittäin turvallinen.

Enemmistövaalitapa olisi ennen vuotta 2019 tuominnut vihreät muutaman paikan pienpuolueeksi. Vihreillä olisi ollut kolme taattua paikkaa Helsingin itäisen keskustan alueella, ja lisäksi hyvät mahdollisuudet saada neljäs paikka Itä-Helsingistä sekä 1-3 paikkaa Turun, Tampereen ja Jyväskylän keskusta-alueilta. Vuoden 2019 jälkeen vihreiden kannatus kuitenkin nousi niin korkealle, että se onnistuisi saamaan merkittävän määrän lisäpaikkoja etenkin Helsingistä. Vihreillä onkin tietyille maantieteellisille alueille, suurten yliopistokaupunkien keskustoihin sijoittuva ydinkannattajakunta, mikä on merkittävä etu enemmistövaalitavassa, jossa tietyille alueelle keskittynyt kannattajakunta edesauttaa paikkojen saamisessa. Vuoden 2019 tulos myös osoittaa, että vihreillä on potentiaalia

saada sekä liikkuvia äänestäjiä että liberaalimpia kokoomuksen kannattajia. Tästä esimerkkinä toimii useiden aiemmin kokoomukselle turvallisten vaalipiirien kääntymisessä vihreille vuoden 2019 vaaleissa, etenkin Helsingin seudulla. Vihreiden hyvästä menestyksestä huolimatta se jäisi enemmistövaalitavassa kuitenkin häviölle verrattuna suhteelliseen vaalitapaan. Vihreiden lähes koko eduskuntaryhmä tulisi Helsingistä, eikä niin kutsutuilla maakuntavihreillä olisi juurikaan mahdollisuuksia saada paikkoja. Vihreiden ei olisi siis realistisesti mahdollista kilpailla suurimman puolueen asemasta enemmistövaalitavassa, mutta se ei myöskään häviäisi lähes kokonaan poliittiselta kartalta kuten esimerkiksi vasemmistoliitto.

Enemmistövaalitavan käyttöönotto muuttaisi vihreät keskikokoiseksi, yliopistokaupunkien keskustoissa asuvien nuorten, opiskelijoiden ja liberaalin keskiluokan puolueeksi, jolla olisi kymmenisen taattua eduskuntapaikka mutta ei juurikaan kasvupotentiaalia näiden alueiden ulkopuolella. Tässä tilanteessa vihreiden tavoitteet kannatuksen valtakunnallistamisesta pois kaupungeista olisivat käytännössä mahdottomia. Vihreät kuuluisi siis enemmistövaalitavan häviäjiin.

6.2.6. Vasemmistoliitto

Vasemmistoliitto olisi voittanut vuonna 2011 kahdessa vaalipiirissä. Vuonna 2015 puolue olisi hävinnyt molemmat paikkansa ja vuonna 2019 voittanut takaisin Kemin vaalipiirin. Lisäksi puolue olisi voittanut ensimmäistä kertaa Turku pohjoisen vaalipiirin. Vasemmistoliiton vuonna 2011 voittamista kahdesta vaalipiiristä toinen olisi ollut kilpailullinen ja toinen erittäin kilpailullinen, kun taas vuonna 2019 molemmat olisivat olleet kilpailullisia.

Vasemmistoliiton tilanne enemmistövaalitavassa olisi heikko, sillä puolueen kannatus ei riittäisi kovinkaan suureen paikkamäärään. Vaikka puolueella onkin tiettyjä ydinkannatusalueita, nämä ovat suhteellisen pieniä, ja niissäkin kannatus on usein alhaisempaa kuin muilla vasemmistopuolueilla. Vaikka puolue menestyikin hyvin Helsingissä Kallion, Vallilan ja Toukolan alueilla, jää se siellä toiseksi vihreille. Lapissa puolue jää korkeasta kannatuksesta huolimatta taas toiseksi keskustalle useissa vaalipiireissä. Vasemmistoliitto joutuisi siis kilpailemaan ankarasti saadakseen yhtäkään kansanedustajapaikkaa, ja sillä onkin oikeastaan vain kolme vaalipiiriä, Oulu Toppila-Kaijonharju, Raahe ja Kemi, joissa puolueella on toistuvasti tarpeeksi suuri kannatus, jotta vaalipiirin voittaminen olisi realistista. Tämän lisäksi kolmessa vaalipiirissä, Merihaka-Kalliossa, Kalasatama-Vallilassa ja Toukola-Käpylässä, joissa vihreiden kannatus on suurinta, vasemmistoliitto voisi potentiaalisesti

voittaa, jos vihreiden kannatus romahtaisi ja äänestäjät siirtyisivät kannattamaan vasemmistoliittoa. Vuoden 2015 vaaleissa keskustan menestys taas osoittaa, että puolue voi myös helposti menettää kaikki paikkansa, jos keskustan kannatus nousee tarpeeksi korkeaksi, sillä useissa Pohjois-Suomen vaalipiireissä todellinen kilpailu käytäisiin kahden suurimman puolueen, eli keskustan ja vasemmistoliiton välillä. Lisäksi on huomattava, että puolue voi hetkellisesti nostattaa kannatustaan jollain tietyllä alueella erityisen valovoimaisen ehdokkaan ansiosta. Tästä esimerkkinä toimii vaalivoitto Turku pohjoisen vaalipiirissä vuonna 2019, joka johtui Li Andersonin suuresta äänisaaliista.

Vasemmistoliiton kannalta enemmistövaalitapa tarkoittaisi, että jokaiset eduskuntavaalit olisivat puolueelle vaikea kamppailu edes yhdestä eduskuntapaikasta. Puolueen voittamien paikkojen painopiste siirtyisi myös pois Helsingistä Etelä-Suomesta kohti Lappia ja muuta Pohjois-Suomea. On mahdollista, että enemmistövaalitavan käyttöönotto voisi houkutella puolueen kaupunkilaiset punavihreät vihreisiin, joilla olisi paremmat mahdollisuudet voittaa paikkoja Etelä-Suomessa, kun taas puolueeseen jäisivät perinteisemmät vasemmistolaiset, joiden valta-asema Pohjois-Suomessa olisi turvatumpi.

6.2.7. Ruotsalainen Kansanpuolue

Vuosina 2011 ja 2015 RKP olisi voittanut molempina vuosina samoissa 13 vaalipiirissä. Lisäksi vuonna 2019 puolue olisi voittanut lisäksi Kirkkonummen vaalipiirin. Vuonna 2011 RKP:n voittamista vaalipiireistä seitsemän oli erittäin turvallisia, kolme turvallisia, yksi melko turvallinen, yksi kilpailullinen ja yksi erittäin kilpailullinen. Vuonna 2015 yhdeksän oli erittäin turvallisia, kaksi turvallisia ja kaksi melko turvallisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut kilpailullinen tai erittäin kilpailullinen. Vuonna 2019 RKP:n neljästätoista vaalipiiristä yhdeksän oli erittäin turvallisia, yksi turvallinen, yksi melko turvallinen ja kolme kilpailullisia. Yksikään vaalipiiri ei ollut erittäin kilpailullinen.

RKP:n asema enemmistövaalitapaa käyttävässä järjestelmässä vahvistuisi hieman nykyisestä. Vaikka RKP:n paikkamäärä ei voisi kasvaa kolmeatoista suuremmaksi, se voittaisi pienelle alueelle keskittyneen kannatuksensa ansiosta nämä 13 vaalipiiriä suhteellisen helposti. Puolueella on tietyissä vaalipiireissä jopa 40-60 prosenttiyksikön enemmistöjä, ja myös kilpailullisissa vaalipiireissä muiden puolueiden kannatus on vahvasti fragmentoitunutta. Tämän ansiosta RKP:n ei enemmistövaalitavassa tarvitsisi käyttää kovinkaan paljon resursseja kampanjoimiseen muihin puolueisiin verrattuna.

RKP:n kannalta ainoa negatiivinen puoli olisi se, että se menettäisi mahdollisuuden saada kansanedustajapaikkoja pääkaupunkiseudulta ja etenkin Helsingistä. Kaikki RKP:n kansanedustajat tulisivat ruotsinkieliseltä Pohjanmaalta, Ahvenanmaalta, Turun saaristosta sekä Uudenmaan ruotsinkielisiltä maaseutualueilta. Suurella osalla suomenruotsalaisista ei olisi siis yhtäkään omaa edustajaa pääkaupunkiseudun alueelta, jossa asuu noin 40 prosenttia RKP:n kannattajista (Lappalainen, 2019). Tämä voisi mahdollisesti vaikuttaa puolueen harjoittamaan politiikkaan, kun lähes kaikki sen kaikki kansanedustajat edustaisivat nyt haja-asutusalueita.

6.2.8. Kristillisdemokraatit

Kristillisdemokraatit eivät olisi saaneet yhtäkään paikkaa vuosina tutkimusjakson aikana. Paras tulos kristillisdemokraateilla olisi ollut vuonna 2019 Pohjois-Pirkanmaan vaalipiirissä, jossa kristillisdemokraatit tulivat toiseksi 20,5 prosentin äänimäärällä, jääden 258 äänen päähän kansanedustajapaikasta. Tämä olisi koko tutkimuksen ainoa vaalitulos, jossa kristillisdemokraateilla olisi realistinen mahdollisuus voittaa jokin vaalipiiri. Tämän lisäksi kristillisdemokraatit menestyisi kaikkina vuosina suhteellisen hyvin Vöyri-Pedersören vaalipiirissä, jossa se olisi sijoittunut vuonna 2011 kolmanneksi 15,1 prosentin äänimäärällä, vuonna 2015 toiseksi 17,0 prosentin äänimäärällä ja vuonna 2019 toiseksi 13,2 prosentin äänimäärällä. Lisäksi kristillisdemokraattien ehdokas olisivat tulleet toiseksi myös vuosina 2015 ja 2019 Pietarsaaren vaalipiirissä. Nämä luvut eivät kuitenkaan ole lähelläkään voittamiseen vaadittavaa äänimäärää.

Enemmistövaalitapa olisi erityisen armoton kristillisdemokraattien kaltaiselle pienelle puolueelle, jolla on pieni kannatus ja suhteellisessakin vaalitavassa vaikeuksia saada kansanedustajapaikkoja muista kuin suurimmista vaalipiireistä. Enemmistövaalitavassa kristillisdemokraateilla ei käytännössä olisi realistisia mahdollisuuksia voittaa yhtäkään vaalipiiriä sen matalan kannatuksen vuoksi. Kristillisdemokraattien ainoa mahdollisuus olla näivettymättä paikallisjärjestöjen johtamiksi kunnallispuolueiksi olisi jonkinlainen vaaliliitto esimerkiksi kokoomuksen tai keskustan kanssa, jossa kyseiset puolueet suostuisivat olemaan asettamatta ehdokkaita yhdessä tai kahdessa vaalipiirissä ja sen sijaan ilmottaisivat, että kannattavat kristillisdemokraattien ehdokasta. Tämä olisi kyseisille puolueille kannattava sopimus niissä parissa vaalipiirissä, joissa kristillisdemokraateilla olisi valtakunnallisesti tunnettu ehdokas. Lisäksi on myös mahdollista, että yksittäinen erityisen tunnettu ehdokas voisi ehkä saada tarpeeksi ääniä päästäkseen läpi, kuten melkein kävi Pohjois-Pirkanmaan vaalipiirissä vuonna 2019.

Ilman vaaliliittoja kristillisdemokraatit todennäköisesti katoaisi Suomen poliittiselta kartalta. Yhden henkilön vaalipiireihin perustuva järjestelmä ei anna armoa pienpuolueille, ja kristillisdemokraatit ei ole poikkeus.

6.3. Blokkimalli

6.3.1. Oikeistoblokki

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa oikeistoblokki olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna 84 vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista oikeistoblokki olisi voittanut 30 vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna 21 vaalipiirissä. Vuonna 2011 oikeistoblokin voittamista 114:stä vaalipiiristä 52 oli erittäin turvallisia, 26 turvallisia, 13 melko turvallisia, 14 kilpailullisia ja yhdeksän erittäin kilpailullisia. Vuonna 2015 135:stä vaalipiiristä 77 oli erittäin turvallisia, 16 turvallisia, 19 melko turvallisia, 15 kilpailullisia ja 8 erittäin kilpailullisia. Lisäksi vuonna 2019 86:sta vaalipiiristä 29 oli erittäin turvallisia, 18 turvallisia, 13 melko turvallisia, 17 kilpailullisia ja yhdeksän erittäin kilpailullisia.

Oikeistoblokki olisi kahdesta suuresta blokista selvästi suurempi, ja se olisi saanut ehdottoman enemmistön sekä vuoden 2011 että 2015 vaaleissa. Verrattuna puoluemalliin, jossa keskusta, kokoomus ja kristillisdemokraatit olisivat kilpailleet erikseen, oikeistoblokki olisi saanut vuonna 2011 neljä paikkaa ja vuonna 2015 kahdeksan paikkaa enemmän. Vuonna 2019 oikeistoblokki olisi saanut tosin kaksi paikkaa vähemmän kuin puoluemallissa. Blokin paikat olisivat jakautuneet suhteellisen tasaisesti ympäri maata, ja puolueen voittamiin vaalipiireihin olisi kuulunut niin maaseutualueita, pieniä ja keskikokoisia kaupunkeja sekä suurempien kaupunkien lähiöalueita ja myös muutamia vauraita keskusta-alueita. Poikkeuksena ovat suurin osa Helsingin, Turun ja Tampereen vaalipiireistä, joissa oikeistoblokillä olisi vain muutama edustaja vasemmistoblokin voittaessa suurimman osan kyseisten alueiden vaalipiireistä.

Oikeistoblokki kuuluisi selvästi enemmistövaalitavasta hyötyviin. Vuosien 2011 ja 2015 vaaleissa lähes puolet blokin voittamista vaalipiireistä olisivat olleet erittäin turvallisia ja ainoastaan 20 prosenttia olisivat olleet kilpailullisia tai erittäin kilpailullisia. Oikeistoblokin olisi siis melko vaikeaa menettää ehdotonta enemmistöään vaaleissa, joskin näin olisi tapahtunut vuoden 2019 vaaleissa. Suuresta erittäin turvallisten vaalipiirien määrästä johtuen oikeistoblokki voisi helposti keskittää suuren määrän resurssejaan suhteellisen vähäiseen määrään kilpailullisia vaalipiirejä ja täten varmistaa johtavan valta-asemansa eduskuntavaaleissa. Kymmenien vaalipiirien tilanne muistuttaisi

lähinnä yksipuoluevaltiota, sillä vasemmistoblokilla, RKP:llä tai perussuomalaisilla ei olisi mitään mahdollisuuksia voittaa niitä.

On kuitenkin huomattava, että vaikka oikeistoblokin paikat jakautuvat tasaisemmin ympäri maata kuin vasemmistoblokilla, on enemmistö blokin voittamista paikoista kuitenkin maaseudulla ja pienissä kaupungeissa. Koska vasemmistoblokki olisi voittanut kokoomuksen merkittävät kannatusalueet Helsingin, Turun ja Tampereen keskustoissa, olisi oikeistoblokin painotus selvästi enemmän keskustalainen kuin kokoomuslainen. Tätä ei tasoittaisi edes oikeistoblokin voitto Uudellamaalla ja etenkin Espoossa. On siis mahdollista, että voitosta huolimatta oikeistoblokin talouspolitiikka ei välttämättä olisikaan niin oikeistolaista kuin osa sen kannattajista toivoisi. Lisäksi blokin linja saattaisi sen kannatusalueista johtuen olla melko konservatiivinen, joka taas saattaisi vieraannuttaa liberaaleja kannattajia. Vastaavasti oikeistoblokin politiikka voisi kuitenkin olla joidenkin keskustan kannattajien mielestä liian oikeistolaista. Molemmat näistä tilanteista voisivat tulevaisuudessa luoda edellytykset vasemmistoblokin tai jonkin toisen kilpailevan puolueen vaalivoitolle.

Lyhyellä aikavälillä on selvää, että oikeistoblokki tulisi blokkeihin perustuvassa enemmistövaalitavassa nauttimaan ennennäkemätöntä valtaa. Blokin laaja kannatuspohja niin kaupungeissa kuin maaseudulla tekisi siitä Suomen suurimman puolueen, jota kilpailevien puolueiden ja blokkien olisi vaikeaa päihittää. Blokin laajempi ideologinen pohja verrattuna vasemmistoblokkiin olisi kuitenkin merkittävä haaste, ja on kyseenalaista, kuinka toimivaa yhteistyö maaseudun alkiolaisten, sosiaalireformistien, tiukan oikeistolaisten konservatiivien ja suurkaupunkien liberaalien pidemmällä aikavälillä olisi. Oikeistoblokki olisi numeraalisesti vahva, mutta sisäisesti heikko ja jakaantunut, ja vasemmistoblokki voisi suhteellisen helposti käyttää tätä heikkoutta hyväkseen.

6.3.2. Vasemmistoblokki

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa vasemmistoblokki olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna 49 vaalipiirissä. Minä tahansa kahtena näistä vuosista vasemmistoblokki olisi voittanut 14 vaalipiirissä ja vain yhtenä vuonna 26 vaalipiirissä. Vuonna 2011 vasemmistoblokin voittamista 75:stä vaalipiiristä 16 oli erittäin turvallisia, 17 turvallisia, 18 melko turvallisia, 18 kilpailullisia ja kuusi erittäin kilpailullisia. Vuonna 2015 54:stä vaalipiiristä 10 oli erittäin turvallisia, 13 turvallisia, 13

melko turvallisia, 13 kilpailullisia ja viisi erittäin kilpailullisia. Lisäksi vuonna 2019 105:stä vaalipiiristä 39 oli erittäin turvallisia, 32 turvallisia, 15 melko turvallisia, 15 kilpailullisia ja 4 erittäin kilpailullisia.

Vasemmistoblokki olisi kahdesta blokista pienempi, ja se olisi vain juuri ja juuri saanut enemmistön vuonna 2019. Lisäksi sillä olisi moninkertaisesti vähemmän turvallisia vaalipiirejä kuin oikeistoblokilla. Blokkimalli kuitenkin hyödyttäisi vasemmistoa verrattuna puoluemalliin, jossa sosialidemokraatit, vihreät ja vasemmistoliitto kilpailisivat erikseen. Verrattuna tähän malliin vasemmistoblokki olisi saanut vuonna 2011 18 paikkaa enemmän, vuonna 2015 14 paikkaa enemmän ja vuonna 2019 huimat 33 paikkaa enemmän. Lisäksi on huomioitava, että vaikka vasemmistoblokki olisikin heikommassa asemassa kuin oikeistoblokki, tästä huolimatta vasemmistoblokilla olisi myös realistinen mahdollisuus voittaa enemmistö eduskuntaan, kuten tutkimustuloksissa tapahtuikin vuoden 2019 vaaleissa. Tämä olisi merkittävä mahdollisuus vasemmistolle toteuttaa vasemmistolaisempaa politiikkaa ilman tarvetta kompromisseille porvaripuolueiden kanssa. Suhteellisessa vaalitavassa tämänkaltainen ”veret seisauttava vaalivoitto” olisi paljon vaikeampaa, ja viimeinen kerta, kun vasemmistopuolueet ovat saaneet enemmistön eduskuntaan nykyisellä suhteellisella vaalitavalla onkin vuonna 1966.

Vasemmistoblokin vahvimmat kannatusalueet sijaitsisivat sosialidemokraattien ja vihreiden ydinkannatusalueilla. Vasemmistoliiton vahvimmillä kannatusalueilla Pohjois-Suomessa blokki pärjäisi kuitenkin heikosti. Tämä tarkoittaa, että vasemmistoblokin voittamat vaalipiirit jakautuisivat maantieteellisesti huomattavasti epätasaisemmin kuin oikeistoblokilla. Kaikkina kolmena vuonna merkittävä osa vasemmistoblokin voittamista vaalipiireistä olisikin sijainnut Etelä-Suomen suurissa ja keskikokoisissa kaupungeissa. Etenkin Turun ja Tampereen seudut sekä pääkaupunkiseudun kunnat olisivat blokille tärkeitä kannatusalueita, kun taas harvemmin asutulla maaseudulla ja Pohjois- ja Itä-Suomessa blokki voittaisi vain muutamia yksittäisiä vaalipiirejä. Tällä voisi taas olla negatiivinen vaikutus edustuksellisuuteen. Myös ehdokkaiden jakautuminen voisi aiheuttaa riitaisuutta blokin sisällä samalla tavalla kuin oikeistoblokissa, sillä suurempien kaupunkien vaalipiirien liberaalimmat, vihreät ehdokkaat voittaisivat kannatukseensa nähden enemmän paikkoja kuin pienempien teollisuuspaikkakuntien perinteiset ”ay-demarit”.

Blokkeihin perustuva enemmistövaalitapa olisi siis pääsääntöisesti epäedullinen vasemmistolle, joskin se voisi ajoittain mahdollistaa puhtaan vasemmistohallituksen nostamisen valtaan. Vasemmistoblokki olisi oikeistoblokin tapaan laaja big tent -puolue, jonka sisällä olisi laaja mielipiteiden kirjo, joskin sen ideologinen pohja olisi kuitenkin tiiviimpi kuin oikeistoblokilla. Tästä

huolimatta se voisi myös kärsiä sisäisistä ristiriidoista, sillä blokin sisällä olisi laaja skaala mielipiteitä kommunisteista liberaaleihin ja vihreistä ja sosiaalidemokraatteihin.

6.3.3. Ruotsalainen Kansanpuolue

Vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa RKP olisi voittanut kaikkina kolmena vuonna yhdeksässä vaalipiirissä. Lisäksi RKP olisi voittanut minä tahansa näistä kolmesta vuodesta kolmessa vaalipiirissä. Vuonna 2011 RKP:n voittamista yhdestätoista vaalipiiristä viisi oli erittäin turvallisia, yksi turvallinen, yksi melko turvallinen, kolme kilpailullisia ja yksi erittäin kilpailullinen. Vuonna 2015 kymmenestä vaalipiiristä viisi oli erittäin turvallisia, kaksi turvallisia, kaksi melko turvallisia ja yksi kilpailullinen. Yksikään vaalipiiri ei ollut erittäin kilpailullinen. Lisäksi vuonna 2019 yhdeksästä vaalipiiristä seitsemän oli erittäin turvallisia, yksi melko turvallinen ja yksi kilpailullinen. Yksikään vaalipiiri ei ollut turvallinen tai erittäin kilpailullinen.

Blokkeihin perustuva enemmistövaalitapa kohtelisi RKP:tä hieman ankarammin kuin puolueisiin perustuva enemmistövaalitapa. Verrattuna puoluemalliin RKP olisi saanut vuonna 2011 blokkimallilla kaksi paikkaa vähemmän, vuonna 2015 kolme paikkaa vähemmän ja vuonna 2019 viisi paikkaa vähemmän. Tämä johtuisi siitä, että puolue olisi jäänyt suuremmille blokeille toisiksi tietyillä alueilla, joissa ei ole suomenruotsalaista enemmistöä. Tästä huolimatta RKP:llä olisi edelleen vahva, lähes voittamaton kannatusasema Rannikko-Pohjanmaan, Ahvenanmaan, Turun saariston sekä joissakin Uudenmaan vaalipiireissä. Etenkin Pohjanmaalla RKP saisi toistuvasti jopa 40-50 prosenttiyksikön enemmistöjä, joka takaisi sen, että alimmillaankin puolue saisi blokkimallissa vähintään 5-6 kansanedustajapaikkaa.

Muilta osin RKP:n tulos blokkimallissa vastaa pitkälti puoluemallia. Kuten myös puoluemallissa, suurin haitta RKP:lle olisi jälleen se, että lähes sen kaikki kansanedustajat tulisivat maaseudulta, eikä esimerkiksi Helsingistä tai Turusta saataisi läpi yhtäkään ehdokasta. Tämä voisi muuttaa puolueen sisäisiä valtasuhteita konservatiivisemmaksi ja karkoittaa liberaalimpia äänestäjiä. Muilta osin blokkimalli takaisi RKP:lle aseman vakaana pienpuolueena, jonka ei juurikaan tarvitsisi kampanjoida pitääkseen nykyiset paikkansa, mutta jolla ei toisaalta olisi juurikaan mahdollisuuksia kasvattaa nykyoloista paikkamääräänsä.

6.3.4. Perussuomalaiset

Toisin kuin puoluemallissa, jossa perussuomalaiset voittaisivat joka vuosi kymmenissä eri vaalipiireissä, blokkimallissa perussuomalaiset olisivat tutkittuna ajanjaksona voittaneet vain kerran. Tämä voitto olisi tapahtunut vuonna 2015 Kuusankoski-Korian vaalipiirissä, jonka perussuomalaiset olisivat voittaneet 2,4 prosenttiyksikön enemmistöllä oikeistoblokin jäädessä 364 äänen päähän. Muina vuosina perussuomalaiset olisivat jääneet täysin ilman paikkoja.

Blokkimallissa perussuomalaisten kohtaloksi koituisi se, että puolueen kannatus olisi yksinkertaisesti liian pieni verrattuna huomattavasti suurempiin oikeisto- ja vasemmistoblokkeihin. Siinä missä puoluemallissa puolue kykenisi tasapuolisemmin kilpailemaan muiden puolueiden kanssa, jäisi blokkimallissa puolueen kannatus liian pieneksi vaalipiirien voittamiseen. Perussuomalaisten kannatus riittää nostamaan puolueen useissa vaalipiireissä toiselle sijalle, mutta ensimmäinen sija jää edellämainittua poikkeusta lukuunottamatta saavuttamatta.

Perussuomalaiset tippuisivat blokkimallissa liki kokonaan päätöksenteon ulkopuolelle. Saadakseen edes jonkinlaista vaikutusvaltaa perussuomalaisten täytyisi ryhtyä yhteistyöhön oikeistoblokin kanssa. Tämän onnistuminen olisi kyseenalaista, sillä oikeistoblokin sisäiset puolueet eivät ole aikaisemmin lämminneet yhteistyölle perussuomalaisten kanssa, ja ne voisivat jopa olla tyytyväisiä tilanteeseen, jossa perussuomalaisten mahdollisuudet voittaa vaalipiirejä olisivat olemattomat. Tämä taas saattaisi johtaa joidenkin perussuomalaisten äänestäjien siirtymiseen oikeistoblokkiin. Toisaalta perussuomalaisten hyväksyminen oikeistoblokkiin voisi tuoda blokille merkittävästi lisää ääniä, vaikkakin on myös mahdollista, että tämä voisi myös karkoittaa oikeistoblokin liberaalimpia äänestäjiä vasemmistoblokkiin. Toinen vaihtoehto olisi massiivinen vaalivoitto, joka nostaisi puolueen kannatuksen kahden muun blokin tasolle. Tämän todennäköisyys on kuitenkin pieni, sillä päästäkseen kummankaan blokin tasolle puolueen pitäisi lisätä kannatustaan kymmeniä prosenttiyksikköjä.

Jo puoluemalliin perustuva enemmistövaalitapa olisi perussuomalaisille haitallinen merkittävän paikkamenetyksen vuoksi, mutta blokkimalli olisi yksiselitteisesti katastrofaalinen. Ellei puolue kykenisi yhteistyöhön oikeistoblokin kanssa, se putoaisi täydellisesti päätöksenteon ulkopuolelle. Näin ollen voidaan perustellusti sanoa, että perussuomalaiset kuuluisivat enemmistövaalitavan suurimpiin häviäjiin.

6.4. Yleisiä havaintoja

Tuloksissa on huomattavaa, että enemmistövaalitapaan siirtyessä Suomen eduskuntavaalien lopputulokset ratkeaisivat lopulta suhteellisen harvoissa vaalipiireissä. Yhden puolueen hallussa olevia vaalipiirejä, jotka määrittelen tässä vaalipiireiksi, joissa sama puolue tai blokki voitti jokaisena tutkittuna vaalivuotena, oli puoluemallilla laskettuna 116 eli 61 prosenttia kaikista vaalipiireistä ja blokkimallilla 146 eli 73 prosenttia kaikista vaalipiireistä. Tämä tarkoittaa, että enemmistö suomalaisista tulisi asumaan vaalipiireissä, joissa heidän äänensä ei todennäköisesti vaikuttaisi vaalien lopputulokseen.

Tulos heijastelee varsin tarkasti muiden enemmistövaalitapaa käyttävien maiden kokemuksia. Isossa-Britanniassa vaalijärjestelmäuudistusta tavoitteleva kansalaisjärjestö Electoral Reform Society arvioi vuonna 2010, että noin 382 kansanedustajaa 650:stä, eli noin 59 prosenttia edustaa vaalipiirejä, joissa heidät on käytännössä valittu vakiintuneen kannatuksen ansiosta loppuiäkseen (Farrett, 2010). Yhdysvalloissa vastaavanlainen järjestö FairVote arvioi, että vuonna 2010 myös 59 prosenttia kaikista kongressin vaalipiireistä oli epäkilpailullisia ja että vuonna 2014 tämä luku nousisi 65 prosenttiin (FairVote, 2013).

Suomessa yhden puolueen kontrolloimat vaalipiirit keskittyvät niin puolue- kuin blokkimallissakin maaseudulle ja ruotsinkielisille alueille. Kilpailullisimmat vaalipiirit löytyvät taas suurista ja keskikokoisista kaupungeista sekä niiden ympäryskunnista. Pääosin puoluemallissa useampi vaalipiiri on kilpailullinen, joskin tässäkin on poikkeuksia: esimerkiksi Hämeessä ja Espoon alueella blokkimalli tekisi useammasta vaalipiiristä kilpailullisen. (Taulukko 13)

Taulukko 13: Yhden puolueen kontrolloimien vaalipiirien (YPKV) osuus sekä puolue- että blokkimallissa, jaoteltuna nykyisten vaalipiirien mukaan.

NYKYINEN VAALIPIIRI	YPKV- PUOLUEMALLI	%	YPKV- BLOKKIMALLI	%
Helsinki	12/22	54.5%	19/22	86.4%
Uusimaa	25/35	71.4%	23/35	65.7%
Varsinais-Suomi	9/17	52.9%	13/17	76.5%
Satakunta	5/8	62.5%	6/8	75.0%
Ahvenanmaa	1/1	100.0%	1/1	100.0%
Häme	8/14	57.1%	6/14	42.9%
Pirkanmaa	7/19	36.8%	12/19	63.2%
Kaakkois-Suomi	10/17	58.8%	13/17	76.5%
Savo-Karjala	8/16	50.0%	13/16	81.3%
Vaasa	12/16	75.0%	15/16	93.8%
Keski-Suomi	6/10	60.0%	5/10	50.0%
Oulu	13/18	72.2%	16/18	88.9%
Lappi	5/7	71.4%	5/7	71.4%
Yhteensä	121/200	60.5%	146/200	73.0%

Puoluemallissa epäkilpailullisista vaalipiireistä 41 kuului keskustalle, 32 kokoomukselle, 25 SDP:lle, 13 RKP:lle, seitsemän perussuomalaisille ja kolme vihreille. Puolueista etenkin keskusta olisi erittäin riippuvainen kontrolloimisistaan vaalipiireistään, ja vuosina 2011 ja 2019 puolue olisi voittanut vain kourallisen vaalipiirejä näiden alueiden ulkopuolelta. Keskustalla ei siis olisi juurikaan mahdollisuuksia saada kannatusta ydinkannatusalueidensa ulkopuolelle, ja mikäli näillä ydinkannatusalueilla tapahtuisi siirtymää johonkin muuhun puolueeseen, keskustan olisi lähes mahdotonta korvata tämä menetetty kannatus. Keskustan lisäksi myös kokoomus olisi kannatuksen laskun myötä entistä enemmän riippuvainen ydinkannatusalueistaan. Toisessa ääripäässä ovat taas perussuomalaiset, jolla vuodesta riippuen vain 25-35 prosenttia puolueen voittamista vaalipiireistä oli puolueen hallussa kaikkina tutkimusvuosina. Perussuomalaisilla olisi siis runsaasti mahdollisuuksia voittaa uusia vaalipiirejä ympäri maata.

Taulukko 14: Yhden puolueen kontrolloimien vaalipiirien osuus voitetuista vaalipiireistä puolueittain.

PUOLUE	2011	%	2015	%	2019	%
KESK	41/48	85.4%	41/77	53.2%	41/47	87.2%
KOK	32/62	51.6%	32/50	64.0%	32/41	78.0%
SDP	25/52	48.1%	25/35	71.4%	25/57	43.9%
PS	7/20	35.0%	7/20	35.0%	7/26	26.9%
RKP	13/13	100.0%	13/13	100.0%	13/14	92.9%
VIHR	3/3	100.0%	3/5	80.0%	3/13	23.0%
VAS	0/2	0.0%			0/2	0.0%

Blokkimallissa yhden puolueen kontrolloimia vaalipiirejä olisi hieman puoluemallia enemmän. 146 yhden puolueen kontrolloimasta vaalipiiristä 84 kuuluisi oikeistoblokille, 53 vasemmistoblokille ja 9 RKP:lle. Oikeistoblokilla olisi kvasemmistoblokkiin verrattuna etulyöntiasema, sillä sen voittamien yhden puolueen kontrolloimien vaalipiirien määrä olisi erittäin lähellä 100 paikan rajaa, jolla blokki saisi enemmistön eduskuntaan. Vasemmistoblokille turvallisista yhden puolueen kontrolloimista vaalipiirejä olisi sen sijaan vain hieman yli neljännes. RKP:n kymmenkunta piiriä olisivat käytännössä kaikki puolueen kontrolloimia, ja perussuomalaisilla puolueen kontrolloimia vaalipiirejä ei olisi blokkimalliin verrattuna ainuttakaan. (Taulukko 15)

Taulukko 15: Yhden puolueen kontrolloimien vaalipiirien osuus voitetuista vaalipiireistä blokeittain.

PUOLUE	2011	%	2015	%	2019	%
OIK	84/114	73.7%	84/135	62.2%	84/86	97.7%
VAS	53/75	70.7%	53/54	98.1%	53/105	50.5%
RKP	9/11	81.8%	9/10	90.0%	9/9	100.0%
PS			0/1	0.0%		

Yleisesti on kuitenkin selvää, että mallista riippumatta enemmistövaalitapa heikentäisi suomalaisten enemmistön vaikutusmahdollisuuksia eduskuntavaaleissa kilpailullisten vaalipiirien määrän ollessa suhteellisen alhainen. Vaalitulos päätettäisiin puoluemallissa niissä 84 vaalipiirissä ja blokkimallissa niissä 54 vaalipiirissä, jotka eivät olisi yhdenkään puolueen kontrolloimia. Selvä enemmistö suomalaista asuisi vaalipiireissä, joissa heidän äänillään ei olisi minkäänlaista käytännön vaikutusta valtakunnalliseen vaalitulokseen. Näissä vaalipiireissä äänestäminen muuttuisikin lähinnä symboliseksi teoksi, jolla voitaisiin muuttaa valtakunnallista äänimäärää, mutta ei vaikuttaa eduskunnan paikkajakoon.

7. Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on ollut selvittää, miten enemmistövaalitavan käyttöönotto vaikuttaisi suomalaisten puolueiden voimasuhteisiin. Tutkimuksessa Suomi jaettiin 200 vaalipiiriin ja näiden vaalipiirien tuloksia tutkittiin vuosien 2011, 2015 ja 2019 vaalitulosten perusteella. Vaalituloksia analysoitiin puoluemallilla, jossa kaikki puolueet kilpailisivat erikseen ja blokkimallilla, jossa oikeisto- ja vasemmistopuolueet kilpailisivat vaaleissa yhtenäisinä blokkeina.

Suomessa käytetyn suhteellisen vaalitavan suurin vahvuus on se, että puolueiden saama paikkamäärä eduskunnassa vastaa pitkälti niiden osuutta annetuista äänistä. Toisaalta suhteellisessa vaalitavassa yksittäisen puolueen on vaikeaa saada ehdotonta enemmistöä paikoista, jonka vuoksi hallitukset muodostetaan usean eri puolueen kesken, ja täten kompromisseja joudutaan tekemään enemmän. Enemmistövaalitavassa yksi puolue pystyy taas helpommin saamaan enemmistön lakiasäättävään elimeen, jonka ansiosta myös päätöksenteko ja hallituksen muodostaminen on huomattavasti helpompaa eikä tarvetta kompromisseille muiden puolueiden kanssa ole. Haittapuolena on kuitenkin se, että lakiasäättävän elimen paikkajako voi erota radikaalistikin annetuista äänistä ja etenkin pienempien puolueiden on vaikeampaa saada edustusta, ellei niillä ole tiettyä vahvaa kannatusaluetta. Tämä epäsuhtaisuus voikin vaikuttaa negatiivisesti kansalaisten käsitykseen vaalitulosten legitimiudesta.

Enemmistövaalitavan käyttöönotto johtaisi ennennäkemättömiin muutoksiin suomalaisessa puoluekentässä. Puoluemallissa kaikista puolueista keskusta olisi uuden vaalitavan selkeä voittaja, sillä se pystyisi turvamaan merkittävän paikkamäärän maaseudulla vakiintuneen kannatuksensa ansiosta. Sillä olisi myös hallussaan enemmän turvallisia vaalipiirejä kuin millään muulla puolueella, joissa muut puolueet eivät realistisesti pystyisi kilpailemaan sen kanssa. Kokoomus ja SDP eivät kärsisi merkittävää haittaa enemmistövaalitavasta, joskaan ne eivät toisaalta saisi taattua hyötyäkään. Perussuomalaiset menettäisivät alueellisesti hajaantuneen kannatuksen vuoksi puolet paikoistaan, ja niissäkin kansanedustajien vaihtuvuus olisi suurta. Vihreät olisi aluksi kutistunut enemmistövaalitavassa pienpuolueeksi, mutta vuoden 2019 vaalitulos näyttää merkkejä siitä, että vihreät pystyisi pysymään keskikokoisena puolueena myös enemmistövaalitavassa suurten kaupunkien keskustoihin keskittyneen kannatuksensa ansiosta. RKP:n vahva asema suomenruotsalaisilla seuduilla takaisi puolueelle turvallisen aseman noin kymmenen edustajan puolueena. Vasemmistoliitto katoaisi poliittiselta kartalta lähes kokonaan ja joutuisi taistelemaan

olemassaolostaan jokaisissa vaaleissa, kun taas kristillisdemokraatit tippuisivat eduskunnasta kokonaan ja joutuisivat turvautumaan mahdollisiin vaaliliittoihin saadakseen edes yhden ehdokkaansa läpi.

Blokkimalli hyödyttäisi enemmän oikeisto- kuin vasemmistopuolueita, sillä perinteisestä kolmesta suuresta puolueesta kaksi kuuluisi oikeistoblokkiin. Oikeistoblokkia hyödyttäisi myös se, että sillä olisi monipuolinen kannatuspohja johon kuuluisi niin maaseutualueita, ympäryskuntia sekä suurten kaupunkien vauraampia alueita, kun taas vasemmistoblokin kannatus keskittyisi lähinnä vanhoihin teollisuuskaupunkeihin ja suurten kaupunkien köyhempiin alueisiin. Tästä huolimatta myös vasemmistoblokilla olisi mahdollisuus vaalivoittoon, kuten vuoden 2019 vaalitulos osoittaa, eikä blokkimalli tekisi Suomen politiikasta staattista. Blokkimallissa RKP:n asema olisi hieman heikompi kuin puoluemallissa ja perussuomalaiset katoaisivat puoluekartalta kokonaan.

Tuloksista on havaittavissa myös piirre, joka on yleinen myös muissa enemmistövaalitapaa käyttävissä valtioissa: suurin osa äänestäjistä asuisi epäkilpailullisissa vaalipiireissä, joissa yhdellä puolueella on niin vahva asema, ettei näissä vaalipiireissä äänestävillä ole todellista valtaa vaikuttaa vaalien lopputulokseen (Farrett 2010; FairVote 2013). Vaalien lopputulos ratkaistaisiinkin vain pienessä osassa vaalipiirejä, joissa puolueiden äänimäärien väliset erot olisivat alhaiset ja suuressa osassa näitäkin vaalipiirejä kilpailu käytäisiin vain kahden tai kolmen eri puolueen välillä.

Toisaalta enemmistövaalitavan suurin vahvuus, eli sen kyky tuottaa vahvoja enemmistöhallituksia näkyisi myös tuloksissa. Vuosien 2011 ja 2015 vaaleissa eduskunnassa olisi ollut selvä porvarienemmistö, jonka olisi ollut helppo muodostaa oikeistohallitus. Vastaavasti vuoden 2019 vaalien jälkeen vaalitulokset olisivat mahdollistaneet vasemmistohallituksen muodostamisen. Äänestäjät siis saisivat valita selvän oikeisto- tai vasemmistopolitiikan väliltä ilman pelkoa, että vaalien jälkeen muodostettaisiin laajempi koalitiohallitus, jollaiset ovat Suomessa tavanomaisia.

Tuloksista on lopuksi vielä painotettava, että tutkimuksessa esitetyt paikkamäärät ovat vain suuntaa-antavia. Tutkimusta varten luodut vaalipiirit ovat vain yksi lukemattomista mahdollisista vaihtoehdoista, ja vaalipiirijakoa tehdessä merkittävänä hankaluutena oli kuntien vaalipiirikarttojen vaikea saatavuus. Näin ollen yhden kansanedustajan vaalipiirien asukaslukujen vaihtelu on hivenen korkeampaa kuin mitä se enemmistövaalitapaan oikeasti siirryttäessä olisi, mikä on väistämättä vaikuttanut tuloksiin. Lopuksi on myös huomioitava, että tutkimuksessa on käytännön syistä tutkittu vain puolueita eikä huomioon ole otettu puolueiden asettamia ehdokkaita ja heidän mainettansa,

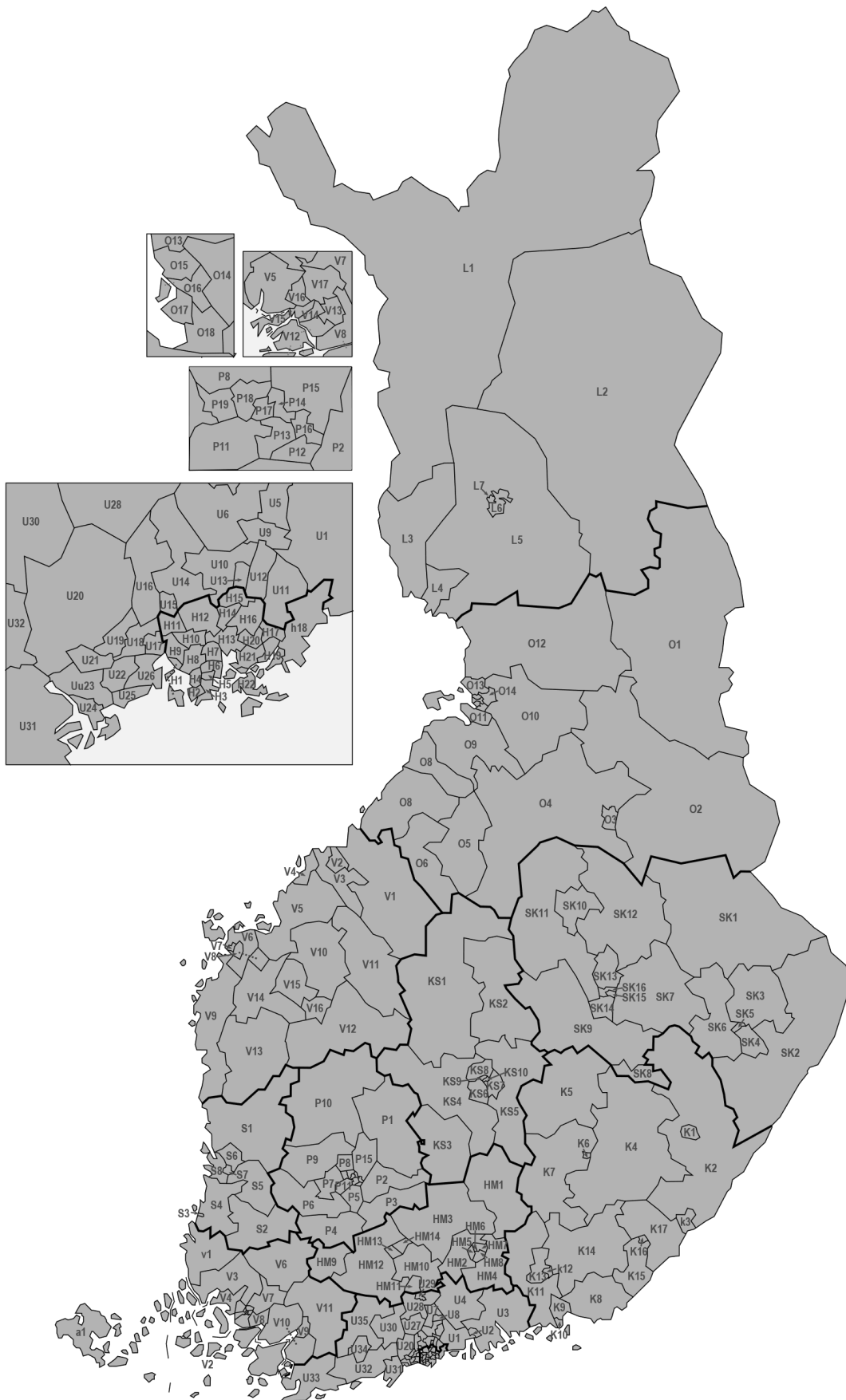
luonnettansa, tunnettavuuttansa ja muita henkilökohtaisia piirteitä, joilla olisi hyvin todennäköisesti vaikutusta kansalaisten äänestyspäätöksiin. Koska puolueiden ehdokasasettelua on mahdotonta ennustaa ja henkilökohtaisten ominaisuuksien vaikutusta äänestyspäätökseen äärimmäisen vaikeaa mitata, oli nämä seikat pakko jättää huomiotta. Myös blokkimalliin sisältynyt tiukka jako oikeisto- ja vasemmistoblokkiin voi vääristää tuloksia, sillä poliittiseen keskustaan asettuvien ihmisten potentiaalisia äänestyspäätöksiä on vaikea ennustaa, eikä ole lainkaan varmaa, että esimerkiksi keskustan kannattajat äänestäisivät aina oikeistoblokkia ja vastaavasti vihreiden kannattajat aina vasemmistoblokkia.

Edellä mainittujen syiden vuoksi tutkimuksen tuloksia ei ole tarkoituksenmukaista tulkita yksittäisten paikkojen tarkkuudella, vaan yleisenä kokonaisuutena, joka antaa suuntaviivoja siitä, mihin suuntaan Suomen puolueiden voimasuhteet kehittyisivät enemmistövaalitavan käyttöönoton jälkeen. Yksittäisten vaalipiirien analysoinnin sijaan on hedelmällisempää katsoa paikkojen alueellista jakautumista useamman eri vuoden ajalta sekä kokonaisvaalitulosta, jolloin esitetyistä vaalituloksista saadaan huomattavasti kokonaisvaltaisempi kuva.

Enemmistövaalitapaan siirtyminen Suomessa on äärimmäisen epätodennäköinen skenaario. Tästä huolimatta enemmistövaalitavan käyttöönoton vaikutusten selvittäminen avaa mahdollisuuksia uusille vaalitutkimuskohteille. Tuloksia on tulevaisuudessa mahdollista hyödyntää esimerkiksi muiden yhden henkilön vaalipiirejä hyödyntävien vaalitapojen, kuten Ranskassa käytetyn kierrosvaalitavan, Saksassa käytetyn rinnakkaisvaalitavan ja Australiassa käytetyn instant runoff voting -vaalitavan käyttöönoton vaikutuksia selvittävässä tutkimuksissa. Vaikka Suomessa käytettyä suhteellista vaalitapaa tuskin tullaan lähivuosikymmeninä radikaalisti muuttamaan, on keskustelu käytetystä vaalitavasta tarpeellinen osa demokraattista prosessia. On siis toivottavaa, että tutkimus herättäisi laajempaa yhteiskunnallista keskustelua vaalitapojen vaikutuksista lakiasäätävien elimien kokoonpanoon ja siitä, vastaako nykyisin käytetty suhteellinen ja avoin listavaali kansalaisten käsitystä toimivasta ja demokraattiseksi koetusta vaalitavasta.

Liitteet

Liite 1: Kartta tutkielmassa käytetyistä yhden henkilön vaaliipiireistä.

Liite 2: Kaavio tutkielmassa käytetyistä yhden henkilön vaalipiireistä ja niiden asukasluvuista, äänestysalueista sekä vaalivoittajista 2011, 2015 ja 2019 vaaleissa puolue- ja blokkimallilla laskettuna.

K.	NIMI	ASUK.	KUNNAT JA ÄÄNESTYSALUEET	2011	2015	2019	2011	2015	2019
L1	Pohjois-Lappi	25 998	Enontekiö, Inari, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Utsjoki	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
L2	Itä-Lappi	25 119	Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Savukoski, Sodankylä	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
L3	Tornio	26 066	Tornio, Ylitornio	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
L4	Kemi	29 592	Kemi, Kemijärvi	VAS	KESK	VAS	VAS	OIK	VAS
L5	Rovaniemi mlk	21 635	Simo, Tervola, Ranua, (Rovaniemi 011-019)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
L6	Rovaniemi itäinen	26 928	(Rovaniemi 001, 006-010)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
L7	Rovaniemi läntinen	23 948	(Rovaniemi 002-005)	PS	KESK	KESK	OIK	OIK	VAS
O1	Koillismaa	27 553	Kuusamo, Suomussalmi, Taivassalmi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O2	Kehys-Kainuu	25 367	Hyrynsalmi, Kuhmo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O3	Kajaani keskusta	29 099	(Kajaani 001-007, 011)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	VAS
O4	Kajaani mlk & Siikalatva	29 976	(Kajaani 008-010; 012-015), Kärsämäki, Paltamo, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Siikalatva, Vaala	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O5	Haapa-Nivala	25 163	Haapajärvi, Haapavesi, Nivala	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O6	Ylivieska	23 075	Reisjärvi, Sievi, Ylivieska	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O7	Kalajoki-Pyhäjoki	26 906	Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Pyhäjoki	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O8	Raahe	25 068	Raahe	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O9	Lumijoki-Siikajoki	24 279	Liminka, Lumijoki, Siikajoki, Tyrnävä	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O10	Kiiminki-Muhos	23 760	Muhos, (Oulu 041, 048-049, 051), Utajärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O11	Hailuoto-Kempele	28 500	Hailuoto, Kempele, (Oulu 053-055)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O12	Iijoenlaakso	24 807	Ii, (Oulu 042-043, 055), Pudasjärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
O13	Oulu pohjoinen & Haukipudas	28 572	(Oulu 028-029, 034, 044-047)	KESK	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
O14	Oulu itäinen	25 317	(Oulu 033, 036-040, 050)	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
O15	Oulu Toppila-Kaijoharju	29 519	(Oulu 024-027, 030-032)	VAS	KESK	PS	VAS	VAS	VAS
O16	Oulu Tuira-Laanila	27 686	(Oulu 004-005, 013-014, 021-023, 035)	KESK	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
O17	Oulu keskusta	28 812	(Oulu 001-003, 006-010)	KOK	KESK	KOK	VAS	OIK	VAS
O18	Oulu eteläinen	27 612	(Oulu 011-012, 015-016, 018-020)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V1	Keski-Pohjanmaa	29 405	Halsua, Kannus, Kaustinen, (Kokkola 015-021), Lestijärvi, Perho, Toholampi, Veteli	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V2	Kokkola itäinen	23 774	(Kokkola 006-011, 013)	SDP	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V3	Kokkola läntinen & Kruunupyä	22 379	(Kokkola 001-005, 012, 014)	RKP	RKP	RKP	RKP	OIK	VAS
V4	Pietarsaari	24 620	Luoto, Pietarsaari	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V5	Vöyri-Pedersöre	25 222	Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V6	Mustasaari	27 658	Mustasaari, (Vaasa 009-010)	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V7	Vaasa pohjoinen	27 927	(Vaasa 001-004, 006-008, 011)	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V8	Vaasa eteläinen	29 029	(Vaasa 005, 012-016, 018-020)	PS	PS	SDP	VAS	VAS	VAS
V9	Rannikko-Suupohja	27 623	Kaskinen, Korsnäs, Kristinankaupunki, Maalahti, Närpiö, (Vaasa 017)	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V10	Kauhava-Lapua	30 896	Kauhava, Lapua	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V11	Järviselä	26 652	Alajärvi, Eivijärvi, Lappajärvi, Soini, Vimpeli, Ähtäri	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V12	Kuusikunta	26 344	Alavus, Kuortane, (Seinäjoki 009), (Kurikka 010-016)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V13	Suupohja	32 334	Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, (Kurikka 001-006), Teuva	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V14	Kyrönmaa	26 449	(Ilmajoki 001-007, 010-011), Isokyrö, (Kurikka 007-009), Laihia	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V15	Seinäjoki pohjoinen	24 051	(Ilmajoki 008-009), (Seinäjoki 003, 007-008, 010, 013-015)	KOK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V16	Seinäjoki eteläinen	28 210	(Seinäjoki 001-002, 004-006, 011)	KOK	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
KS1	Saarijärvi-Pihtipudas	27 248	Kannonsalmi, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
KS2	Äänekoski-Viitasaari	28 420	Konnevesi, Viitasaari, Äänekoski	SDP	KESK	PS	VAS	OIK	VAS
KS3	Jämsä	22 804	(Jämsä 001-007), Kuhmoinen	SDP	SDP	SDP	OIK	VAS	VAS
KS4	Jyväskylänkaari läntinen	27 258	(Jyväskylä 025, 027-030), (Jämsä 008), Keuruu, Luhanka, Multia, Petäjävesi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
KS5	Jyväskylänkaari itäinen	31 115	Hankasalmi, Joutsa, Laukaa, Toivakka	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
KS6	Jyväskylä eteläinen & Muurame	27 821	(Jyväskylä 007, 017-019), Muurame	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
KS7	Jyväskylä itäinen	26 023	(Jyväskylä 008, 010, 012-014)	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
KS8	Jyväskylä pohjoinen	25 636	(Jyväskylä 015, 022-024, 026)	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	VAS
KS9	Jyväskylä keskusta	27 576	(Jyväskylä 001-003, 006, 009)	KOK	KOK	VIHR	VAS	VAS	VAS
KS10	Jyväskylä Halssila-Kortepohja	31,169	(Jyväskylä 004, 005, 011, 016, 020-021)	SDP	SDP	VIHR	VAS	VAS	VAS
SK1	Pielisen Karjala	26 311	Juuka, Lieksa, Nurmes, Valtimo	SDP	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK

K.	NIMI	ASUK.	KUNNAT JA ÄÄNESTYSALUEET	2011	2015	2019	2011	2015	2019
SK2	Keski-Karjala & Ilomantsi	26 732	Ilomantsi, (Joensuu 016-019), Kitee, Rääkkylä, Tohmajärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK3	Eno-Kontiolahti	24 763	(Joensuu 014, 023-026), Kontiolahti	SDP	KESK	KESK	VAS	OIK	OIK
SK4	Joensuu eteläinen	26 443	(Joensuu 007-010, 015, 020-022)	SDP	KESK	SDP	VAS	OIK	VAS
SK5	Joensuu keskusta	26 661	(Joensuu 003-006, 011-013)	SDP	KESK	SDP	VAS	OIK	VAS
SK6	Joensuu läntinen & Liperi	25 366	(Joensuu 001-002), Liperi, Polvijärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK7	Itä-Savo & Outokumpu	22 048	Kaavi, (Kuopio 038, 047, 090, 098-100), Outokumpu, Tuusniemi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK8	Varkaus	21 258	Varkaus	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
SK9	Sisä-Savo	27 460	(Kuopio 086-087), Leppävirta, Rautalampi, Suonenjoki Tervo, Vesanto	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK10	Iisalmi	21 675	Iisalmi	KESK	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
SK11	Luoteis-Savo	24 310	Keitele, Kiuruvesi, (Kuopio 025, 034, 095), Pielavesi, Vieremä	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK12	Koillis-Savo	21 697	(Kuopio 091-092), Lapinlahti, Rautavaara, Sonkajärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK13	Siilinjärvi	26 840	(Kuopio 021, 074), Siilinjärvi	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
SK14	Kuopio eteläinen	29 502	(Kuopio 029-033, 061, 065, 067, 088-089, 093, 096-097)	KOK	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
SK15	Kuopio keskusta	29 776	(Kuopio 001-002, 004, 008, 018, 069-072, 080)	KOK	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
SK16	Kuopio pohjoinen	29 163	(Kuopio 021, 063, 073, 075-079, 081-082)	SDP	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
P1	Itä-Pirkanmaa	26 079	Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Ruovesi	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	OIK
P2	Kangasala	31 356	Kangasala	KOK	KOK	SDP	OIK	OIK	VAS
P3	Valkeakoski-Pälkäne	27 822	Pälkäne, Valkeakoski	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
P4	Etelä-Pirkanmaa	24 712	Akaa, Punkalaidun, Urjala	PS	PS	SDP	OIK	OIK	VAS
P5	Lempäälä	22 877	Lempäälä	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
P6	Vammala-Vesilahti	24 067	(Sastamala 001-004, 008-010), Vesilahti	KOK	SDP	SDP	OIK	OIK	OIK
P7	Nokia	29 977	(Nokia 001-007, 009-010)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
P8	Ylöjärvi	26 792	(Ylöjärvi 001-008)	KOK	PS	PS	VAS	OIK	VAS
P9	Länsi-Pirkanmaa	24 926	Hämeenkyrö, (Nokia 008), (Sastamala 005-007), (Ylöjärvi 009-010)	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
P10	Pohjois-Pirkanmaa	24 964	Ikaalinen, Kihniö, Parkano, Virrat, (Ylöjärvi 011)	PS	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
P11	Tampere Härmälä & Pirkkala	28 053	Pirkkala, (Tampere 021, 026-027)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
P12	Tampere Hervanta-Vuores	27 858	(Tampere 055-062)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
P13	Tampere eteläinen	27 082	(Tampere 017-020, 022-025)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
P14	Tampere Kaleva-Tammela	27 535	(Tampere 010-016, 042)	SDP	VIHR	VIHR	VAS	VAS	VAS
P15	Tampere pohjoinen	29 118	(Tampere 041, 045-047, 052, 063-067)	KOK	KOK	SDP	OIK	OIK	VAS
P16	Tampere Messukylä-Kaukajärvi	28 540	(Tampere 043-044, 048-051, 053-054)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
P17	Tampere keskusta	28 851	(Tampere 001-009)	KOK	KOK	KOK	VAS	OIK	VAS
P18	Tampere Lentävänniemi-Pispala	23 088	(Tampere 028-030, 038-040)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
P19	Tampere läntinen	23 066	(Tampere 031-037)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
S1	Pohjois-Satakunta	27 751	Honkajoki, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Merikarvia, Pomarkku, (Pori 026, 029, 031), Siikainen	KESK	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
S2	Eura-Huittinen	29 217	Huittinen, Säkylä, Eura	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
S3	Rauma keskusta	27 378	(Rauma 001-003, 005)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
S4	Rannikko-Satakunta	27 144	Eurajoki, (Rauma 004, 006-008)	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	VAS
S5	Kokemäenjokilaakso	27 858	Harjavalta, Kokemäki, Ulvila	PS	PS	SDP	VAS	OIK	VAS
S6	Pori itäinen	26 595	(Pori 004-008, 010, 013-014, 027-028, 030)	PS	PS	PS	VAS	VAS	VAS
S7	Pori keskusta	26 534	(Pori 001-003, 009, 011-012)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
S8	Pori läntinen	26 825	(Pori 015-025)	PS	PS	PS	VAS	VAS	VAS
K1	Savonlinna	24,986	(Savonlinna 001, 002-010)	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
K2	Keski-Saimaa	28 914	Enonkoski, Heinävesi, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, (Savonlinna 002, 011-014)	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
K3	Imatra	27 357	Imatra	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
K4	Länsi-Saimaa	27 982	Joroinen, Juva, (Mikkeli 015, 017, 019-021), Puumala, Rantasalmi, Sulkava	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
K5	Pieksämäki-Kangasniemi	25 852	Kangasniemi, (Mikkeli 016), Pieksämäki	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
K6	Mikkeli keskusta	26 009	(Mikkeli 001-005, 007, 010-012)	SDP	SDP	KOK	OIK	OIK	OIK
K7	Mikkeli mlk & Mäntyharju	28 521	Hirvensalmi, (Mikkeli 006, 008-009, 013-014, 018, Mäntyharju, Pertunmaa)	KESK	KESK	KOK	OIK	OIK	OIK
K8	Hamina-Virolahti	25 791	Hamina, Miehikkälä, Virolahti	KESK	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
K9	Kotka pohjoinen	26 690	(Kotka 006, 008, 014-025)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
K10	Kotka eteläinen	27 558	(Kotka 001-005, 007, 009-013)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
K11	Itä-Kymenlaakso	29 297	Iitti, (Kouvola 012-015, 021, 023), Pyhtää	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	OIK
K12	Kouvola	26 171	(Kouvola 001-005)	KOK	PS	KOK	OIK	OIK	OIK
K13	Kuusankoski-Koria	29 280	(Kouvola 006-011, 022)	SDP	PS	SDP	VAS	PS	VAS
K14	Salpausselkä	24 004	(Kouvola 016-020), Lemi, Luumäki, Savitaipale	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK

K.	NIMI	ASUK.	KUNNAT JA ÄÄNESTYSALUEET	2011	2015	2019	2011	2015	2019
K15	Lappeenranta läntinen	25 198	(Lappeenranta 003-004, 011-013)	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	OIK
K16	Lappeenranta keskusta	28 647	(Lappeenranta 001-002, 005-006)	SDP	SDP	SDP	OIK	OIK	VAS
K17	Lappeenranta itäinen	25 577	(Lappeenranta 007-010, 014-020)	SDP	SDP	SDP	OIK	OIK	VAS
HM1	Itä-Päijänne & Heinola	25 966	Hartola, Heinola, Sysmä	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	OIK
HM2	Hollola-Kärkölä	26 259	(Hollola 001-007), Kärkölä	PS	PS	PS	OIK	OIK	OIK
HM3	Länsi-Päijänne	23 782	Asikkala, Padasjoki, (Hollola 008), (Hämeenlinna 010-011, 014)	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
HM4	Nastola-Orimattila	30 220	(Lahti 026-031), Orimattila	PS	PS	PS	OIK	OIK	OIK
HM5	Lahti läntinen	24 797	(Lahti 017-018, 021-024)	PS	KOK	SDP	VAS	OIK	VAS
HM6	Lahti keskusta	25 634	(Lahti 001-004, 006)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
HM7	Lahti pohjoinen	27 936	(Lahti 005, 007-009, 012-013)	SDP	SDP	SDP	OIK	OIK	VAS
HM8	Lahti itäinen	26 604	(Lahti 010-011, 014-016, 019-020)	SDP	SDP	SDP	OIK	OIK	VAS
HM9	Lounais-Häme	27 223	Forssa, Humppila, Jokioinen, Ypäjä	KESK	SDP	SDP	OIK	OIK	VAS
HM10	Hausjärvi-Janakkala	25 225	Hausjärvi, Janakkala	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
HM11	Riihimäki	29 058	Riihimäki	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
HM12	Keski-Häme	29 689	Hattula, (Hämeenlinna 012-013), Loppi, Tammela	SDP	KESK	SDP	OIK	OIK	OIK
HM13	Hämeenlinna läntinen	24 847	(Hämeenlinna 002-003, 008-009)	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
HM14	Hämeenlinna itäinen	26 820	(Hämeenlinna 001, 004-007)	SDP	KOK	SDP	VAS	OIK	VAS
A1	Ahvenanmaa	29 500	Brandö, Eckerö, Finström, Föglö, Geta, Hammarland, Jomala, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland, Maarianhamina, Saltvik, Sottunga, Sund, Vårdö	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V1	Vakka-Suomi	26 480	Laitila, Pyhäranta, Uusikaupunki	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
V2	Turun saaristo	23 105	Kemiönsaari, Kustavi, Parainen	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
V3	Mynämäki-Rusko	25 000	Mynämäki, Nousiainen, Rusko, Taivassalo, (Turku 055), Vehmaa	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
V4	Naantali-Masku	28 818	Naantali, Masku	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
V5	Raisio	29 486	Raisio, (Turku 039)	SDP	PS	SDP	VAS	VAS	VAS
V6	Loimaa-Pöytyä	26 077	Loimaa, Oripää, Pöytyä	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V7	Aura-Lieto	30 381	Aura, Lieto, (Turku 052-053)	KOK	PS	PS	OIK	OIK	VAS
V8	Kaarina	32 987	Kaarina	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
V9	Salo keskusta	25 992	(Salo 001-004)	SDP	SDP	SDP	VAS	OIK	VAS
V10	Salo läntinen & Paimio	29 448	Paimio, (Salo 005-007, 014), Sauvo	KOK	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
V11	Salo itäinen & Somero	25 176	Koski Tl, Marttila, (Salo 008-013), Somero	KESK	KESK	KESK	OIK	OIK	OIK
V12	Turku eteläinen	26 665	(Turku 017-018, 032-035, 058)	KOK	KOK	KOK	VAS	OIK	VAS
V13	Turku itäinen	31 933	(Turku 014, 016, 023-024, 026, 029-030)	SDP	PS	SDP	VAS	VAS	VAS
V14	Turku Auranranta	27 224	(Turku 001-006, 057)	KOK	KOK	KOK	VAS	VAS	VAS
V15	Turku keskusta-Ruissalo	25 827	(Turku 007-012)	KOK	KOK	KOK	VAS	VAS	VAS
V16	Turku läntinen	24 706	(Turku 020-021, 038, 041-044, 046)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
V17	Turku pohjoinen	28 028	(Turku 013, 022, 045, 047-050, 059)	SDP	PS	VAS	VAS	VAS	VAS
H1	Helsinki Lauttasaari-Munkkiniemi	30 530	(Helsinki 030A-B, 031A-F)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
H2	Helsinki Kamppi-Jätkäsaari	30 199	(Helsinki 004A-C, 005A-B, 006A-C)	KOK	KOK	KOK	VAS	VAS	VAS
H3	Helsinki Kruununhaka-Ullanlinna	29 255	(Helsinki 001A, 002A, 003A, 005C, 007A-C, 008A, 052A)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
H4	Helsinki Töölö	30 447	(Helsinki 013A-D, 014A-D)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
H5	Helsinki Merihaka-Kallio	26 970	(Helsinki 010A-B, 011A-F)	VIHR	VIHR	VIHR	VAS	VAS	VAS
H6	Helsinki Kalasatama-Vallila	27 889	(Helsinki 010C, 012A-D, 021A, 022A-B)	VIHR	VIHR	VIHR	VAS	VAS	VAS
H7	Helsinki Toukola-Käpylä	27 953	(Helsinki 021B, 023A-B, 024A, 025A-B, 026A)	VIHR	VIHR	VIHR	VAS	VAS	VAS
H8	Helsinki Meilahti-Pasila	28 939	(Helsinki 015A-B, 016A-B, 017A-C, 029C)	KOK	KOK	VIHR	VAS	VAS	VAS
H9	Helsinki Munkkivuori-Pitäjänmäki	29 479	(Helsinki 029A-B, 030C-E, 046A-C)	KOK	KOK	VIHR	VAS	VAS	VAS
H10	Helsinki Haaga-Maunula	26 842	(Helsinki 028A-B, 029D-H)	KOK	KOK	VIHR	VAS	VAS	VAS
H11	Helsinki Konaala-Kaarela	29 005	(Helsinki 032A-B, 033A-D, F-G)	SDP	SDP	VIHR	VAS	VAS	VAS
H12	Helsinki Hakuninmaa-Pakila	28 154	(Helsinki 028F, 033E, H, 034A-C, 035A-B)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
H13	Helsinki Oulunkylä-Viikki	25 927	(Helsinki 028D-E, G, 036A, 038A-C)	KOK	KOK	VIHR	VAS	VAS	VAS
H14	Helsinki Pukinmäki-Tapaninkylä	27 156	(Helsinki 037A-B, 038F-G, 039A-C)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
H15	Helsinki Suutarila-Puistola	25 014	(Helsinki 040A-E, 041A)	SDP	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
H16	Helsinki Jakomäki-Malmi	27 185	(Helsinki 038D-E, 039D, 041B-D, 047K)	SDP	SDP	PS	VAS	VAS	VAS
H17	Helsinki Mellunkylä	26 658	(Helsinki 047C-H, J)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
H18	Helsinki Vuosaari-Östersundom	29 746	(Helsinki 054B-D, F-H, 055A)	KOK	KOK	KOK	VAS	VAS	VAS
H19	Helsinki Vartiokylä-Rastila	26 784	(Helsinki 045A-C, H, 054A, E)	KOK	KOK	KOK	VAS	VAS	VAS
H20	Helsinki Myllypuro-Latokartano	27 546	(Helsinki 036B-C, 045E-G, 047A-B)	SDP	SDP	VIHR	VAS	VAS	VAS
H21	Helsinki Itäkeskus-Herttoniemi	25 669	(Helsinki 043A-B, D-E, 044A, 045D, J)	SDP	VIHR	VIHR	VAS	VAS	VAS

K.	NIMI	ASUK.	KUNNAT JA ÄÄNESTYSALUEET	2011	2015	2019	2011	2015	2019
H22	Helsinki Laajasalo-Kulosaari	29 752	(Helsinki 042A, 043F-G, 049A-E, 051A)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U1	Porvoo keskusta	29 112	(Porvoo 001-003, 005-006, 014)	RKP	RKP	RKP	VAS	VAS	VAS
U2	Porvoo läntinen & Sipoo	30 623	(Porvoo 012-013, 015-016), Sipoo	RKP	RKP	RKP	RKP	OIK	OIK
U3	Porvoo itäinen & Loviisa	30 641	Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, (Porvoo 004, 007-011)	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
U4	Mäntsälä-Askola	32 969	Askola, Mäntsälä, Pornainen, Pukkila	PS	KESK	PS	OIK	OIK	OIK
U5	Kerava	30 175	(Kerava 003-013)	KOK	KOK	SDP	VAS	VAS	VAS
U6	Tuusula eteläinen	27 852	(Kerava 001-002), (Tuusula 001, 004-005, 009-011, 013-014)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U7	Järvenpää pohjoinen & Tuusula pohjoinen	29 903	(Tuusula 002-003, 006-008, 012, 015), (Järvenpää 005, 008-009)	KOK	PS	PS	OIK	OIK	VAS
U8	Järvenpää eteläinen	27 973	(Järvenpää 001-004, 006-007)	KOK	KOK	SDP	VAS	OIK	VAS
U9	Vantaa Nikinmäki-Korso	27 430	(Vantaa 403-408, 410-411)	PS	PS	PS	VAS	VAS	VAS
U10	Vantaa Koivukylä-Pakkala	29 164	(Vantaa 301-302, 304-305, 401-402)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U11	Vantaa Hakunila-Länsimäki	29 522	(Vantaa 501-509)	PS	PS	SDP	VAS	VAS	VAS
U12	Vantaa Rekola-Kuninkaala	27 388	(Vantaa 314-317, 409, 412-416)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
U13	Vantaa Tikkurila-Hiekkaharju	25 522	(Vantaa 306-313)	KOK	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
U14	Vantaa Vantaankoski-Seutula-Ylästö	24 705	(Vantaa 111-112, 203-205, 209-210, 303)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U15	Vantaa Myymäki-Martinlaakso	27 210	(Vantaa 106-111, 206-208)	KOK	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
U16	Vantaa Hämeenkylä-Kivistö	28 509	(Vantaa 101-105, 201-203)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U17	Espoo Leppävaara	28 851	(Espoo 030-032, 034-035, 042, 044)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U18	Espoo Kilo-Karakallio-Lintuvaara	26 030	(Espoo 033, 036-039, 047)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U19	Espoo Veini-Viherlaakso & Kauniainen	26 383	(Espoo 040-041, 043, 045), Kauniainen	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U20	Espoo Kauklahti-Nuuskio	28 000	(Espoo 004-005, 010, 020, 022-023)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U21	Espoo Espoon keskus	28 932	(Espoo 001-003, 006-009, 013)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U22	Espoo Olari-Mankkaa	28 735	(Espoo 064-065, 070-073, 077)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U23	Espoo Saunalahti-Nöykkiö	29 669	(Espoo 011-012, 079-082, 091, 095)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U24	Espoo Soukka-Espoonlahti	27 480	(Espoo 083-085, 087-090, 093-094)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	VAS
U25	Espoo Matinkylä-Westend	29 534	(Espoo 054, 060, 068, 074-076, 078)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U26	Espoo Otaniemi-Tapiola	28 943	(Espoo 030, 050-051, 055, 057-059, 063)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U27	Nurmijärvi eteläinen	30 705	(Nurmijärvi 002-010, 012-013)	KOK	KOK	KOK	OIK	OIK	OIK
U28	Hyvinkää mlk & Nurmijärvi pohjoinen	29 782	(Hyvinkää 004, 007-008, 010-012, 015), (Nurmijärvi 001, 011, 014-016)	PS	PS	PS	OIK	OIK	VAS
U29	Hyvinkää keskusta	28 261	(Hyvinkää 001-003, 005-006, 009, 013-014)	KOK	SDP	PS	VAS	VAS	VAS
U30	Vihti	29 109	Vihti	KOK	PS	PS	OIK	OIK	OIK
U31	Kirkkonummi	30 369	(Kirkkonummi 003-007)	KOK	KOK	RKP	OIK	OIK	VAS
U32	Karjaa-Siuntio	30 687	Inkoo, (Kirkkonummi 001-002), (Raasepori 009-011, 013), Siuntio	RKP	RKP	RKP	VAS	RKP	VAS
U33	Hanko-Tammisaari	26 420	Hanko, (Raasepori 001-008, 012)	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP	RKP
U34	Lohja keskusta	29 481	(Lohja 001-004, 006, 008)	SDP	SDP	SDP	VAS	VAS	VAS
U35	Lohja mlk & Karkkila	26 659	Karkkila, (Lohja 005, 007, 009-012)	PS	PS	PS	VAS	VAS	VAS

Lähteet

Primäärilähteet

YLE. 2011. *Eduskuntavaalit 2011 tulospalvelu*. Saatavilla:

<http://vaalit.yle.fi/tulospalvelu/2011/index.html> [Luettu 9.1.2019]

YLE. 2015. *Eduskuntavaalit 2015 tulospalvelu*. Saatavilla:

<http://vaalit.yle.fi/tulospalvelu/2015/eduskuntavaalit/> [Luettu 9.1.2019]

YLE. 2019. *Eduskuntavaalit 2019 tulospalvelu*. Saatavilla: <https://vaalit.yle.fi/ev2019/fi> [Luettu 18.8.2019]

VÄESTÖREKISTERIKESKUS. 2017. *Kuntien asukasluvut äänestysalueittain, helmikuu 2017*.

Saatavilla: <https://vrk.fi/vaalitilastoja>. [Luettu 13.10.2018]

Sekundäärilähteet

AUSTRALIAN ELECTORAL COMMISSION. 2018. *Frequently Asked Questions*. Saatavilla:

<https://www.aec.gov.au/FAQs/Elections.htm> [Luettu 10.1.2019]

BENOIT, K. 2006, "Duverger's Law and the Study of Electoral Systems", *French Politics*, vol. 4, no. 1, pp. 69-83.

BOUNDARY COMMISSION FOR ENGLAND. 2016. *Guide to the 2018 Review of Parliamentary constituencies*. Saatavilla: <https://boundarycommissionforengland.independent.gov.uk/wp-content/uploads/2016/07/2016-07-11-Guide-to-2018-review-Final-Version.pdf> [Luettu 12.11.2019]

BOWLER, S., BLAIS, A. & GROFMAN, B. 2009, *Duverger's Law of Plurality Voting: The Logic of Party Competition in Canada, India, the United Kingdom and the United States*, 1. Aufl. edn, Springer-Verlag, New York.

BUCHLER, J. 2011. *Hiring and Firing Public Officials: Rethinking the Purpose of Elections*. Oxford. Oxford University Press.

Constitution of California. 1849. Saatavilla:

<https://leginfo.legislature.ca.gov/faces/codesTOCSelected.xhtml?tocCode=CONS&tocTitle=+California+Constitution+-+CONS> [Luettu 28.10.2018]

DUVERGER, M. 1954. *Political Parties, Their Organization and Activity in the Modern State*. London. Methuen.

EDUSKUNTA, 2006. *Tarasti esittää merkittäviä muutoksia vaalijärjestelmään*. Saatavilla:

<https://vaalit.fi/documents/5430845/6797990/Tarasti+esitt%C3%A4%C3%A4+merkitt%C3%A4vi%C3%A4+muutoksia+vaalij%C3%A4rjestelm%C3%A4n.pdf/c3c684d8-cdda-47fc-8123-d1ed787d03b2/Tarasti+esitt%C3%A4%C3%A4+merkitt%C3%A4vi%C3%A4+muutoksia+vaalij%C3%A4rjestelm%C3%A4n.pdf>. [Luettu 15.9.2019]

Eduskunnan kirjelmä 14/2011 vp. Saatavilla:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskunnanVastaus/Documents/ek_14+2011.pdf [Luettu 15.9.2019]

EDWARDS, T. 2016. "Mongolia's new election rules handicap smaller parties, clear way for two-horse race". *Business Insider*. Saatavilla: <https://www.businessinsider.com/r-mongolias-new-election-rules-handicap-smaller-parties-clear-way-for-two-horse-race-2016-5?IR=T> [Luettu 12.10.2018]

ELECTIONS CANADA. 2012. *Frequently Asked Questions: 2012 Redistribution of Federal Electoral Districts*. Saatavilla: <http://www.redecoupage-federal-redistribution.ca/content.asp?section=info&document=index&dir=faq&lang=e#faq8> [Luettu 12.11.2019]

FAIRVOTE, 2013. *The Rise of Safe Seats: The Relative Impact of Redistricting and "The Big Sort"*. Saatavilla:

<https://d3n8a8pro7vnm.cloudfront.net/fairvote/pages/2412/attachments/original/1449515619/Redistricting2014.pdf?1449515619>. [Luettu 2.10.2019]

FARRELL, D. 2001. *Electoral Systems: A Comparative Introduction*. New York. Palgrave.

FAURE, M. & VENTER, A. 2001. Electoral systems and accountability: a proposal for electoral reform in South Africa. *Elections and democracy in Southern Africa*, Oslo. Saatavilla: <https://www.eisa.org.za/pdf/faure.pdf> [Luettu 26.8.2019]

GALLAGHER, M. 2018. *Election indices dataset*. Saatavilla:

http://www.tcd.ie/Political_Science/people/michael_gallagher/EISystems/index.php. [Luettu 23.10.2018]

GARLAND, J. & TERRY, C. 2015. *The 2015 General Election: A Voting System in Crisis*. Saatavilla: <https://www.electoral-reform.org.uk/latest-news-and-research/publications/the-2015-general-election-report/> [Luettu 28.1.2019]

GARNER, R; FERDINAND, P. & LAWSON, S. 2012. *Introduction to Politics: Second Edition*. Oxford. Oxford University Press.

Hallituksen esitys HE 7/2010 vp. Saatavilla:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_7+2010.pdf. [Luettu 15.9.2019]

Hallituksen esitys HE 123/2012 vp. Saatavilla:

<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2012/20120123.pdf>. [Luettu 15.9.2019]

Hallituksen esitys HE 101/2017 vp. Saatavilla: <https://www.edilex.fi/he/20170101>. [Luettu 15.9.2019]

HARTLINSKI, M. 2015. The 2015 Referendum in Poland. *East European Quarterly*. 43. s. 235-242. Saatavilla:

https://www.researchgate.net/publication/292983923_The_2015_Referendum_in_Poland [Luettu 28.10.2019]

- HERSZENHORN, D. 2013. "Putin Orders Change in Election Rules". *The New York Times*. Saatavilla: <https://www.nytimes.com/2013/01/03/world/europe/putin-orders-new-system-for-russian-parliamentary-elections.html> [Luettu 12.10.2018]
- HUNGARIAN NATIONAL ELECTION OFFICE. 2019. *2014 & 2018 Parliamentary Election Results*. Saatavilla: <https://www.valasztas.hu/dyn/pv18/szavossz/hu/l22.html> [Luettu 12.11.2019]
- HUTCHESON, D. 2017. Contextualizing the 2016 State Duma Election. *Russian Politics*, 2. 383-410. Saatavilla: [http://muep.mau.se/bitstream/handle/2043/23799/Hutcheson%202016%20-%20State%20Duma%20in%20Context%20\(RP2-4%20MS\).pdf;jsessionid=A2B01D30401F2451CFAE0749C7337312?sequence=2](http://muep.mau.se/bitstream/handle/2043/23799/Hutcheson%202016%20-%20State%20Duma%20in%20Context%20(RP2-4%20MS).pdf;jsessionid=A2B01D30401F2451CFAE0749C7337312?sequence=2) [Luettu 12.11.2019]
- JARRETT, C. 2010. *Electoral Reform Society: The scourge of tactical voting*. Saatavilla: <https://www.electoral-reform.org.uk/the-scurge-of-tactical-voting/> [Luettu 2.10.2019]
- LAPPALAINEN, T. & VENTO, H. 2019. "Miljoona hylkää vanhan puolueensa". *Suomen Kuvalehti*. Saatavilla: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/politiikka/selvitys-miljoona-aanestajaa-hylkaa-entisen-puolueensa-perussuomalaisten-jytkysta-karkaamassa-200-000-aanta/> [Luettu 15.2.2019]
- MUHONEN, T. 2019. "HS:n vaalikone aukesi: lähes kaikki puolueet ovat ottaneet askeleen vasemmalle". *Helsingin Sanomat*. Saatavilla: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006026006.html> [Luettu 15.11.2019]
- MÄÄTTÄNEN, J. 2015. "Keskustan puoli valtakuntaa". *Ylioppilaslehti*. Saatavilla: <https://ylioppilaslehti.fi/dev/2015/05/keskustan-puoli-valtakuntaa/> [Luettu 28.10.2019]
- NYSSÖNEN, H. 2017. *Tasavallan loppu?*. Jyväskylä. Atena Kustannus
- OHTONEN, K. 2003. *Tutkimuksen tulkinta suomalaisesta äärioikeistosta*. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla: <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/12113> [Luettu 26.10.2019]
- PINK, M. 2017. Possible Outcomes of Introducing a Majority System for Elections to the Czech Parliament's Chamber of Deputies. *Středoevropské politické studie*, 19(2), 135-163. Saatavilla: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/8292> [Luettu 12.10.2018]
- SALOMAA, M. 2015. "HS:n vaalikone paljastaa: Puolueiden sisällä suurta arvohajaannusta". *Helsingin Sanomat*. Saatavilla: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000002818175.html> [Luettu 15.11.2019]
- SLESZYNSKI, P. 2003. Symulacja wyników wyborów w ordynacji większościowej jednomandatowych okręgów wyborczych, *Przestrzeń wyborcza Polski*, Warszawa, s. 163-178. Saatavilla: https://www.igipz.pan.pl/tl_files/igipz/ZGMiL/osoby/sleszynski/2003_Sleszynski_JOW.pdf [Luettu 12.10.2018]

RAUTIO, M. "Vaalipiiri uudistus lyötiin lukkoon eduskunnassa". *YLE*. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-6526425>. [Luettu 15.9.2019]

SUNDBERG, J. 2002. The Electoral System of Finland. Teoksessa GROFMAN, B. & LIJPHART, A. *The Evolution of Electoral and Party Systems in the Nordic Countries*. Algora. Saatavilla: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/tampere/detail.action?docID=318647> [Luettu 9.11.2019]

WILSON, M. 2011. 'Electoral Reform in the United Kingdom: Lessons from New Zealand', *Round Table*, 100(416), s. 509–517. Saatavilla: <http://web.b.ebscohost.com.libproxy.tuni.fi/ehost/detail/detail?vid=0&sid=5974ed6c-4ec5-44df-941c-e50599a10344%40pdc-v-sessmgr04&bdata=JkF1dGhUeXBIPWNvb2tpZSxpcCx1aWQmc2l0ZT1laG9zdC1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=66305356&db=asn> [Luettu 28.10.2019]

YLE UUTISET. 2008. *Esitys: Suomeen yksi vaalialue*. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-5832629> [Luettu 15.9.2019]